

Glas občin

GLASILO ZDRUŽENJA
OBČIN SLOVENIJE

2018 / april

- 6 Nova ureditev varstva osebnih podatkov
- 8 Pogled političnih strank na lokalno samoupravo
- 10 Novela Zakona o javnem naročanju
- 11 Predlog novega zakona o javno-zasebnem partnerstvu
- 21 Predlog zakona o postopkih za podeljevanje koncesij
- 28 Spominska cerkev v Javorci med velikani evropske dediščine

Osrednja tema

2

Financiranje občin - povprečnina in
investicijski transfer - 2018 in 2019

Uvodnik

Za vas smo pripravili prvo številko glasila Glas občin, v kateri boste našli pisano paletu prispevkov, ki dajejo vpogled v to kaj se je dogajalo z zadnjem delu leta 2017, kaj se in kaj se bo v prihajajočih mesecih leta 2018.

Zadnji del leta 2017 je bil, kot vsako leto, v znamenju pogajanj o višini povprečnine. Ponovno so nas pristojni poslušali, ampak slišali nas pa niso. Zahtevali smo polno povprečnino, povprečnino, ki bo pokrivala vse stroške, ki jih občine imajo. Vemo, da povprečnina ni edini vir financiranja občin. Ne gre pozabiti na investicijski transfer, ki velikemu številu občin zagotavlja levji delež proračunskih sredstev in zagon za razvoj. Združenje tu ne bo popuščalo in bo vztrajalo pri dodelitvi teh sredstev, čeprav so se že pojavljale težnje, da se ta sredstva preprosto ukine. Bilo bi enostavno, vendar za občine tudi pogubno.

Čeprav bo leto 2018 bolj ali manj v znamenju referendumov o drugem tiru in državnoborskih ter lokalnih volitev, pa bodo občine na več področjih imele nemalo dela. Med drugim čaka občine veliko aktivnosti na področju gradbene in okoljske zakonodaje. Ne glede na to, da novi Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ni bil sprejet, pa s 25. 5. 2018 stopa v veljavo evropska uredba o varstvu podatkov (GDPR) in tudi na tem področju bo nemalo dela. Zopet naloge, ki žal prinašajo finančne posledice.

Več kot zanimiva pa so končne določbe novega Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Zakon, ki je začel veljati 10. marca 2018, prinesel pa kup nejasnosti, določa, da se bo poglavje, ki ureja načrtovanje ravnanja s stvarnim premoženjem, začelo uporabljati šele za leto 2020. Kaj to pomeni v praksi občine dobro vedo. Naleteli smo na pravno praznino. In kako naprej? Na združenju smo dali pobudo za spremembo zakona, vendar smo s strani pristojnih prejeli odgovor, da ne bodo pristopili k pripravi sprememb.

Kot že rečeno, leto 2018 bo v znamenju volitev. 3. junija 2018 bodo potekale državnoborske volitve, lokalne volitve pa bodo potekale tretjo nedeljo meseca novembra. Slednje določa novela Zakona o lokalnih volitvah, ki je bila sprejeta decembra 2017. Da bi dobili vsaj majcen vpogled v to kako politične stranke vidijo lokalno samoupravo, smo jim posredovali nekaj vprašanj. Zanimivo je, da se načeloma strinjajo, da je uvedba pokrajn nujna, ampak, ko pa je treba stvari udejanjiti, pa nekako ni najti politične volje in soglasja. Morebiti pa bomo v novem mandatnem obdobju deležni prijetnih presenečenj.

Uredništvo

Financiranje občin – povprečnina in investicijski transfer – 2018 in 2019

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819) določa povprečnino v višini 551 evrov za leto 2018 oz. 558 evrov za leto 2019, daje pa tudi pravno podlago za sprejemanje občinskih odlokov za odmero NUSZ ter pripravo dveh letnih proračunov občine. Višina sredstev za sofinanciranje investicij in omejitev sredstev nad primerno porabo je tokrat določena v prehodnih določbah Zakona o financiranju občin.

Pogajanja oz. pogovori o financiranju občin 2018 in 2019 med predstavniki združenj občin ter ministrstev za finance in javno upravo so se odvijali v treh krogih, in sicer 2. avgusta, 13. in 21. septembra, konec septembra 2017 pa so se predsedniki vseh treh združenj občin sestali tudi s predsednikom Vlade dr. Mirom Cerarjem.

Izhodiščni vladni predlog, ki ga je ministrica za finance Mateja Vraničar Erman v začetku avgusta predstavila vodstvom združenj občin, je vseboval naslednjo »ponudbo«:

- povprečnina: 546 evrov za 2018 oz. 550 evrov za 2019,
- sredstva za sofinanciranje investicij: 3 % skupne primerne porabe občin in 2 % skupne primerne porabe občin v obliki odobritve dodatnega zadolževanja občin v proračunu države – enako za 2018 in 2019,

- presežek nad primerno porabo (višina ni bila opredeljena).

Finančno ministrstvo je povprečnino izračunalo na podlagi Zakona o financiranju občin (ZFO-1), Uredbe o metodologiji za izračun povprečnine za financiranje občinskih nalog in Predloga pravilnika o določitvi podprogramov, ki se upoštevajo za izračun povprečnih stroškov za financiranje nalog. Pravilnik o določitvi podprogramov, ki se upoštevajo za ugotovitev povprečnine, je bil namreč lani z odločbo Ustavnega sodišča RS razveljavljen, Vladi pa je bilo naloženo, da novo pravno podlago za določanje povprečnine sprejme v enem letu.

Izračun, skladen z naštetimi pravnimi podlagami, je predvidel povprečnino v višini 608 evrov oz. 590 evrov, če se upošteva še predlog spremembe ZFO-1 (izločitev dvojnega financiranja). Država je tako s spremembo predpisov takrat veljavni izračun povprečnine, ki bi moral znašati nekaj več kot 647 evrov na prebivalca, znižala na 590 evrov.

Zahteve, ki jih je podalo Združenje občin Slovenije glede financiranja v prihodnjih dveh letih, so bile naslednje:

- glede povprečnine smo zahtevali višino, izračunano skladno z veljavnim ZFO-1 (ne predlogom!), brez znižanja zaradi varčevalnih ukrepov, povečano za stroške na novo naloženih nalog in dodatne stroške dela, predvidene za 2018 in 2019 (odprava anomalij nad 26. plačnim razredom, uskladitev plač v javnem sektorju z zdravniškimi plačami in predviden dogovor o odpravi varčevalnih ukrepov s sindikati za leti 2018 in 2019);
- sredstva za sofinanciranje investicij: višina, skladna z ZFO-1, torej 6 %.

V luči približevanja stališč smo zahtevali, da se občinam zagotovi zakonsko določena povprečnina oz. vsaj določi prehodno obdobje, v katerem naj bo ta dosežena do leta 2020. V ZOS smo med drugim opozoril tudi na pomembnost investicijskega transferja za manjše oz. šibkejše občine. Ker različni instrumenti financiranja občin pomenijo različen učinek za različne občine, smo pozvali, da je njihova (postopna) uveljavitev do polne vrednosti vzajemna, torej da se sorazmerno zvišujeta investicijski transfer in presežek nad primerno porabo kot tudi povprečnina. Finančni ministrici smo tudi predočili,

da občinam pripada 54 % dohodnine in da bi bila, glede na pobran obseg dohodnine, povprečnina lahko bistveno višja. Ta bi 2018 tako lahko znašala 603 evre.

Do (zadovoljivega) zblizanja stališč v treh krogih pogajanj ni prišlo.

Predsedniki vseh treh združenj občin ZOS, SOS, ZMOS so se 26. septembra sestali s predsednikom Vlade dr. Mirom Cerarjem ter finančno ministrico Matejo Vraničar Erman.

Na sestanku do konkretnejšega dogovora ni prišlo, smo pa s finančnega ministrstva prejeli pisni končni predlog Vlade, in sicer:

- povprečnina: 551 evrov za 2018 in 558 evrov za 2019,
- presežek nad primerno porabo: 85 % presežka za 2018, 2019 v celoti ostane občinam,
- investicijski transfer: 3 % skupne primerne porabe (nepovratni del) ter 3 % primerne porabe povratnega transfera - enako za 2018 in 2019.

Združenje občin Slovenije je v začetku oktobra 2017 poslankam in poslancem posredovalo **predloge amandmajev** na predlog ZIPRS1819, v katerem smo zahtevali povprečnino za 2018 v višini 609 evrov ter 616 evrov za leto 2019.

Združenja občin smo nato še skupaj nastopila proti navedenemu vladnemu predlogu tako s **pisnim mnenjem** na predlog ZIPRS1819 kot z nastopi na delovnih telesih v Državnem zboru RS in Državnem svetu RS. Po potrditvi navedenih finančnih okvirov v Državnem zboru RS je sledil veto državnih svetnikov in ponovno odločanje in potrditev poslank in poslancev.

Financiranje občin za leti 2018 in 2019 je tako urejeno v ZIPRS1819 ter v noveli ZFO-1C. V slednji je določena tudi postopnost dviga sredstev za sofinanciranje investicij, in sicer v primeru pozitivne gospodarske rasti. Sredstva investicijskega transfera se lahko, ne glede na drugi odstavek 23. člena ZFO-1, porabijo tudi za upravljanje z dolgom občine in za odplačilo letnih obveznosti obstoječih dolgov občin, ki so jih najele za izvedbo investicij v lokalno javno infrastrukturo, in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine.

ZIPRS1819 ureja tudi pravno podlago za sprejemanje (novih) občinskih odlokov za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ter pripravo dveh letnih proračunov občine. Slednja namreč določa, da lahko župan, ne glede na določbo 13.a člena Zakona o javnih financah, predloži občinskemu svetu skupaj s predlogom proračuna za naslednje proračunsko leto tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, tudi zunaj mandatnega obdobja, za katero je bil izvoljen občinski svet.

Spremembe sistema financiranja občin

Novela Zakona o financiranju občin (ZFO-1C) je začela veljati 1. januarja 2018, razen določbe glede sofinanciranja nalog skupnih občinskih uprav, ki začne veljati 1. januarja 2020. Po pojasnilu Vlade RS kot predlagateljice se jasneje in pregledneje določa postopek določitve povprečnine. Spreminjajo se uteži pri izračunavanju primerne porabe občin, iz izračuna se črta inflacija, spreminja se določba o sofinanciranju skupnih občinskih uprav. V Združenju občin Slovenije smo opozarjali na nesprejemljivost predlaganih in sprejetih sprememb.

Novela Zakona o financiranju občin vsebuje spremembe, s katerimi se preprečuje zviševanje osnove za izračun povprečnine zaradi inflacije iz prejšnjih let na način, da se **odpravlja inflacija** kot element pri izračunu primerne porabe občin. Po navedbah pripravljavca predpisa se pregledno določa določitev povprečnine - določa se, kateri stroški občin se pri določanju povprečnine upoštevajo, upošteva se okvir za pripravo proračunov sektorja država na podlagi zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

Spreminjajo se **uteži** pri izračunavanju primerne porabe občin glede na demografske značilnosti občin. Konkretno to pomeni večjo obremenitev občinskih proračunov občin z velikim številom

prebivalcev, še posebej mlajših od šest let in starejših od 75 let.

Spremenjen je tudi del zakona, ki določa zakonski okvir sredstev v deležu od skupne primerne porabe za sofinanciranje občin za uresničevanje pravic avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti in daje podlago za sprejetje uredbe, s katero bodo določena merila za razdelitev sredstev med občinami. Črtana je določba o sofinanciranju občin z romskim prebivalstvom, saj občine nimajo obveznosti iz naslova dvojezičnosti, kot jo imata obe narodni skupnosti.

Novela zakona določa zgodnejši skrajni rok za pošiljanje sprememb načrtov porabe pri sofinanciranju občinskih

investicij, in sicer namesto do 15. septembra do 15. avgusta tekočega leta.

Novela spreminja tudi določbo o sofinanciranju **skupnih občinskih uprav**. Kot pogoj za sofinanciranje nalog SOU se določa minimalno število vključenih občin, obogaten je nabor nalog, ki jih opravlja skupna občinska uprava in sofinancira država. Te naloge obsegajo naloge občinskega inšpekcijskega nadzorstva, občinskega redarstva, pravne službe, občinskega pravobranilstva, notranje revizije, proračunskega računovodstva, varstva okolja, urejanja prostora, civilne zaščite, požarnega varstva in urejanja prometa.

Določba o sofinanciranju skupnih občinskih uprav začne veljati 1. januarja 2020. Do 1. januarja 2020 so občine

upravičene do sofinanciranja nalog v višini 50 % sredstev za plače in druge izdatke ter prispevke delodajalca zaposlenim v skupnih občinskih upravah, povečane za 20 %.

Priprava in sprejemanje sprememb ZFO-1 ter aktivnosti ZOS

Ministrstvo za javno upravo je vodstvom združenj občin v začetku januarja 2017 predstavilo Predlog novele Zakona o financiranju občin. Sledila je javna obravnava predloga novele.

Predlog sprememb ZFO-1 je predvidel odpravo inflacije kot korektiva pri izračunu primerne porabe občin, dopolnitev postopka izračuna povprečnine, spremembo uteži pri izračunavanju primerne porabe občin, spremembo določbe o sofinanciranju občin na območjih, kjer bivata italijanska in madžarska narodna skupnost, skrajšanje roka za poročanje občin o spremembah podatkov o investicijskih projektih za en mesec ter spremembo načina sofinanciranja skupnih občinskih uprav s ciljem povečati število skupnih občinskih uprav z večjim številom vključenih občin in izvajanjem večjega števila nalog. Razlogi za spremembo ZFO-1: zasledovanje ciljev Strategije razvoja lokalne samouprave RS do leta 2020, analiza učinkov sistema financiranja občin iz 2010.

Ministrstvo za javno upravo (MJU) smo zaprosili, da posredujejo izračune glede obstoječe in nove enačbe primerne porabe ter izračune glede sofinanciranja skupnih občinskih uprav glede na obstoječe SOU in predlagan režim sofinanciranja. Izračunov nismo prejeli. Kot so nam pojasnili predstavniki ministrstva, izračunov niso pripravili zato, da se ne bi do predloga opredeljevali le na podlagi izračunov za posamezne občine.

Glavne pripombe Združenja občin Slovenije:

- Poseg v formulo izračuna primerne porabe bo povzročil prerazporeditve sredstev iz šibkejših okolij v močnejša, kar je nesprejemljivo. S tem se ne bodo rešile težave, ki nastajajo zaradi premajhne povprečnine, smo opozarjali.

Težnja, da bi močnejše občine pridobile več sredstev, ne bo rešila problemov, saj se razvojne razlike med regijami povečujejo. Spremembam izračunov primerne porabe brez vsebinsko poglobljene vsestranske analize in študije vplivov sedanjega sistema in potencialnih prilagoditev izračunov smo odločno nasprotovali.

- Glede določbe o opredelitvi vpliva stanja javnih financ na povprečnino smo zahtevali, da se določi oziroma konkretizira izračun znižanja povprečnine v primeru javnofinančnih težav. Sedanje stanje, ko se vrednost določi brez kakršnih koli izračunov, je z vidika finančne avtonomije občin nesprejemljivo.
- Podani so bili pomisleki glede sofinanciranja SOU. Predlagan poseg v financiranje skupnih občinskih uprav bo deloval destimulativno in bo zagotovo predvsem zmanjšal število in izvajanje občinskih nalog v okviru SOU, smo opozarjali. Glede na razpravo o SOU menimo, da je sistem dober in lahko predlagana radikalna novela povzroči predvsem škodo medobčinskemu sodelovanju, zato smo predlagali, da se določbe glede SOZ ne novelirajo.
- Z vidika poenostavitve postopkov, povečanja fleksibilnosti in racionalnejše uporabe virov smo predlagali tudi dopolnitev sistema, ki se nanaša na sofinanciranje investicij.

Sledilo je več usklajevanj in sestankov, predvsem glede sprememb meril za sofinanciranje SOU, saj so na MJU na predlog spremembe 26. člena prejeli številne in zelo različne pripombe, skupno pa jim je bilo, da se s predlogom novega 26. člena ni strinjal nihče. Kot so poudarjali na MJU, želijo s spremembo doseči poglobitev in optimizacijo medobčinskega sodelovanja tako glede števila vključenih občin kot glede obsega nalog.

V ZOS smo vztrajali tudi s predlogom za **poenostavitev koriščenja sredstev za sofinanciranje investicij po 21. in 23. členu ZFO-1**. 24. marca 2017 je bil na zahtevo ZOS sklican sestanek z Ministrstvom za finance. Predlog ZOS je bil, da bi bila sredstva za sofinanciranje investicij občine v obliki transferja, sofinanciranje bi bilo namensko, poraba sredstev bi morala biti skladna z vsebinskimi zahtevami, namenskost porabe bi se preverjala naknadno. Opozorili smo na težave, ki nastajajo pri projektih, ki

so državni, a je kot sofinancer vključena tudi občina. Ker so pravila glede tekočega in investicijskega transferja različna, MF zavrača predlog ZOS. Preučila se je tudi možnost prenosa kvote sredstev, ki jih občine ne bi porabile. Žal tudi ta predlog ni bil uspešen.

Vlada RS je konec junija 2017 potrdila in poslala v državnozborsko proceduro Predlog novele Zakona o financiranju občin – enega od stebrov lokalne samouprave – brez resnega truda, da se ta vsaj deloma uskladi z združenji občin.

ZOS je v DZ sprva vložil zahtevo za **umik predloga ZFO-1C** iz državnozborskega postopka, nato pa še **pripombe in amandmaje** na predlog zakona, na pobudo ZOS pa je bil 10. avgusta v prostorih Ministrstva za finance tudi **dodaten usklajevalni sestanek** v zvezi z novim predlogom Zakona o financiranju občin. Ker jih nismo uspeli prepričati z našimi pripombami, smo z aktivnostmi za spremembo obravnavanega zakona nadaljevali v okviru državnozborske zakonodaje.

Pred obravnavo na matičnem odboru DZ je bil **glede vloženih amandmajev** v DZ med pristojnima ministrstvom in združenji občin izveden še **dodaten sestanek**. Predstavniki občin smo bili enotnega mnenja, da spremembe zakona, vključno s predlaganimi amandmaji, ne zasledujejo interesov občin. Poleg tega novela vodi k razrahljanju stabilnosti financiranja občin, zato bi bilo najprimerneje, da se k spremembam pristopi bolj sistemsko ter na način, da bodo te odraz predhodno izvedenih analiz (na primer analiza stroškov in nalog občin).

DZ je novelo zakona sprejel decembra 2017 po ponovnem glasovanju, do kategega je prišlo po **vetu Državnega sveta RS**. Državni svetniki so med drugim opozorili, da je bila novela sprejeta brez resne uskladitve z združenji občin in da je škodljiva za občine.

Nova ureditev varstva osebnih podatkov

Ministrstvo za pravosodje je pripravilo predlog nove ureditve varstva osebnih podatkov (ZVOP-2). Nova ureditev bi morala biti po veljavni časovnici sprejeta ter uveljavljena pred 25. majem 2018. Vlada RS, ki zaradi predčasnega prenehanja mandata deluje z omejenimi pooblastili, je v začetku aprila sprejela besedilo predloga ZVOP-2 in ga poslala v sprejem Državnemu zboru RS po nujnem postopku. Ali ga bo Državni zbor RS uspel sprejeti, pa je težko verjeti. Posledično se bo neposredno uporabljala ureditev evropske Splošne uredbe o varstvu podatkov. V Združenju občin Slovenije smo opozarjali predvsem na težave glede ureditve in zahtev za pooblaščenca osebno za varstvo osebnih podatkov.

Ministrstvo za pravosodje je pripravilo in izvedlo že dve javni obravnavi predloga novega Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) - jeseni 2017 in v začetku letošnjega leta. Ministrstvo je v drugi krog javne razprave, ki je trajala do 2. februarja, poslalo posodobljeno različico Predloga zakona o varstvu osebnih podatkov. Z njim se na novo urejajo pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov, uporaba storitev informacijske družbe za otroke in položaj notranjega nadzora pri upravljalcih podatkov.

Pri pripravi osnutka je ministrstvo izhajalo iz leta 2016 sprejete Splošne uredbe o varstvu podatkov Evropske unije (EU) ter povezane Direktive EU za področje pravosodja in notranjih zadev. Osnutek sledi dosedanji ureditvi, po kateri je Informacijski pooblaščenec edini nadzorni organ za varstvo osebnih podatkov za vsa področja. Izjema so tista področja, kjer to preprečujejo ustavne določbe ali določbe splošne uredbe ali primerljivi položaji - npr. neodvisno odločanje sodstva.

Informacijski pooblaščenec po zakonskem osnutku samostojno in neodvisno izvaja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih zakonov, obvezujočih mednarodnih pogodb ali zakonom enakovrednih pravnih aktov ali odločitev EU, ki se v Sloveniji uporabljajo neposredno, ter urejajo varstvo ali obdelavo ali prenos osebnih podatkov oziroma osebnih podatkov iz Slovenije.

Ločene so pravne podlage glede obdelave osebnih podatkov o kazenskih obsodbah in o kaznovanjih za prekrške, vendar se pravila zavarovanja osebnih podatkov s področja posebnih vrst

osebnih podatkov uporabljajo tudi zanje. Na novo so razdelane definicije in obdelave v zvezi s posebnimi vrstami osebnih podatkov, vključno s pravnimi podlagami za obdelavo.

Predlog med drugim določa tudi ureditev za pooblaščenca osebe, ki znotraj upravljavcev ali obdelovalcev zagotavljajo varstvo osebnih podatkov, zlasti ko gre za tvegane ali množične obdelave osebnih podatkov.

V Združenju občin Slovenije smo podali pripombe predvsem glede ureditve slednjega, torej pooblaščenca osebe za varstvo osebnih podatkov. Nova ureditev bo namreč terjala tako pravno-organizacijske kot tehnične ukrepe na občinah, kar pa vedno pomeni tudi finančne posledice. Občina bo med drugim morala imenovati pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov, kar lahko - glede na pogoje, ki jih mora izpolnjevati (stopnja izobrazbe, dolžina delovnih izkušenj) in ostale zahteve (nasprotje interesov) - v (predvsem manjših) občinah povzroči težave. V občinah bodo težko prerazporedili še dodatno delo na zaposlene, zato se določene že nagibajo, da bodo poiskale pomoč pri zunanjih izvajalcih, smo opozorili. Tudi sicer predlagana ureditev prinaša dodatne naloge. Od pripravljavca predpisa smo zato zahtevali, da ustrezno ovrednoti finančne posledice predloga ZVOP-2 za občinske proračune in jih v predlogu tudi navede, Vladi pa izrazili pričakovanje, da jih bo upoštevala pri določanju višine povprečnine. Ministrstvo smo tudi zaprosili, da nam natančno obrazložijo, v katerem primeru bo šlo za konflikt interesov, če se imenuje za pooblaščenca

osebo nekdo, ki je že zaposlen v občinski upravi.

Splošna uredba o varstvu podatkov (angl. General Data Protection Regulation - GDPR) je začela veljati 25. 5. 2016, njene določbe pa se bodo morale neposredno uporabljati v vseh državah članicah **v dveh letih**. Rok za prenos določb direktive v nacionalno zakonodajo je prav tako dve leti.

Reforma varstva podatkov je zakonodajni sveženj, ki ga je Evropska komisija predlagala 2012 z namenom posodobitve in prenove določb iz Direktive o varstvu podatkov iz leta 1995. V času od sprejema direktive leta 1995 je z razvojem sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij prišlo do obsežnih sprememb v obsegu, intenzivnosti in prenosih osebnih podatkov (npr. z razvojem in širitvijo uporabe računalništva v oblaku, družabnih omrežij, pametnih telefonov), ki terjajo prilagoditve in posodobitve zakonodajnega okvira. Enotna in posodobljena zakonodaja o varstvu podatkov je bistvena za zagotovitev temeljne pravice posameznikov do varstva osebnih podatkov, razvoj digitalnega gospodarstva ter okrepitev boja proti mednarodnemu kriminalu in terorizmu.

Zakonodajni sveženj zajema Splošno uredbo o varstvu podatkov in Direktivo o varstvu osebnih podatkov pri njihovi obdelavi za namen kazenskega pregona. **Končni besedili** predpisov pa sta bili objavljeni v Uradnem listu Evropske unije 4. 5. 2016.

Pravice posameznika

V uredbi so navedene pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, t. j. posameznika, katerega osebni podatki se obdelujejo. Med temi pravicami so pravica do dostopa do osebnih podatkov ter pravice do popravka, pozabe, izbrisa, omejitve obdelave, ugovora in prenosljivosti podatkov. Določena je tudi obveznost upravljavcev (oseb, odgovornih za obdelavo podatkov) glede zagotavljanja preglednih in lahko dostopnih informacij posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, o obdelavi njihovih podatkov.

Obveznosti upravljavcev in obdelovalcev podatkov

V uredbi so podrobno opredeljene splošne obveznosti upravljavcev in oseb, ki osebne podatke obdelujejo v njihovem imenu (obdelovalci). Med temi obveznostmi sta obveznost izvajanja ustreznih varnostnih ukrepov in obveznost uradnega obveščanja o kršitvah varstva osebnih podatkov. V skladu z uredbo bodo javni sektor ter podjetja, katerih temeljne dejavnosti zajemajo ali dejanja obdelave, ki pomenijo redno in sistematično obsežno

spremljanje posameznikov, ali pa obsežno obdelavo posebnih vrst podatkov, morali imenovati **uradno (odgovorno) osebo za varstvo podatkov**.

Po uredbi GDPR je za pooblaščen o osebo za varstvo podatkov lahko določen posameznik ali posameznica, ki izpolnjuje pogoje iz petega odstavka 37. člena in drugega stavka šestega odstavka 38. člena uredbe:

Pooblaščen o oseba za varstvo osebnih podatkov se imenuje na podlagi poklicnih odlik in zlasti strokovnega znanja o zakonodaji in praksi na področju varstva osebnih podatkov ter zmožnosti za izpolnjevanje nalog (...).

Pooblaščen o oseba za varstvo podatkov lahko opravlja druge naloge in dolžnosti. Upravljavec ali obdelovalec zagotovi, da zaradi vsakršnih takih nalog in dolžnosti ne pride do nasprotja interesov.

Upravljavci ne bodo več dolžni prijavljati zbirk osebnih podatkov v register zbirk osebnih podatkov, ostajajo pa dolžnosti sprejema katalogov, ki se krepijo in uvajajo tudi za (pogodbene) obdelovalce.

Večji poudarek daje uredba tudi (predhodnim) izvedbam analiz učinkov na varstvo osebnih podatkov, v primeru varnostnih incidentov, kot je npr. izguba osebnih podatkov, pa se uvaja obveznost poročanja nadzornemu organu in

v določenih primerih tudi obveščanja vseh prizadetih posameznikov.

Nadzorni organi

V uredbi je potrjena obstoječa obveznost držav članic glede ustanovitve neodvisnega nadzornega organa na nacionalni ravni. Njegov cilj je vzpostavitev mehanizmov, s katerimi bi zagotovili doslednost pri izvajanju zakonodaje o varstvu podatkov v vsej EU. Bistveno je, da bo v primeru, ko obdelava osebnih podatkov poteka v več kot eni državi članici, načeloma en sam t. i. vodilni nadzorni organ pristojen za spremljanje vseh teh dejavnosti. To načelo, imenovano *vse na enem mestu*, pomeni, da bo pristojni vodilni nadzorni organ v vsakem primeru, ko gre za čezmejno obdelavo osebnih podatkov, organ države članice, v kateri je glavni ali edini sedež upravljavca ali obdelovalca.

Uredba zajema tudi ustanovitev Evropskega odbora za varstvo podatkov (angl. European Data Protection Board, EDPB). Ta odbor naj bi sestavljali predstavniki vseh 28 neodvisnih nadzornih organov.

Pravica do pravnega sredstva in sankcije

Nova uredba ureja tudi pravico posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, do vložitve pritožbe pri nadzornem organu, pa tudi njihovo pravico do pravnih sredstev zoper odločitev nadzornega organa ali v primeru neukrepanja nadzornega organa, pravico do odškodnine in odgovornosti.

Zoper upravljavce ali obdelovalce, ki kršijo pravila o varstvu podatkov, so določene zelo ostre sankcije. Te upravne sankcije izrečejo nacionalni organi za varstvo podatkov.

Kodeksi ravnanja in potrjevanje (certifikacija)

S sprejemom uredbe daje EU večji poudarek kodeksom ravnanja in postopkom potrjevanja kot novim mehanizmom za zagotavljanje in izkazovanje ustreznega ravnanja z osebnimi podatki.

Določen stalen termin rednih lokalnih volitev - tretja nedelja novembra

Novela Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-J) je začela veljati 16. decembra 2017. Novela prinaša stalen datum lokalnih volitev, ki bodo odslej tretjo nedeljo novembra. V Združenju občin Slovenije smo sicer predlagali tretjo nedeljo oktobra.

V skladu s Strategijo razvoja lokalne samouprave v RS do leta 2020 in akcijskim načrtom je Ministrstvo za javno upravo (MJU) pripravilo Predlog novele Zakona o lokalnih volitvah, sredi lanskega marca je bil predstavljen združenjem občin, junija je sledila javna razprava.

Novela prinaša stalen termin rednih volitev. Po šestih rednih lokalnih volitvah se namreč ugotavlja, da se zaradi načina določanja datuma glasovanja ta po koledarju vseskozi pomika na zgodnejši termin. To se z novelo zakona spreminja in fiksira datum volitev na **tretjo novembrsko nedeljo**. Prvič bodo lokalne volitve po novem potekale že letošnje jesen.

Predsednik Državnega zbora, ki sicer razpisuje redne lokalne volitve, bo z odlokom določil točen datum glasovanja in datum začetka volilnih opravil, pri tem pa bo omejen z zakonom, saj bo za datum glasovanja določil tretjo nedeljo novembra. Temu je prilagojena tudi druga sprememba, da se drugi krog volitev za župana vedno opravi 14 dni po prvem krogu. Drugi krog rednih volitev razpiše Državna volilna komisija, drugi krog vseh ostalih volitev pa občinska volilna

komisija. Do zdaj je namreč drugi krog rednih volitev DVK razpisala najpozneje v 21 dneh.

MJU je sicer v prvotnem predlogu predpisa za stalen termin rednih lokalnih volitev predlagal drugo novembrsko nedeljo, vendar so poslanke in poslanci z amandmajem to spremenili in potrdili tretjo nedeljo novembra. Glede ustreznosti datuma smo imeli pomisleke tudi v **Združenju občin Slovenije**. Podprli smo sicer stalen termin rednih lokalnih volitev, vendar se nam je bolj smiseln zdel datum tretje oktobrske nedelje, in sicer zaradi državnih praznikov 31. 10. oz. 1. 11. lahko volilna opravila padejo na navedena praznika. To smo zagovarjali tako v pisnih pripombah na zakon, v pogovorih s pripravljavcem predpisa kot v mnenju, ki smo ga posredovali v Državni zbor RS.

Novela ZLV-J prinaša še nekatere druge spremembe.

Zmanjšuje se število volilnih organov. Novela ukinja volilne komisije volilnih enot in volilne komisije ožjih delov občin. Novela ZLV natančneje kot do zdaj razmejuje pristojnosti med Državno volilno komisijo in MJU glede strokovne

podpore volilnega procesa. Dopolnjujeta se dva člena na način, da določbe Zakona o lokalnih volitvah razlaga MJU, medtem ko določbe v zvezi z volilnimi pravili in postopki, ki jih sicer določa Zakon o volitvah v državni zbor, veljajo pa tudi za lokalne volitve, razlaga DVK.

Spreminja se tudi ureditev, ki velja za določanje nadomestil za volilne odbore tako, da se zanje uporabljajo predpisi, ki urejajo višino nadomestil za volilne odbore za volitve in referendumne na državni ravni.

Vključitev tujcev v volitve v svete ožjih delov občin do zdaj ni bila urejena na način, ki bi bil skladen z volilno pravico tujcev za volitve v občinski svet. V skladu z Direktivo Sveta 94/80/ES se popravlja določbe ZLV tako, da ne bo razlik pri volilni pravici tujcev na volitvah v svete ožjih delov občin in v občinske svete.

Novela zakona ukinja možnost, da bi bile volitve v svete ožjih delov na dve leti. Gre za črtanje določbe, ki se v praksi ni uporabljala, saj pomeni nesorazmeren strošek, zato bodo volitve tudi v svete ožjih delov občin izključno ob rednih lokalnih volitvah.

Pogled političnih strank na lokalno samoupravo

Bližajo se državnozborske volitve in Slovenija bo dobila že trinajsto vlado. Potekale bodo 3. junija 2018. Združenje občin Slovenije želi biti aktiven partner pri oblikovanju prihodnosti lokalne samouprave in zagotoviti občinam boljše pogoje za delovanje. Želimo si manj birokracije, večje prožnosti države nasproti občinam in tega, da država občin ne bi samo poslušala, temveč tudi slišala in razumela. Želimo si doseči, da poslanke in poslanci, pa tudi predstavniki Vlade RS, občin ne bi obravnavali kot nasprotnika, temveč kot partnerja pri oblikovanju boljše skupne prihodnosti.

Da bi dobili vpogled v vizijo vsake politične stranke, v to, kako vidijo prihodnost Slovenije in tudi občin, smo jim poslali nekaj vprašanj. Odgovore nam je poslalo sedem političnih strank, njihove odgovore, ki so razvrščeni glede na čas prejema, pa smo zbrali v članku.

V Sloveniji imamo 212 občin. Tako v strokovni kot laični javnosti se krešejo mnenja o njihovem številu. Kakšen je pogled vaše stranke na število občin, njihovo velikost in obseg nalog, ki jih opravljajo?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Slovenske občine so si po svoji velikosti pa tudi po številu prebivalstva zelo različne. Predvsem se to opazi pri kadrovske in organizacijski strukturi zaposlenih v občinskih upravah, kar se odraža tudi pri urejanju prostora. Predvsem vidimo priložnost, da bi manjše občine lahko ustanovile skupne medobčinske službe tudi na področju urejanja prostora, po dobrem zgledu medobčinskih redarskih in ostalih služb, ki so se izkazale za zelo učinkovite in dobre pri opravljanju svojih nalog. Nikakor pa se ne moremo strinjati z zadnjo novelo Zakona o financiranju občin, ki manjše občine dobesedno sili k ustanavljanju skupnih občinskih uprav.

Levica: Lokalni samoupravi je vsekakor posvečeno premalo pozornosti. V Levici nismo za reformo, katere edini cilj bi bilo zmanjšanje števila občin. Zavzemamo se za regionalizacijo Slovenije z ustanovitvijo manjšega števila avtonomnih regij, ki bodo sposobne odgovarjati na bodoče izzive družbeno-političnega razvoja. Vsekakor pa je nujen natančen pregled obveznih nalog občin, za katere mora

biti zagotovljeno ustrezno financiranje. Dejstvo je, da se občinam vedno znova dodaja nove in nove naloge, povprečnina pa tem trendom ne sledi.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Po našem mnenju je občin preveč, saj nekatere manjše ne zmorejo izpolnjevati vseh nalog. Mislimo, da bi se bilo treba zgledovati po avstrijskem modelu.

Slovenska demokratska stranka (SDS): V SDS menimo, da so občine zelo pomemben del enakomernega regionalnega razvoja in da številne male in srednje velike občine poslujejo racionalneje kot država. Z vidika zmanjšanja razvojnih razlik bi veljalo prenesti določene pristojnosti iz občin in upravnih enot na pokrajine. Znižanje finančnih sredstev za občine je po našem mnenju nedopustno in ne predstavlja racionalizacije delovanja države, temveč nasprotno.

Zaveznitvo Alenke Bratušek: Dejstvo je, da polovica slovenskih občin ne izpolnjuje zakonskih pogojev za ustanovitev občin, kar pomeni, da če bi upoštevali zakon, bi bilo občin pol manj, in to zaradi kriterija števila prebivalcev. Strinjamo se s tem, da bi bilo treba zakonska določila strogo upoštevati. V prvi vrsti bi morali nekatere naloge med občinami združevati in na ta način racionalizirati stroške.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Ena boljših potez je bila ustanovitev večjega števila občin, saj se je s tem Slovenija enakomerneje razvijala, kot bi se, če bi bil sistem centraliziran. S tem smo približali razvoj ljudem, ki sami vidijo, kje v njihovem okolju so potrebe po dodatnih vlaganjih, razvoju. Žal v zadnjem času Slovenija ponovno postaja vse bolj centralizirana, ker na račun varčevanja podeželju jemlje določene pristojnosti. Z

razvejanostjo občin smo dosegli, da so se razvili tudi manjši kraji v Sloveniji, ki bi bili v nasprotnem primeru odvisni od Ljubljane.

Demokratska stranka upokoencev (DeSUS): Menimo, da je število občin v RS previsoko. Občine bi se po našem mnenju morale združevati. Zakon je v preteklosti omogočal izjeme glede pogojev ustanavljanja občin, zato imamo danes preveč občin z manj kot 5000 prebivalcev, prav vse pa niso upravičene do statusa občin.

Kakšen je pogled vaše stranke na obstoječi sistem lokalne samouprave v Republiki Sloveniji? Je sistem po vašem mnenju zadovoljiv ali bi ga bilo treba izboljšati? Če ocenjujete, da bi ga bilo treba izboljšati, povejte, kako in na kakšen način.

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Sistem je dokaj dober, ni pa optimalen. Država izčrpava občine tako, da jim nalaga vedno več nalog, vire financiranja teh nalog pa jim celo zmanjšuje. Manjka srednji nivo lokalne samouprave – pokrajine, ki bi lahko prevzele določene naloge, ki presegajo nivo občin ali pa se jim država lahko odpove in preda na nižji nivo v skladu z načelom subsidiarnosti. Ampak ob tem je nujno poudariti, da se mora država v tem primeru odpovedati tudi ustreznemu deležu virov financiranja in ga preusmeriti skupaj z nalogami.

Levica: Sistem glede na dejansko stanje sicer deluje dokaj dobro, vsekakor pa so potrebne dodatne izboljšave. Kot rečeno, morajo iti te v smeri regionalizacije, vzdržnega modela financiranja, prevetritve obsega nalog, spodbujanja

medobčinskega sodelovanja in krepitve neposredne demokracije (tudi) na lokalnem nivoju. Poleg regionalizacije je prioritetnega pomena vsekakor premislek o obveznih nalogah občin ter njihova ustrezna kategorizacija.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Sistem lokalne samouprave je nedodelan, ni povezave med občinami in dostikrat sosednja občina ne ve, kaj se dogaja na drugi strani občinske meje. Manjka koordinacija delovanja, še posebej pri pridobivanju evropskih sredstev.

Slovenska demokratična stranka (SDS): V SDS se zavzemamo za uspešen razvoj celotne Slovenije z zmanjševanjem regionalnih razlik. Predvsem bi bilo skladno s spremembo Ustave Republike Slovenije iz leta 2006 treba uvesti pokrajine oziroma okrepiti regijske politike, okrepiti vlogo občin, ki bolje poznajo probleme lokalnega prebivalstva ter uspešno in učinkovito pridobivanje sredstev za razvoj, kot so na primer evropska sredstva ali javno-zasebno partnerstvo. Ob tem velja poudariti, da je aktualna Vlada 29. septembra 2016 sicer sprejela Strategijo razvoja lokalne samouprave v Sloveniji do leta 2020, vendar je to žal storila prepozno. Po drugi strani pa velja poudariti, da že sam pregled omenjene strategije kaže na to, da ima aktualna Cerarjeva vlada, ki trenutno opravlja tekoče posle, željo po centralizaciji države. Po našem mnenju bi morala biti vloga in razvoj lokalne samouprave v strategiji okrepljena. Na ta način bi dvignili kakovost življenja na lokalni ravni. Bistveno je tudi vprašanje financiranja občin. Namesto finančnih spodbud nerazvitim delom države so se spodbude dale Mestni občini Ljubljana - tako z novelo Zakona o glavnem mestu Republike Slovenije kot tudi novelo zakona, ki ureja financiranje občin. Obe noveli sta bili sprejeti proti izteku mandata sedanje koalicije in sta regionalne razlike še povečali. Če lahko predsednik Vlade Republike Slovenije podpiše »Dogovor med Vlado RS in Mestno občino Ljubljana« v vrednosti približno 300 mio evrov (kar pomeni

okoli 1000 evrov na prebivalca), pričakujemo podobne dogovore tudi z ostalimi slovenskimi občinami. Ob tem opozarjamo na zaskrbljujoče dejstvo, da marsikateri projekt iz dogovora nima proračunskega kritja finančnih postavk. Na drugi strani pa Vlada enostransko ne zvišuje višine povprečnine, ki bi zajemala dvig stroškov občin, ki jih občinam nalaga država prek sprejemanja zakonov.

Zavezništvo Alenke Bratušek: Sistem lokalne samouprave v naši državi bi bilo treba posodobiti in občinam zagotoviti denar za dodeljene naloge. Uvesti bi bilo treba davek na nepremičnine in ga kot izvorni prihodek pustiti občinam. Nedopustno je, da država sprejema obveznosti, ki jih morajo nato kriti občine brez dodatnih virov financiranja.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Sedanji sistem lokalne samouprave bi moral dati več sredstev lokalnim skupnostim. Premalo je denarja, namenjenega lokalnim proračunom, saj država centralno razporeja prek 90 % sredstev. Zato regionalizem vidimo kot eno od nujnih rešitev. Skladno s pristojnostmi bi se tako sredstva porazdelila med državo, regije in občine. To pomeni, da bi morale občine nujno dobiti več sredstev, regije skladno s svojimi pristojnostmi in država bistveno manj kot zdaj. Tako bi dobili decentralizirano državo, kjer bi se več sredstev razporejalo na nižje nivoje.

Z ustanovitvijo pokrajin bi Slovenija ogromno pridobila – predvsem bi morali vsi bolj izkoristiti evropska sredstva, ki smo jih v trenutni finančni perspektivi bistveno premalo.

Demokratična stranka upokojencev (DeSUS): Vsekakor je potrebno v sistem lokalne samouprave vpeljati pokrajine, kar je zapisano že v sami Ustavi RS. Prepričani smo, da bi oblikovanje pokrajin prineslo nove možnosti sodelovanja z regijami sosednjih držav in financiranje čezmejnih programov s pomočjo evropskih sredstev.

Kakšen je vaš pogled na decentralizacijo v naši državi? V precejšnjem številu evropskih držav imajo dvonivojsko lokalno samoupravo, Slovenija še ne. Je pa Slovenija s spremembo Ustave RS leta 2006 opredelila pokrajine kot obvezno drugo raven lokalne samouprave. Ali je vaša stranka za takojšnjo ustanovitev pokrajin ali mogoče menite, da za pokrajine še vedno ni pravi čas? Se vam zdi sedanje stanje zadovoljivo? Menite, da bi se delna decentralizacija lahko izvedla z ukinitvijo upravnih enot in prenosom nalog na občine? Kako decentralizirati državo, če do ustanovitve pokrajin ne pride?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Delno smo na to vprašanje odgovorili že v predhodnem odgovoru. V Novi Sloveniji smo še vedno zavezani tej usmeritvi, žal pa trenutno ni zadostne politične podpore temu projektu. Ta bi po našem mnenju moral biti tudi sestavni del Strategije razvoja lokalne samouprave. Ukinitvev upravnih enot in prenos njihovih nalog na občine (in delno na pokrajine) bi za državljane nedvomno pomenila prednost, saj je v zadnjih letih več krajevnih uradov kot izpostav UE ukinjenih, država s tem najbolj iskane storitve odmika od ljudi. Za takšen predlog, kot ga izpostavljate, bi morala obstajati res velika politična volja.

Levica: Odnos med centrom in periferijo je treba korenito reformirati. Posledica trenutne izrazite centralizacije je razvojna prikrajšanost polovice ozemlja Slovenije. Več kot tretjina prebivalcev in prebivalcev je tako v drugorazrednem ("periferija") ali celo tretjerazrednem ("periferija periferije") položaju. Cilj reforme tega odnosa mora biti ustvarjanje enakih možnosti ne glede na kraj bivanja ter odprava regionalnih zaostankov. V Levici se odločno zavzemamo za regionalizacijo,

ki jo vidimo kot predpogoj za večjo kohezijo.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Slovenija bi morala uvesti pokrajine na osnovi zgodovinskih deželnih razmejitev, ki so bile kot države v avstrijskem delu monarhije vse do leta 1918. Takoj za tem jih je ukinila jugoslovanska oblast, to pa se je ponovilo po drugi svetovni vojni. Na ta način so razdrobili slovenski nacionalni prostor in ga pokradli sosedje. Vrniti je treba dežele Krajnsko, Štajersko, Koroško in Primorsko, na novo pa narediti Pomursko.

Slovenska demokratska stranka (SDS): S spremembo Ustave Republike Slovenije leta 2006, ko so se spremenili 121., 140. in 143. člen, se je vzpostavilo podlago za zakonsko ureditev druge ravni lokalne samouprave in opredelilo pokrajine v okviru državne ureditve kot samostojen upravno-politični teritorialni podsistem lokalne samouprave. S tem so bile vzpostavljene ustavne podlage za dejansko izvedbo decentralizacije in uveljavitev načela subsidiarnosti. Menimo, da bi uvedba pokrajin prinesla razvojno funkcijo, s katero bi se pospešilo in bolj izenačilo splošni razvoj države. Uvedba pokrajin bi morala biti racionalna in učinkovita. Uvedba pokrajin ne bi smela povečevati javnega sektorja. Pokrajine bi morale imeti razvojno funkcijo in pospešiti ter izenačiti splošni razvoj države. Žal od vzpostavitve ustavnih podlag za regionalizacijo ni bilo dodatnih premikov v smeri skladnega regionalnega razvoja slovenskega prostora, in to kljub temu, da je SDS v preteklosti že dvakrat predlagala celotno zakonodajo za vzpostavitev pokrajin (a je takratna koalicija omenjeni zakonodajni paket obakrat zavrnila).

Zavezništvo Alenke Bratušek: Decentralizacija države je zahtevana v Ustavi, še bolj pomembno pa je to, da bi bila decentralizacija dobra za ljudi. V naši stranki se zavzemamo za ustanovitev pokrajin, vendar je treba tudi v tem primeru upoštevati določene pogoje, ki jih politika pri ustanavljanju ne bi smela

prekršiti. Ukinitvev upravnih enot se ne sme zgoditi na pamet in brez premisleka, kot se je to zgodilo pri ukinitvi SDK.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Kot že rečeno, podpiramo ustanovitev pokrajin, saj v tem vidimo še enega od načinov decentralizacije. Pristojnosti regij vidimo v smeri prenosa določenih pristojnosti z občine na pokrajine in prenos določenih pristojnosti države na pokrajinski nivo. S tem ne povzročamo dodatnih stroškov, ampak zgolj prerazporejamo funkcije. Cilj ustanavljanja pokrajin je z istimi stroški ustvariti bolj kakovosten servis državljanom in državljanom. Predvsem pa morajo regije pridobiti ustrezne finančne in gospodarske vzvode, prek katerih lahko vplivajo na večanje zaposlitvenih možnosti (razvoj delovnih mest) in s tem na socio-demografsko stanje in blaginjo območja.

Demokratska stranka upokojencev (DeSUS): Do pokrajin mora priti in ta zaveza mora biti tudi del koalicijske pogodbe naslednje vlade. Kakšno pa bo število le teh pa se je potrebno dogovoriti, nagibamo se k manjšemu številu pokrajin, primerno bi bilo število od šest do osem. Menimo, da upravne enote zelo uspešno opravljajo svoje naloge, na kar kaže tudi zadovoljstvo uporabnikov upravnih storitev.

Sistem financiranja občin je precej kompleksen. Ali menite, da je sedanji sistem primeren ali bi se zavzeli za spremembe? Če da, katere?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Zakon o financiranju občin je sistemski zakon, ki skupaj z Zakonom o lokalni samoupravi predstavlja temelj delovanja občin. Kot predpogoj za njihovo pravično financiranje bi morali najprej pregledati obseg obveznih občinskih nalog in jih realno ovrednotiti, pri tem je pomembno upoštevati razlikovanje med primernim obsegom financiranja zakonskih nalog in primernim obsegom financiranja razvoja občin. Najprej torej objektivna analiza, potem pa notranja

razdelitev sredstev z vidika objektivnih razlik med posameznimi občinami. Temu bi bilo treba prilagoditi korekcijske faktorje.

Levica: Sistem financiranja občin nikakor ni primeren. Povprečnina se sploh ne izračunava, upoštevajoč obseg nalog. Kljub temu, da veleva zakon njen izračun glede na upoštevanje vseh meril, se povprečnina preprosto "izpogaja". To vsekakor ni vzdržan model financiranja. Financiranje mora upoštevati obvezne naloge in položaj občin, strukturo prebivalstva ter morebitne druge specifične lastnosti. Preprosta določitev višine povprečnine, ki je trenutno v veljavi, pa ne upošteva ničesar od navedenega.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Financiranje občin bi moralo potekati prek pokrajin.

Slovenska demokratska stranka (SDS): Sami ugotavljate, da je sistem financiranja kompleksen. Veljalo bi razmisliti, ali ta še ustreza sedanjim razmeram. Po našem mnenju je najpomembnejše, da financiranje zagotavlja enake možnosti za razvoj vsem državljanom in državljanom, ne glede na to, kje živijo. Dejstvo je, da občine za svoje občane financirajo tudi storitve, katerih cene se spreminjajo, v glavnem povišujejo. Brez upoštevanja, da zvišanje cen, na katere občine nimajo vpliva, dodatno obremenjujejo občinske proračune, ni mogoče pričakovati kakovostnega izvrševanja nalog. Upoštevajoč sedanji način financiranja občin menimo, da bi bilo treba ohraniti izračun povprečnine takšen, kot je bil pred zadnjo spremembo zakona, torej z upoštevanjem rasti cen. Ob tem dodajamo, da pri sprejemanju zakona nismo dobili nobene analize, ki bi pokazala, da bo povprečnina po novem boljša in bolj enakomerno razdeljena. Menimo, da takšen izračun povprečnine, kot je bil sprejet, ne bo zagotavljal primernega financiranja zakonsko predpisanih nalog občine ne izvajanja nujnih investicij in ne bo sledil gospodarski rasti. Takšna sprememba bo dejansko neposredno najedala razvoj občin. Ocenjujemo,

da bodo rešitve, ki jih je na področju financiranja občin predlagala Cerarjeva vlada, in ki smo jim v SDS nasprotovali, vodile v še večjo centralizacijo na področju lokalne samouprave.

Zavezništvo Alenke Bratušek: Občinam je treba v večji meri zagotoviti lasten vir financiranja - davek na nepremičnine. Tudi formula za izračun sredstev, ki pripada občinam, ni najbolj pravična in bi jo bilo treba ponovno preveriti, predvsem parametre, ki so upoštevani v izračunu. In še nekaj - naša stranka bi uvedla obvezno participacijo občank in občanov pri pripravi proračuna, t. i. participatorni proračun. Tako bi ljudje dobili vpliv na to, kateri projekti se v občini naredijo.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Zagovarjamo spremembe v smeri zagotavljanja več sredstev občinam, kot je predstavljeno pri 2. vprašanju. Menimo še, da mora država zagotavljati zadostna sredstva za zakonske naloge, ki se z države prenašajo na občine, ker je poleg tega dolžna zagotavljati tudi del sredstev za investicije, ki so nujne v lokalnih skupnostih.

Demokratska stranka upokojencev (DeSUS): Strinjamo se, da je sedanj sistem financiranja občin precej kompleksen, zato se v bodoče zavzemamo za spremembe, ki bi med drugim upoštevale demografska gibanja v občinah, saj najmlajši in najstarejši prebivalci v primerjavi z drugo populacijo pomenijo sorazmerno večji strošek za občine. Korak naprej bi bila tudi krepitev delovanja skupnih občinskih uprav.

Država občinam vsako leto nameni manj sredstev. Priča smo nenehnemu nižanju povprečnine, zniževanju sredstev za sofinanciranje investicij, ob tem pa se občinam nalaga vedno nove naloge, in sicer brez za to zagotovljenih sredstev. Vse to seveda občine postavlja v težak finančni položaj. Kakšne so po vašem mnenju možne rešitve?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Če država na občine prenese opravljanje posameznih dodatnih nalog, mora zanje nujno zagotoviti tudi finančna sredstva; to je osnovno pravilo. V tem trenutku bi bil rezultat boljši, če bi država le izpolnjevala svoje zakonske

obveznosti - določila višino povprečnine na raven pred krizo. Poleg tega bi način določanja njene višine spremenili tako, kot je to zakon določal pred zadnjo novelo ZFO, ki je bila, žal, kljub velikemu nasprotovanju vseh reprezentativnih združenj občin, sprejeta. Ne more biti prepuščeno Vladi, da na podlagi svojih argumentov določa oziroma predlaga višino povprečnine Državnemu zboru.

Levica: Prvi problem se kaže v tem, da sploh nimamo jasne analize oz. vsaj seznama obveznih nalog občin. Te so vedno bolj razpršene po področnih zakonih, pri vsaki novi spremembi največkrat niso navedene niti finančne posledice. Tako kot na drugih področjih je bila tudi lokalna samouprava deležna varčevalnih ukrepov, ki do danes še niso bili odpravljeni. Vse to še dodatno prispeva k vse večjim razvojnim zaostankom, saj sistem ne dopušča prilagajanja konkretnim situacijam v posameznih občinah.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Država je preveč požrešna, goljufa in krade se na vseh koncih, ker ni kontrole s strani pokrajini in navzdol s strani občin.

Slovenska demokratska stranka (SDS): Če država prenaša svoje pristojnosti in naloge na občine, jim mora zagotoviti ustrezna sredstva, s katerimi te naloge lahko izvršujejo. Vlada, ki resno zagovarja skladen regionalni razvoj, bo morala pri financiranju občin nujno upoštevati tudi ustrezne finančne spodbude za investicijsko dejavnost. V SDS smo večkrat poudarili in tudi predlagali konkretne rešitve, ki bi takšen skladen razvoj tudi zagotovile.

Zavezništvo Alenke Bratušek: To seveda ne drži v celoti. V zadnjih letih se povprečnina za občine spet zvišuje in v času krize, ko je država utrpela veliko znižanje davčnih prihodkov, občine tega znižanja niso utrpele v tako velikem obsegu. To potrjujejo številke. Res pa je, da so stroški občin v veliki meri odvisni od rešitev, ki jih sprejema država in občinam nalaga dodatne naloge, ne zagotovi pa dodatnega denarja. To bi bilo nujno povezati - nova oz. dodatna naloga, več denarja za občine.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Država bi morala spoštovati zakonsko predpisane višine povprečnine in tako občinam zagotavljati zadostna sredstva. Država pozablja, da so občanke in občani

tudi državljanke in državljani Republike Slovenije!

Demokratska stranka upokojencev (DeSUS): Drži, da morajo občine deliti usodo javnih financ in so zavezane k spoštovanju fiskalnega pravila. Prav tako drži, da se jim nalagajo nove obveznosti (npr. dvig plač v javnem sektorju) ob tem pa se istočasno odvzemajo nekatere možnosti za pridobitev sredstev kot v primeru nove ureditve pogrebne in pokopališke dejavnosti, kateri smo v DeSUS ostro nasprotovali. Žal povprečnine še vedno niso dosegle zakonsko določeno raven, vendar smo vložili ogromno napora, da se le-te z leti dvigujejo.

V aktualni organizaciji državne uprave in zmanjšanjem števila ministrstev so občine ostale brez svojega resorja, s tem pa so izgubile tudi neposrednega sogovornika na vladni ravni. Vprašali bi vas, kakšna bi bila po vašem mnenju najbolj smiselna institucionalna umestitev in ureditev področja lokalne samouprave?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): V Novi Sloveniji občine razumemo kot osnovni temelj delovanja celotne države; tako občine kot država so ustanovljeni z namenom, da državljani uresničujejo oziroma uveljavljajo svoje interese. Zato je nujno, da med njimi vlada interes vzajemnega sodelovanja. Če izhajamo iz tega dejstva, potem bi morale več sredstev dobiti ravno občine. Ker temu ni tako, v tem trenutku na ravni občin primanjkuje okrog 130 mio evrov za izvajanje njihovih obveznih nalog; slabo stanje je tudi glede razvojnih sredstev, ki jih občine skoraj nimajo več. Po drugi strani pa država zlahka nameni več sredstev glavnemu mestu države MOL, ker izvaja specifične naloge glavnega mesta. To je nesprejemljivo.

Levica: V Levici smo že večkrat izpostavili, da reforma lokalne samouprave ni stvar, ki se jo da izvesti na hitro. Tudi izkušnje iz tujine kažejo, da je za korenito reformo potrebno slabo desetletje (dva mandata). Preteklo prestavljanje področja z enega ministrstva na drugo ter ustanavljanje in ponovno ukinjanje samostojnega ministrstva zagotovo niso prinesli pozitivnih učinkov. Če želimo izvesti nujne spremembe, potrebujemo samostojno ministrstvo, ki se bo lahko

ukvarjalo izključno s tem. In pa seveda ustrezen kader, ki obsega strokovnjake tega področja.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): V trenutni ureditvi bi morale imeti občine več glasov v Državnem svetu, kamor bi (po Ustavi) sodili tudi obe manjšini.

Slovenska demokratska stranka (SDS): V SDS zagovarjamo vitko državno upravo, kar pa ne pomeni, da nekatera področja, ki so strateškega pomena, ostanejo brez ustreznih sogovornikov. Z dobro organizacijo na državnem nivoju je nujno zagotoviti, da občine lahko naslavljajo svoje interese brez ovir, čim bolj neposredno, predvsem pa hitro in učinkovito. V procesu sodelovanja in dogovarjanja med državo in občinami države s svojo ureditvijo ne vidimo kot nasprotnika, ampak kot partnerja občinam pri doseganju skupnih ciljev.

Zavezništvo Alenke Bratušek: Samostojen resor ne pomeni nujno boljšega položaja. Zdravstvo je od nekdaj samostojen resor, pa je situacija v zdravstvu katastrofalna. Pomembno je, da Vlada razume pomen lokalne samouprave in to dokaže tudi z dejanji.

Slovenska ljudska stranka (SLS): Po našem mnenju je bila velika napaka, da so ukinili možnost sočasne funkcije župana in poslanca, saj je ta predstavljala dober stik ljudi, ki so uspešni na lokalni ravni, z državo. V SLS se strinjamo, da je lokalna samouprava tako pomembno področje, da si zasluži svoj resor v Vladi. Prav tako je razlika, ali poslanci prihajajo iz lokalnih okolij z izkušnjami, kot jih imajo npr. župani in županje, svetniki in svetnice. Dokler bodo v parlamentu sedeli ljudje brez izkušenj tudi iz realnega sektorja in ne bodo poznali dejanskih težav in problemov, si težko predstavljamo, da bodo predlagali dobre rešitve.

Naš model regionalizma ne predvideva novega birokratskega aparata, ampak bodo lahko večino nalog regij izvajale posamezne skupne občinske uprave. Da bi presegli možne razprtije v regijah, povezane z vprašanjem sedeža, naj bi se sedež selil skupaj z mandatom pokrajinskega glavarja oz. po abecednem redu (po zgledu predsedovanja v EU).

Poleg tega naš model decentralizacije predvideva manjšanje državne uprave. Državna uprava se mora ukvarjati prvenstveno s strategijami razvoja, birokratski kader pa nadomestiti z razvojnim.

Država naj zagotavlja racionalno rabo javnih financ in odpravlja korupcijo.

Demokratska stranka upokojencev (DeSUS): V primeru ustanovitve pokrajin, kar se mora prej ali slej tudi zgoditi, bi bilo smiselno Državni svet RS preoblikovati v Zbor pokrajin, v katerem bi bili predstavniki pokrajin, ki bi glede na sicer nepopolno dvodomnost našega sistema dobili večja pooblastila glede odločanja o zadevah, ki se nanašajo na občine in pokrajine.

Sredstva EU so pomemben razvojni vir v Sloveniji in kot tak tudi pomemben vir financiranja projektov v občinah. Se vam zdi, da je Slovenija uspešna pri črpanju evropskih sredstev? Bi bili lahko boljši? Kje vidite manjko?

Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi): Prav gotovo je Slovenija ena manj uspešnih držav pri črpanju teh sredstev. Verjetno je eden od vzrokov tudi kampanjsko delo; posledica takega dela so nedorečene finančne konstrukcije in nesposobnost hitrega odzivanja države.

Levica: Slovenija je sicer v primerjavi z drugimi državami članicami pri črpanju evropskih sredstev med uspešnejšimi v EU, vendar je črpanje v času zadnjega mandata pod ministrico Smerkoljevo manj uspešno. Hkrati učinkovitost nič ne pove o vsebini financiranih projektov. Največji manjko v Levici vidimo pri usmerjanju evropskega denarja v projekte, ki so pogosto predimenzionirani za lokalna okolja, v katerih nastajajo, ali pa jih občine v takšni obliki sploh ne potrebujejo. Evropska unija namreč postavlja zelo rigidni okvir, vendar pa so hkrati ključni strateški dokumenti nedomišljeni ali sami sebi namen (npr. Strategija pametne specializacije). Ni torej pomembna samo vsota, ki jo načrpamo, temveč predvsem domišljenost projektov ter njihov dejanski vpliv na višjo kakovost življenja lokalnega prebivalstva in večjo kohezijo med različnimi deli države. Na tem področju kljub dobri statistiki črpanja še zmeraj močno šepamo.

Slovenska nacionalna stranka (SNS): Slovenija je pri črpanju EU sredstev popolnoma odpovedala. Nekaj zaradi neznanja vladnih uradnikov, nekaj pa tudi zaradi prevelike servilnosti do evropskih zahtev.

Slovenska demokratska stranka (SDS): V SDS se zavedamo, da so evropska sredstva izjemno pomemben vir financiranja, ki lahko bistveno razbremeni državni proračun. Sedanji sistem je zapleten in otežuje izvajanje evropske kohezijske politike. Dobre prakse drugih držav kažejo, da je za bolj učinkovito črpanje evropskih sredstev nujno liberalizirati formalne pogoje in zmanjšati splošno administracijo v skladu z minimalnim upoštevanjem določil evropskih direktiv. Pri tem opozarjamo, da bo morala prihodnja vlada upoštevati spremembe, ki se obetajo v prihodnjem finančnem okviru, kjer bodo sredstva še bolj omejena, kot so bila doslej. V tako spremenjenih pogojih bo Slovenija potrebovala izkušeno vlado, ki bo znala zagovarjati interese svoje države. Pri preteklih pogajanjih je vlada pod vodstvom SDS že dokazala svojo uspešnost.

Zavezništvo Alenke Bratušek: Pri črpanju EU sredstev so občine odigrale zelo pomembno vlogo. Je pa res, da država ni stvari uredila dovolj hitro in so se projekti izvajali pod velikim časovnim pritiskom, čisto na koncu finančne perspektive. Preveč je administrativnih zapletov in to bi bilo treba odpraviti. Na žalost tudi v tej finančni perspektivi nismo dovolj aktivni oz. spet zamujamo.

Slovenska ljudska stranka (SLS): V SLS smo izredno kritični glede črpanja sredstev EU, saj gremo proti koncu finančne perspektive, iz katere pa nismo počrpali zadosti sredstev, ki so nam na voljo. S tem izgubljam pomembna razvojna sredstva, zato menimo, da bi moral kdo nositi odgovornost tudi za to. V SLS že dolgo opozarjamo, da je v Sloveniji velik problem ta, da za slaba dejanja in odločitve v večini primerov nihče ne odgovarja. Sistem osebne odgovornosti, ki je razvit v večini demokracij, je v Sloveniji žal še vedno tabu tema.

Demokratska stranka upokojencev (DeSUS): Pri črpanju evropskih sredstev je vedno prostora za napredek, saj je od tega vira odvisna celotna bodoča slika posamezne občine, vključno z razvojem socialne, zdravstvene in prometne infrastrukture. Po našem mnenju je ena od glavnih ovir za črpanje evropskih sredstev kompliciran in zbirokratiziran postopek.

Dolgotrajna oskrba še naprej neurejeno področje

Z delom končuje še ena vlada, ki ni uspela zakonsko urediti področja dolgotrajne oskrbe. Predloga zakona Združenje občin Slovenije ni podprlo. Podpiramo namero države, da se za starejšo in druge pomoči potrebne populacije zagotovi stabilna in dostopna dolgotrajnejša oskrba, vendar pa je potrebno obstoječe storitve na tem področju povezati, dodati manjkajoče storitve in v skladu z zmoglostmi države in posameznikov zagotoviti stabilnejši način financiranja. Glede na to, da gre za zakon, ki prinaša velike spremembe na področju dolgotrajne skrbi za starejše in veliko finančno breme za občine, smo podali zahtevo za predhodno uskladitev zakona z reprezentativnimi združenji občin, pripravo vseh potrebnih podzakonskih aktov ter natančne izračune finančnih posledic. Na podlagi navedenega smo podali tudi zahtevo za predhodno zagotovitev dodatnih finančnih virov za občine.

Predlog zakona ureja enotno definicijo dolgotrajne oskrbe in s tem postavlja okvir za nov steber socialne varnosti, s katerim bi se zagotovilo integrirano dolgotrajno oskrbo in odpravil razmejitev na socialne in zdravstvene storitve na tem področju.

Z zakonom naj bi se povežalo zdravstvene in socialne storitve dolgotrajne oskrbe. S tem naj bi se omogočila ustrezna oskrba in varnost vsem, ki potrebujejo pomoč pri osnovnih in podpornih dnevniških aktivnostih, ne glede na to ali bivajo doma, ali v institucionalnem varstvu, ali v drugih oblikah bivanja, kot so varovana stanovanja ali bivalne skupnosti. Upravičenci bi bili tako uvrščeni v pet kategorij. V katero kategorijo pa bili uvrščeni, pa bi bila odvisna od tega, kakšno pomoč bi potrebovali pri osnovnih in podpornih dnevniških opravilih. Posameznik pa bi lahko izbral, ali bo prejemal denarni prejemek (za vseh pet kategorij), ali osebnega pomočnika v najvišji kategoriji upravičenosti ali pa pravico do storitev v formalni oskrbi na domu ali v instituciji.

Do dolgotrajne oskrbe bodo upravičeni polnoletni prebivalci Slovenije, ki so v daljšem časovnem obdobju (dlje kot tri mesece) ali trajno odvisni od pomoči drugih pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevniških opravil. Formalno dolgotrajno oskrbo bi, skladno s predlogom zakona, lahko izvajali javni zavodi, zasebni izvajalci s koncesijo in domače ter tuje pravne osebe in

samostojni podjetniki. To bi lahko izvajali ob izpolnjevanju ustreznih kadrovskih, prostorskih, tehničnih in varnostnih pogojev za opravljanje dejavnosti.

Financiranje, ki bi bilo enakopravno za vse?

Predlog zakona, ki med drugim ureja financiranja dolgotrajne oskrbe v prihodnje, je bil v javnosti deležen številnih kritik. Ministrstvo za zdravje je v predlagalo obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, v katero bi se prenesli obstoječi viri za dolgotrajno oskrbo odraslih in starejše populacije iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in zavarovanja za pokojninsko ter invalidsko zavarovanje. Ministrstvo za zdravje želi z novim zakonom in zavarovanjem zagotoviti upravičencem kritje **70 odstotkov** vrednosti formalne oskrbe na domu ali v instituciji. **Preostalih 30 odstotkov pa bodo še vedno upravičenci morali plačati sami.** Kot predvideva predlog zakona, pa bo za neformalno oskrbo na domu upravičenec lahko dobil denarni prejemek v višini do 50 odstotkov vrednosti pravice v formalni oskrbi na domu.

V skupnosti socialnih zavodov, pod katere spadajo domovi za starostnike, pa so na primer izračunali, da bi nekateri njihovi varovanci po novem iz žepa plačevali celo še več, kot so doslej. Ni bilo podanega jasnega odgovora kje bodo postavili mejo, kaj je zdravstveno stanje, ki se krije iz zdravstvenega

zavarovanja, in kaj je del dolgotrajne oskrbe. Prav tako ni jasno določena meja vstopa v sistem, ki so jo okvirno postavili tako, da bi bil do sofinanciranja storitev upravičen nekdo, ki potrebuje najmanj 26 ur pomoči pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevniških potreb na mesec. Kdor jih manj, ne bi dosegel cenzusa, in bi dejstvo, da je vzpostavljena dolgotrajna oskrba, zaznal le po tem, da bi zanjo moral plačevati obvezno doplačilo.

Veliko kritik je bilo tudi na račun prispevka za dolgotrajno oskrbo. Vsi, ki prispevajo v zdravstveno blagajno bi bo novem sistemu morali prispevati 0,48 odstotka od zavarovalne osnove v blagajno za dolgotrajno oskrbo. Ker pa to ni zagotovilo, da bi bili kdaj upravičeni do sofinanciranja storitev, se je na pristojne ponovno usul plaz kritik. Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za finance si nista bila enotna glede zagotovitev dodatnih finančnih sredstev, kar seveda kaže na to, da nismo nič bliže prepotrebnim zakonski ureditvi področja.

Pripombe Združenja občin Slovenije

O predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi in načinu financiranja dolgotrajne oskrbe je razpravljal tudi Odbor ZOS za socialo, vzgojo, izobraževanje, kulturo, šport in ostale družbene dejavnosti ter pripravil pripombe. Tako člani kot občine so izrazili jasno stališče, da predloga zakona ne podpirajo, saj ta ni

uspešno povezal vseh storitev, finančno pa dodatno obremenil posameznike in lokalne skupnosti.

V Združenju občin Slovenije sicer podpiramo namero države, da se za starejšo in druge pomoči potrebne populacije zagotovi stabilna in dostopna dolgotrajnejša oskrba. Predvsem je potrebno obstoječe storitve na tem področju povezati, dodati manjkajoče storitve in v skladu z zmožnostmi države in posameznikov zagotoviti stabilnejši način financiranja.

Skladno s predlogom zakona, občine prevzemajo veliko finančno breme, saj bodo plačevale dodatek za dolgotrajno oskrbo, poleg tega pa še sofinancirale

storitve občanom, ki ne bodo zmožni sami financirati storitve.

Predlog zakona po našem mnenju širi krog upravičencev (bolni, slabovidni, gibalno ovirani...), dodaja možnost sofinanciranja neformalnih oblik pomoči, ukinja dodatek za pomoč in postrežbo in dodatek za tujo nego in pomoč, v fond sofinanciranja so po novem vključene tudi zdravstvene storitve in plačilo pripomočkov, rehabilitacija itd. Poleg naštetega pa naj bi občina zagotavljala tudi programe in storitve za osebe, ki ne bodo upravičene do storitev dolgotrajne oskrbe in preventivne programe. Kot je razvidno iz predloga zakona, pa naj bi občine

še naprej zagotavljale storitev pomoč na domu in tudi doplačilo institucionalnega varstva, saj se v zakonu o socialnem varstvu črta le storitev družinskega pomočnika. Iz razlage zakona pa je razvidno, da naj bi se občinam določena sredstva še vzela.

Od zakona smo upravičeno pričakovali, da bo obstoječe pomoči institucionalnega varstva in pomoči na domu ter druge storitve s tega področja oskrbe povezal v sistem dolgotrajne oskrbe. Namesto tega pa zakon dodaja novo storitev za del populacije, ki potrebuje dolgotrajno oskrbo. Menimo, da s tega vidika zakon na žalost ni dosegel pričakovanega cilja.

Reorganizacija centrov za socialno delo

Septembra 2017 je Državni zbor RS sprejel novelo Zakona o socialnem varstvu (ZSV-H), s katerim je bila sprejeta pravna podlaga za reorganizacijo centrov za socialno delo. Reorganizacija predvideva združitve sedanjih centrov za socialno delo v 16 območnih centrov, 63 enot centrov za socialno delo pa bo ostalo glavni nosilec socialne politike v lokalnem okolju. Uvajata se tudi informativna odločba o enoletnih pravicah ter socialna aktivacija.

Glavni cilji reorganizacije centrov za socialno delo so: poenotenje dela centrov za socialno delo; poenostavitev upravnih postopkov pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev in s tem razbremenitev strokovnih delavcev, kar bo imelo za posledico več možnosti za strokovno delo na področju socialnega varstva in povečanje učinkovitosti. Reorganizacija centrov za socialno delo bo storitve centrov še približala uporabnikom.

Reorganizacija centrov za socialno delo vključuje **tri** med seboj povezane projekte:

- spremembo oziroma poenostavitev postopkov uveljavljanja pravic iz javnih sredstev z uvedbo informativne odločbe,
- uvajanje socialne aktivacije kot novega pristopa pri delu s prejemniki socialnih transferjev v socialnem varstvu,
- novo organizacijsko strukturo centrov za socialno delo.

Za vzpostavitev nove organizacijske strukture centrov za socialno delo so bile nujne spremembe Zakona o socialnem varstvu, za vzpostavitev informativnega izračuna je bil spremenjen Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Vlada RS je sprejela tudi Uredbo o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja. S tem je reorganizacija centrov za socialno delo dobila vse podlage za izvedbo projekta.

Informativna odločba

Poslanci so na decembrski seji sprejeli novelo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-G), ki na centrih za socialno delo uvaja informativni izračun za letne pravice.

Namen informativne odločbe je razbremeniti stranke vlaganja vlog za podaljševanje pravic z izdajanjem odločb po

uradni dolžnosti in razbremenitev centrov za socialno delo izdajanja navedenih odločb z avtomatiziranim izdajanjem informativnih odločb. Določene pravice, predvsem letne, bodo tako obravnavane avtomatsko in strankam ne bo treba vsako leto vlagati vloge. Informativne odločbe bodo izdajali centri za socialno delo na podlagi avtomatiziranega sistema tiskanja in pošiljanja, podobno kot informativni izračun za dohodnino.

Socialna aktivacija

Razvit in vzpostavljen bo model socialne aktivacije, ki bo zagotovil usklajeno in celovito obravnavo oseb, ki tvegajo revščino in so socialno izključene. Model socialne aktivacije bo ustrezno povezal vse relevantne institucije v procesu. Ključni cilj aktivacije je opolnomočenje ciljnih skupin za približevanje k trgu dela, preprečevanje zdrsa v revščino oziroma socialno izključenost in zmanjšanje neenakosti v zdravju

in povečanje socialnih in zaposlitvenih kompetenc dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči.

Organizacijska struktura centrov za socialno delo

Novela Zakona o socialnem varstvu se začne uporabljati 1. oktobra 2018. Zakon določa novo strukturo centrov za socialno delo. Ustanovljenih bo 16 novih območnih CSD, ki bodo nastali s spojitvijo dosedanjih 62 centrov. Za celotno območje se bo na enem mestu izvajalo vodenje in upravljanje. Za organizacijo in vodenje strokovnega dela in poslovanja centra za socialno delo bo odgovoren direktor. Znotraj vsakega izmed šestnajstih centrov za socialno delo bo delovala skupna splošna služba, ki bo zajemala računovodstvo, administrativne naloge, pravno in kadrovske službe.

Vladna uredba določa območne CSD, njihove sedeže in teritorialno pristojnost ter enote CSD ter njihova območja delovanja. CSD bodo poleg delovanja na sedežu poslovali tudi zunaj sedeža, in sicer skupno v 63 enotah v krajih, kjer imajo sedež zdajšnji CSD. V skladu z novo organizacijo bodo CSD začeli 1. oktobra 2018.

Z vidika lokalnih skupnosti je pomembno določilo novele Zakona o socialnem

varstvu, ki uvaja nov kolegijski posvetovalni organ v CSD, to je **svet lokalnih skupnosti**. Naloge, sestava in način oblikovanja sveta lokalnih skupnosti se določijo s statutom ali pravili CSD v skladu z aktom o ustanovitvi.

Predvidene pristojnosti sveta lokalnih skupnosti so:

- imenovanje dveh predstavnikov lokalne skupnosti v svet centra,
- seznanitev s finančnim načrtom in programom dela centra,
- seznanitev o poslovanju centra, ki ga predstavi direktor centra,
- sprejem akcijskih načrtov za izvedbo regionalnih izvedbenih načrtov po Nacionalnem programu socialnega varstva,
- dajanje pobud direktorju centra o uvedbi dodatnih storitev in programov v posameznih lokalnih skupnostih,
- dajanje predlogov in mnenj direktorju centra o vprašanih, ki se nanašajo na področje dela centra in socialno problematiko v posameznih lokalnih okoljih,
- povezovanje med centrom in lokalnimi skupnostmi,
- sodelovanje pri ustvarjanju novih politik na področju socialnega varstva.

V **Združenju občin Slovenije** smo spremljali proces reorganizacije centrov

za socialno delo, čeprav gre za državne institucije. Delovanje in (re)organizacija CSD namreč terja sodelovanje tako državne kot lokalne ravni, saj je skrb za končnega uporabnika naloga obeh, države in občin(e). Do projekta smo imeli določene pomisleke in tudi zadržke.

Opozarjali smo, da se bo z uvedbo območnih CSD in enot izgubila avtonomnost sedanjega delovanja, saj centri v lokalni skupnosti delujejo s programi, ki jih financiramo občine, to vlogo bodo prevzeli območni centri. S tem se uporabnikom jemlje možnost, da bi bili slišani v lokalnem okolju, saj bo vse delovanje programov odvisno od „politike“ in delovanja območnega centra. Določeni popravki glede navedenega so bili vneseni. Svet lokalnih skupnosti naj bi omogočal, da se bo v okviru CSD slišal tudi utrip lokalnega okolja in potreb. Ali bo navedena ureditev dejansko zaživela, bo pokazal čas.

Opozarjali smo tudi na posebnosti določenih okolij ter pozivali, da jih je treba upoštevati. Ministrstvo smo tudi pozvali, da prvenstveno pristopi k ustreznim strokovnim strategijam približevanja storitev in programov lokalnemu okolju, tudi s podporo dodatnim programom in storitvam, ki jih zdaj s financiranjem v veliki meri izvajajo prav lokalne skupnosti.

Resolucija o družinski politiki 2018–2028 Vsem družinam prijazna družba

Vlada RS je decembra 2017 potrdila predlog Resolucije o družinski politiki 2018–2028 Vsem družinam prijazna družba. Dokument je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravilo na podlagi Družinskega zakonika. Gre za strateški dokument, ki za obdobje od 2018 do 2028 določa cilje ter ukrepe na področju družinske politike.

V resoluciji je opredeljeno širše področje družinske politike in usmeritev razvoja družinske politike. Družinska politika temelji na celovitem oziroma integralnem in vključujočem pristopu, kar pomeni, da vključuje vse vrste družin, upošteva pluralnost družinskih oblik in različnih potreb, ki iz tega izhajajo,

spoštuje avtonomnost družine in individualnost njenih posameznih članov, ščiti otrokove pravice v družini in širše ter postavlja v ospredje varstvo in kakovost življenja družin in otrok. Bistven element družinske politike predstavlja tudi usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zagotavljanje enakih možnosti

obeh spolov, vzpostavljanje širokega spektra programov in storitev za družine (premik od transferjev k podpornim storitvam za otroke in družine), prispevanje k stroškom za lažje vzdrževanje otrok in varstvo družin v specifičnih življenjskih situacijah. Družinska politika je v okviru predloga resolucije prepoznana kot

samostojna politika in ne več kot del socialne politike. Je pa še vedno neločljivo povezana z drugimi politikami.

Cilj družinske politike v Sloveniji je predvsem skrb za kakovost življenja družin (še posebej kakovost življenja otrok) ter njihovo varstvo in zaščito. Ob tem je za demografsko politiko pomembno tudi število rojstev v državi, zato družinska politika hkrati zasleduje tudi cilj vzpostavitve spodbudnega okolja za odločanje za otroke. Za doseg tega cilja je pomembna ugodna širša družbena situacija (ugodne razmere na trgu dela, široka dostopnost stanovanj ipd.), ki pri ljudeh sproža občutek varnosti in stabilnosti, ter družinam prijazna družinska politika, ki promovira ukrepe za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Raziskave ter primeri iz tujine kažejo, da so ti ukrepi praktično edini, kjer je zaznati blag pozitiven vpliv na odločanje za otroke, zato resolucija temu področju namenja posebno pozornost.

Temeljni cilji resolucije so naslednji:

- izboljšati kakovosti družinskega življenja s poudarkom na visoki ravni kakovosti življenja otrok;
- zagotavljanje varstva in zaščite družin ter posameznih družinskih članov, posebej otrok;
- ustvarjanje pogojev, ki bodo spodbudno vplivali na odločanje za družino.

Prav tako resolucija opredeljuje tudi podcilje, ki so:

- posebno varstvo in zaščita najranljivejših družin in posameznih družinskih članov;
- izboljšanje socialno-ekonomskega položaja družin in otrok;
- razvoj kakovostnih, raznovrstnih in široko dostopnih programov v podporo družini;
- dvig stopnje socialne vključenosti družin in otrok;
- ustvarjanje pogojev za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja;
- zagotavljanje enakosti moških in žensk ter spodbujanje enakovrednejše porazdelitve skrbstvenega in gospodinjanskega dela;
- kakovostno in dostopno varstvo, vzgoja in izobraževanje otrok;
- kakovosten kulturni program in dostop do kulturnih vsebin za otroke in družine;

www.freeplik.com

- zagotavljanje kakovostnega in široko dostopnega zdravstvenega varstva družin s poudarkom na reproduktivnem zdravju žensk in moških ter zdravstvenem varstvu otrok;
- izboljšanje dostopnosti do ustreznih stanovanj, predvsem parom, ki pričakujejo otroka, in družinam z majhnimi otroki;
- izboljšanje položaja mladih in staršev na trgu dela;
- stalno in sistematično spremljanje področja, vezanega na družinsko problematiko.

Ukrepi za doseganje ciljev resolucije so del družinske politike in se bodo pretežno izvajali v okviru načrtovanih politik resornega ministrstva. V določenem obsegu bodo ti ukrepi zadevali tudi druga področja, ki so v pristojnosti posameznih ministrstev, služb Vlade RS, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov. Skladno z dokumentom bodo pristojna ministrstva ukrepe vključila v svoje programe in dejavnosti, hkrati bodo poskušala v svoje politike integrirati temeljne cilje in načela družinske politike. Na nekaterih področjih bo za izvajanje ukrepov treba predvideti posebne dejavnosti, za katere bodo ministrstva v okviru svojih proračunov namenila sredstva.

Finančna sredstva za vse ukrepe v resoluciji se bodo zagotavljala iz enega vira ali več - državni proračun, proračuni lokalnih skupnosti, zdravstvena in pokojninska blagajna in sredstva Evropske unije. Dinamika uvedbe ukrepov bo odvisna od proračunskih zmožnosti. Resorji bodo za vse ukrepe, ki bi morda

zahtevali dodatna sredstva, ta zagotovili v okviru svojih finančnih načrtov s prerezporeditvami oziroma s povečanjem učinkovitosti pri izvajanju ukrepov.

Sredstva za izvajanje ukrepov na posameznih področjih resornih ministrstev so opredeljena in določena v področni zakonodaji in strateških dokumentih in jih ni mogoče natančno opredeliti za celotno obdobje, saj je njihova višina odvisna od sprejetih novih programov in smernic. Kljub temu, da ob sprejemanju resolucije sredstev za celotno obdobje izvajanja resolucije ni moč natančno opredeliti, so pravice porabe resorna ministrstva za naslednje dvoletno proračunsko obdobje (2018–2019) že natančno načrtovala pri pripravi proračunov za navedeni dve leti. Višina sredstev, namenjenih družinski politiki, tako ne bo odvisna zgolj od sprejetih novih programov in smernic, pač pa bo odvisna od več dejavnikov, kot so obstoječe zakonske in nezakonske obveznosti na področju družinske politike, višina že natančno načrtovanih sredstev v sprejetih proračunih, določanje prioritete znotraj posameznih resorjev, povečanje učinkovitosti izvajanja ukrepov in ukinitve neučinkovitih ukrepov.

Spremljanje izvajanja resolucije je dolžnost vseh resorjev, ki so nosilci posameznih ukrepov. Enkrat letno resorji posredujejo poročilo o uresničevanju ciljev resolucije in izvedbe ukrepov Svetu RS za otroke in družino. Svet v okviru rednega letnega poročanja Vladi RS v poročilo o delu vključi tudi poročilo o izvajanju resolucije.

Strategija razvoja Slovenije 2030

Vlada RS je decembra 2017 sprejela Strategijo razvoja Slovenije 2030 (v nadaljevanju: SRS), ki je krovni razvojni okvir države. Strategija v ospredje postavlja kakovost življenja za vse. S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja nove dolgoročne razvojne temelje Slovenije, z vključevanjem ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov pa Slovenijo uvršča med države, ki so prepoznale pomen globalne odgovornosti do okolja in družbe.

Osrednji cilj SRS je zagotoviti kakovostno življenje za vse. Uresničuje se preko uravnoteženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Dokument temelji na viziji Slovenije leta 2050, ki so jo javnosti predstavili februarja.

Pripravo nove strategije razvoja države so zahtevala po krizi spremenjena razvojna izhodišča Slovenije in nove razmere v svetu skupaj z globalnimi trendi in izzivi. Hkrati se je izteklo obdobje prejšnjega strateškega razvojnega okvira Slovenije, ki je bil nazadnje opredeljen v Strategiji razvoja Slovenije 2005–2013.

SRS je podlaga celovitega procesa srednjeročnega načrtovanja, ki predvideva določitev ter potrditev prednostnih nalog in ukrepov, potrebnih za njihovo doseganje tako, da je zagotovljena dolgoročna vzdržnost javnih financ ter v tem okviru priprava in izvajanje proračunov. Politike, aktivnosti in ukrepi morajo tako prispevati k doseganju ciljev SRS. Cilji predstavljajo podlago za oblikovanje prednostnih nalog in ukrepov Vlade RS, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov. Doseganje ciljev se bo spremljalo s 30 kazalniki uspešnosti, ki so skupaj s ciljnimi vrednostmi navedeni pri vsakem od razvojnih ciljev. Med temi je posebej

izpostavljenih 6 ključnih kazalnikov uspešnosti, s katerimi se bo spremljalo doseganje strateških usmeritev.

Ustanovljeno bo tudi posvetovalno delovno telo, ki bo bdelo nad uresničevanjem in osveževanjem strategije, saj bo ustanovljen posebni svet vlade za razvoj. Ta bo vključeval širši krog deležnikov s predstavniki socialnih partnerjev, zasebnega sektorja, civilne družbe, strokovnih institucij, regionalnih in lokalnih skupnosti ter vlade.

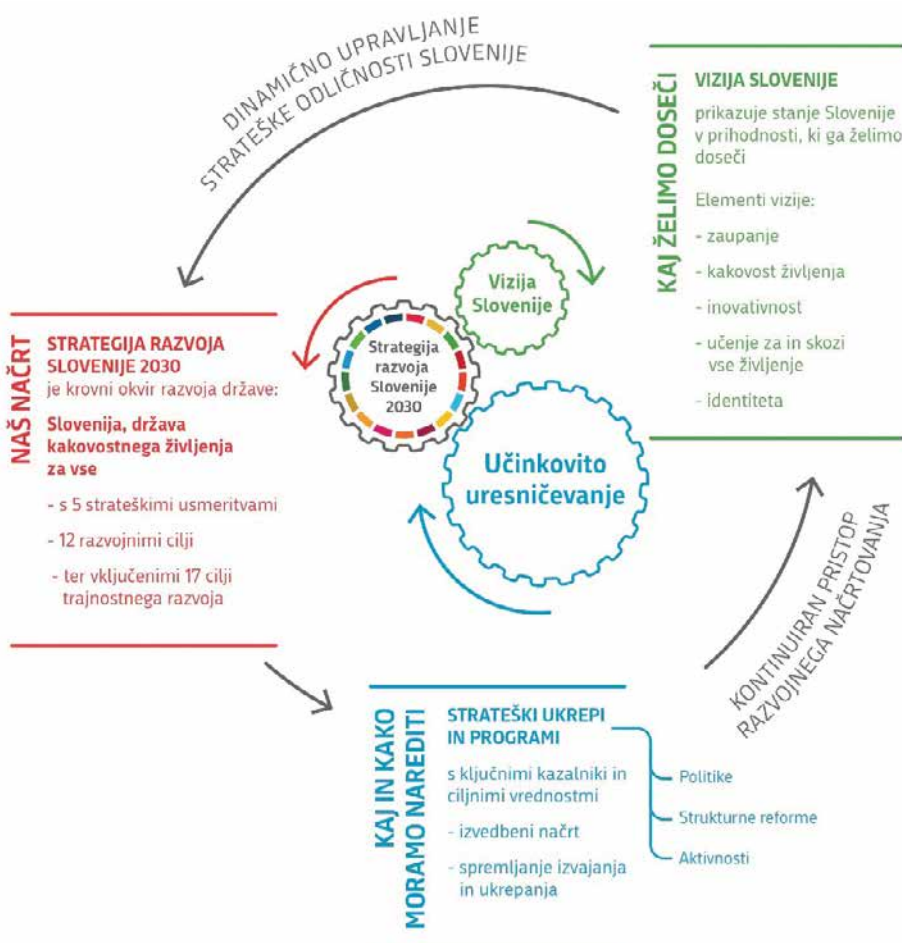
Kakovost življenja za vse prebivalke in prebivalce Slovenije se bo kazala v:

- boljših priložnostih za delo, izobraževanje in ustvarjanje,
- bolj dostojnem, varnem in aktivnem življenju v zdravem in čistem okolju,
- aktivnejšem vključevanju v demokratično odločanje in soupravljanje družbe.

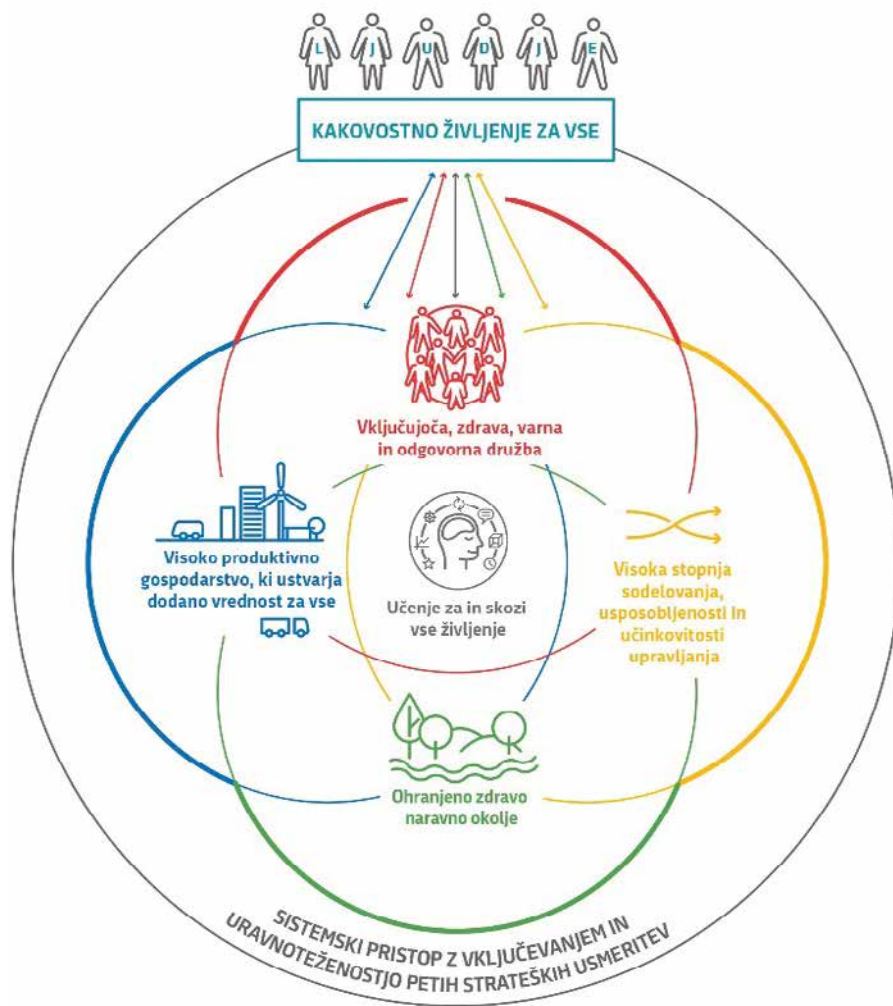
Pet strateških usmeritev države za doseganje kakovostnega življenja

Strateške usmeritve za doseg osrednjega cilja strategije se bo uresničevalo z delovanjem na različnih medsebojno povezanih in soodvisnih področjih, ki so zaokrožena v dvanajstih ciljnih Strategije. Vsak cilj vsebuje utemeljitev pomembnosti cilja, ključne usmeritve, na katerih bo treba delovati, da bi dosegli kakovostno življenje za vse, 2–3 ključne kazalnike uspešnosti, ki predstavljajo zelene rezultate na področju posameznega razvojnega cilja in povezavo s cilji trajnostnega razvoja. Te pa so:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,

- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Kratek vpogled v proces priprave Strategije razvoja Slovenije 2030

Ob razpravah o viziji se je poleti 2016 začela priprava nove dolgoročne strategije. Junija 2016 je bilo izvedenih devet tematskih razprav o posameznih vsebinah, pri katerih je sodelovalo več kot 200 strokovnjakov in državnih uradnikov. Septembra 2016 je sledila delavnica, na kateri je tekel pogovor o prvem možnem naboru kazalnikov za spremljanje strategije. Na podlagi strokovne razprave je Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko v sodelovanju z Ministrstvom za finance ter Uradom RS za makroekonomske analize in razvoj pripravila prvi osnutek strateških usmeritev in ciljev SRS. Decembra 2016 in januarja 2017 so vsi pristojni resorji podali mnenja o

predloženem dokumentu. Januarja 2017 je bil organiziran tudi interaktivni posvet na ravni ključnih državnih uradnikov, kjer so izmenjali poglede o vsebinah posameznih ciljev in razpravljali o njihovem medsebojnem povezovanju.

Prispevki resorjev in udeležencev so služili kot pomembna podlaga nadaljnjega

oblikovanja strategije. Z anketnim vprašalnikom, ki je bil februarja 2017 poslan strokovni javnosti, pa je vzporedno potekalo ugotavljanje povezav med posameznimi cilji. Marca in aprila je potekalo strokovno usklajevanje in sledila je priprava prvega osnutka strategije, ki je bil maja 2017 poslan resorjem v usklajevanje. Vzporedno so potekale tudi razprave glede ključnih kazalnikov uspešnosti in umeščanja ciljev trajnostnega razvoja v strateški dokument ter glede izvajanja in spremljanja dokumenta. V sodelovanju z OECD se pripravlja tudi prilagojen dolgoročni okvir za ocenjevanje vplivov posameznih scenarijev oziroma dogovorjenih ukrepov, s katerim se bo spremljalo tudi uresničevanje ciljev strategije.

Na podlagi razprav in prejetih pripomb resorjev je bil pripravljen drugi osnutek strategije, ki je vključeval predlog ključnih kazalnikov uspešnosti. Osnutek je bil julija 2017 poslan vsem resorjem. Nadalje je tretji osnutek strategije septembra 2017 obravnavala stalna medresorska delovna skupina za razvojno načrtovanje, ki je osnutek sprejela z nekaj dodatnimi spremembami.

Vlada RS je oktobra 2017 sprejela sklep, da dokument pomeni ustrezno podlago za začetek javnega posvetovanja. Javno posvetovanje o osnutku SRS se je začelo 12. oktobra 2017 in je potekalo do vključno 9. novembra 2017. Poleg javnega posvetovanja je bilo organiziranih še nekaj pogovorov z zainteresiranimi deležniki, ki so želeli poglobljeno predstavitev strategije in razpravo o osnutku dokumenta. Predlog strategije je po zadnjem krogu medresorskega usklajevanja Vlada RS sprejela na svoji 159. redni seji, 7. decembra 2017.

Novela Zakona o javnih financah

Novela Zakona o javnih financah (ZJF-H) je začela veljati 1. marca 2018. Z njo se v nacionalno zakonodajo prenaša evropska direktiva o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Sprejem novele je bil nujen, saj se je s prenosom evropske direktive zamujalo že štiri leta, Sloveniji je grozila tožba. To je bil tudi eden od razlogov, da je Ministrstvo za finance odstopilo od sicer nameravane celovite prenove ureditve javnih financ. V okviru priprav obeh predlogov, tako novega zakona kot novele zakona, smo bili zelo aktivni tudi v Združenju občin Slovenije.

Z novelo Zakona o javnih financah (ZJF-H) se je v nacionalno zakonodajo dokončno prenesla evropska direktiva o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic, cilj novele pa je določiti tudi prve korake za večletno proračunsko načrtovanje v okvirih srednjeročne fiskalne strategije Vlade.

Na ravni EU je bil novembra 2011 sprejet paket zakonodajnih predlogov, in sicer petih uredb in direktive, katerih namen je okrepiti fiskalno odgovornost držav članic in okrepiti njihovo ekonomsko upravljanje. Slovenija je z namenom stabilizacije javnih financ 2013 v Ustavo vključila fiskalno pravilo, 2015 pa je sprejela tudi Zakon o fiskalnem pravilu.

V sprejeti zakonodaji je večina določb direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic že implementiranih, z implementacijo pa se dokončuje novela Zakona o javnih financah. V noveli se določi tudi ureditev, povezana s srednjeročnim načrtovanjem fiskalne politike, saj Zakon o fiskalnem pravilu v več določbah napotuje na ureditev v Zakonu o javnih financah.

Na tem področju se uvajata dva nova dokumenta, in sicer **državni program razvojnih politik** in **srednjeročna fiskalna strategija**. Državni program razvojnih politik bo Vlada sprejemala do konca novembra tekočega leta, vseboval pa bo prioritete Vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in izhajajo iz strategije razvoja Slovenije. Do zdaj so se ti načrti oblikovali spomladi ob pripravi nacionalnega reformnega programa in programa stabilnosti. Državni program razvojnih politik naj bi postal ključni dokument, ki bo predstavljal osnovo za pripravo finančnih načrtov proračunskih uporabnikov. Srednjeročna fiskalna strategija bo vsebovala vrsto elementov, ki bodo služili kot podlaga za ugotovitev ustreznosti konsolidacije javnih financ.

Srednjeročno fiskalno strategijo predstavljata združena okvira za pripravo proračunov sektorja država in program stabilnosti, kar ob upoštevanju, da se bo državni program razvojnih politik prvič pripravil 2019, pomeni njeno uveljavitev 2020.

Nova je tudi določba, ki zahteva poročanje o davčnem dolgu in davčnih izdatkih, spreminja pa se tudi ureditev glede izvrševanja proračuna ob koncu leta, ki ministru za finance daje ustrezne instrumente za zagotavljanje spoštovanja fiskalnih pravil.

Na ločenem računu zbrani presežki državnega oziroma občinskega proračuna se ob zadolženosti države oziroma občine lahko uporabijo le za odplačila glavnih dolga v tekočem proračunskem letu. Če občina ni zadolžena, se presežki uporabijo samo za financiranje namenov iz tretjega odstavka 5. člena ZFisP.

O uporabi na ločenem računu zbranih presežkov javnega sklada, katerega ustanoviteljica je občina, na predlog župana odloča občinski svet. Občinski svet lahko zahteva vplačilo presežkov v občinski proračun, če ugotovi, da javni sklad ni zadolžen in ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javnega sklada.

O uporabi na ločenem računu zbranih presežkov javnih zavodov odloči občinski svet na predlog župana ob predhodnem soglasju financerja oziroma sofinancerja, ki več kot 50 % sofinancira javni zavod, če ustanovitelj in financer nista ista oseba. Občinski svet lahko zahteva vplačilo presežkov v občinski proračun, če ugotovi, da javni zavod ni zadolžen.

V **Združenju občin Slovenije** smo zadnji dve leti aktivno sodelovali pri prenovi javnofinančne zakonodaje. Ministrstvo za finance se je namreč lotilo priprave novega zakona o javnih financah. Prva javna obravnava novega predpisa je bila

februarja in marca 2016. Predlog novega ZJF s kasnejšimi variantami predloga je večkrat obravnaval strokovni odbor združenja. Z novimi rešitvami se v velikem delu nismo strinjali. Marca 2016 je bila izvedena tudi javna predstavitev in izmenjava mnenj o novi zakonodaji. Usklajevanja predloga novega ZJF in novega zakona o računovodstvu so bila prve mesece 2017, nato pa je Vlada RS konec 2017 v državnozbornski postopek posredovala novelo Zakona o javnih financah, s katero se je osredotočila le na rešitve, ki pomenijo implementacijo evropske direktive. ZOS je podal pripombe že v okviru medresorske obravnave, z njimi smo delno uspeli. Na neupoštevane pripombe smo ponovno opozorili tudi v mnenju, ki smo ga posredovali v Državni zbor RS.

V njem smo med drugim opozorili na nejasnost in nedodelanost določb novega poglavja o srednjeročnem načrtovanju fiskalne politike in fiskalne discipline. Opozorili smo, da lahko določba o pripravi napovedi prihodkov oziroma prejemkov in odhodkov oziroma izdatkov predstavlja poseg v avtonomijo občine, če bi Vlada zahtevala zmanjšanje odhodkov v napovedih, ki vključujejo tudi napoved odhodkov za tekoče leto, saj to pomeni poseg v proračun v izvrševanju. Poleg tega smo izpostavili, da na dan priprave takšnega dokumenta (napovedi) občina ne bo razpolagala z verodostojnimi podatki, ki bi ji omogočali pripravo in »pošteno« predstavitev prejemkov in izdatkov. Nejasna je tudi določba glede povečanja premoženja in uporabe presežkov proračuna, saj ni jasno, kdaj lahko občina uporabi dikcijo »ne bi več izpolnjevala pogojev za delovanje« ali »če obveznost povečanja premoženja izhaja iz strukturne reforme« oziroma kaj se šteje kot povečanje premoženja (rekonstrukcija občinske ceste?).

Novela Zakona o javnem naročanju

Na februarski seji Državnega zbora RS je bila sprejeta novela Zakona o javnem naročanju (ZJN-3A), ki jo je predlagala skupina poslancev. Z novelo se želi bolje ščititi delavce pred kršitvami delovne in socialne zakonodaje s strani izvajalca javnega naročila ali njegovega podizvajalca. Po njem bo lahko naročnik razveljavil pogodbo o javnem naročilu, če bo ugotovil, da izvajalec huje krši delovno, okoljsko ali socialno zakonodajo.

Socialna klavzula je določilo, da pogodba preneha veljati, če je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ ali sodišče s pravno močno odločitvijo ugotovilo kršitev delovne, okoljske ali socialne zakonodaje s strani izvajalca pogodb o izvedbi javnega naročila ali njegovega podizvajalca.

Zakon bolj natančno in določljivo ureja socialno klavzulo - v zakonu se socialna klavzula nadomešča z uporabo **razveznega pogoja**, t. j. prenehanje veljavnosti pogodbe o javnem naročanju. Prvi pogoj za uresničitev razveznega pogoja je izpolnjen v primeru seznanitve naročnika z dejstvom, da je sodišče s pravno močno odločitvijo ugotovilo kršitev delovne, okoljske ali socialne zakonodaje s strani izvajalca ali njegovega podizvajalca. Drugi element, ki mora biti izpolnjen, da se razvezni pogoj uresniči, pa je, da je od te seznanitve naročnika s kršitvijo in do poteka pogodbe še vsaj šest mesecev. V novelo zakona se dodaja člen, ki ureja, da velja **specialna ureditev za primere**

naročanja v delovno-intenzivnih storitvah, ki so se izkazale za najbolj problematične. Tu se uvaja polletno preverjanje obveznih pogojev za izključitev izvajalca v vseh primerih javnih naročil, ki so sklenjena za veljavnost najmanj enega leta. Gre za 82 storitev s področja gradbeništva, strežbe, čiščenja, varovanja in cestnih prevozov.

Za te primere sprememba določa obveznost naročnika, da vsakih šest mesecev po sklenitvi pogodbe preveri, ali izvajalec in njegov podizvajalec nista v katerem izmed položajev, ki jih opredeljuje zakon. Gre za del tistih situacij, ki jih zakon uvršča med obvezne razloge za izključitev gospodarskih subjektov, in sicer se ta preverjanja nanašajo na plačilo socialnih in davčnih obveznosti, kršitve v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno.

Dopolnjuje se tudi določba, ki ureja javna naročila storitev, pri katerih naročnik ne sme uporabiti cene kot edinega merila. Nova obveznost se nanaša na primere javnih naročil »v delovno-intenzivnih storitvah«. Pri njih mora naročnik poleg cene in stroškov ter morebitnih drugih meril javno naročanje oddati na način, da ekonomsko najugodnejšega ponudnika izbere upošteva socialno odgovorno javno naročanje z vključitvijo meril, ki se nanašajo na socialne vidike.

Zaradi sprememb glede poenostavitve preverjanja razlogov za razvezo pogodbe oziroma okvirnega sporazuma se spreminjajo tudi določbe, ki se nanašajo na enotni informacijski sistem. Nadgrajuje se **sistem e-dosje**: dana je namreč pravna podlaga naročnikom, da uporabijo e-dosje ne zgolj za preverjanje pogojev za sodelovanje in razloge za izključitev v postopkih javnega naročanja, temveč tudi v času izvajanja pogodb o izvedbi javnega naročila in okvirnih sporazumov.

Novela Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja

Državni zbor RS je oktobra 2017 sprejel novelo Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN-B). Z njo se povečuje učinkovitost javnega naročanja in zagotavlja skladnost z (novim) Zakonom o javnem naročanju. Novela zakona se je začela uporabljati 26. novembra 2017, vse določbe, povezane s portalom e-Revizija in informatiziranim potekom predrevizijskega in revizijskega postopka, se začnejo uporabljati šele 29. decembra 2019.

Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) ureja pravno varstvo zoper kršitve v postopkih javnega naročanja in pri izvajanju javnih naročil. Poteka v:

- predrevizijskem postopku pred naročnikom in
- revizijskem postopku pred Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil.

Za najhujše kršitve javnonaročniške zakonodaje je pravno varstvo zagotovljeno tudi v sodnem postopku, ki na prvi stopnji poteka pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, in sicer na podlagi tožbe za ugotavljanje razveljavitve pogodbe. V skladu z Obligacijskim zakonikom in ZPVPJN lahko ponudniki, oškodovani zaradi nezakonitega ravnanja naročnika v postopku javnega naročanja, v sodnem postopku pred krajevno oziroma stvarno pristojnim sodiščem uveljavljajo tudi povračilo škode.

Pravno varstvo v predrevizijskem in revizijskem postopku se uveljavlja z vložitvijo zahtevka za revizijo pri naročniku, v primeru sodnega postopka

pa z vložitvijo tožbe pri pristojnem sodišču.

Vlada je spremembe Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja pripravila na podlagi novega Zakona o javnem naročanju (ZJN-3), ki je v veljavi od aprila 2016, kot tudi ugotovljenih pomanjkljivosti veljavnega sistema na tem področju.

Ena bistvenih novosti zakona je **informatizacija postopka pravnega varstva z vzpostavitvijo portala e-Revizija** za izmenjavo informacij in dokumentov med naročnikom, vlagateljem, izbranim ponudnikom in Državno revizijsko komisijo ter drugimi sodelujočimi v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku.

Ta rešitev sledi novostim, ki jih z Direktivo 2014/24/EU in Direktivo 2014/25/EU uvaja nova javnonaročniška zakonodaja EU, to je prehodu na elektronsko poslovanje, s čimer se zagotavlja večja gospodarnost in učinkovitost javnega naročanja ter zmanjšanje bremen gospodarskih subjektov, ki sodelujejo pri javnem naročanju.

Predrevizijski, revizijski in pritožbeni postopek po ZPVPJN so postopki, ki tečejo sočasno s postopkom javnega naročanja in so neposredno povezani z njim. Zato je smiselno, da se elektronsko poslovanje uvede tudi v omenjene postopke pravnega varstva po ZPVPJN ter v okviru javnega naročanja zagotovi celovit prehod na elektronski način izmenjave dokumentov in informacij med vsemi deležniki. Takšno poslovanje omogočata obstoječi portal javnih naročil in novi portal e-Revizija, ki bo vzpostavljen na podlagi noveliranega ZPVPJN. S takšno informatizacijo postopka pravnega varstva je mogoče za sodelujoče znižati stroške postopka

in skrajšati rok od vložitve zahteve za pravno varstvo do odločitve o njej.

Vse določbe, povezane s portalom **e-Revizija** in informatiziranim potekom predrevizijskega in revizijskega postopka, se začnejo uporabljati **29. novembra 2019**. Do takrat poteka postopek na enak način kot doslej. To pomeni, da se do vzpostavitve portala e-Revizija v vseh primerih, kjer ZPVPJN-B določa, da se informacija objavi na portalu javnih naročil, upošteva 44. člen ZPVPJN-B ter naročnik v teh primerih to informacijo posreduje vsem ponudnikom, ki so oddali ponudbo. Do uporabe portala e-Revizija se tudi zahtevki za revizijo in pritožbe vlagajo na enak način kot doslej, enako kot doslej pa poteka tudi vročanje in pošiljanje pisanj.

Druge pogloblitve rešitve, ki jih prinaša novela, so še:

- jasnejša in z instituti ZJN-3 skladna ureditev taks za predrevizijski, revizijski in pritožbeni postopek;
- zagotovitev enotnosti odločanja Državne revizijske komisije z zakonsko ureditvijo občne seje;
- primernejše in bolj natančno se ureja ustna obravnava, ki jo lahko skliče Državna revizijska komisija, da se pravilno in popolno ugotovi dejansko stanje (vsi vpleteni, ne samo na podlagi pisnih dokumentov, ampak tudi na podlagi konkretnih osebnih razlag, lahko bolje predstavijo svoja stališča);
- nov postopek imenovanja predsednika in članov Državne revizijske komisije;
- zagotovitev primernejših in učinkovitejših pravnih sredstev za uveljavljanje pravnega varstva po sklenitvi pogodbe o izvedbi javnega naročila.

Nova Uredba o zelenem javnem naročanju

Nova Uredba o zelenem javnem naročanju, ki jo je Vlada RS sicer sprejela septembra 2017, je začela veljati 1. januarja 2018. Spremenjena uredba prinaša fleksibilnejše zeleno javno naročanje, na seznam predmetov, za katere je zeleno javno naročanje obvezno, pa dodaja nekaj novih.

Zeleno javno naročanje je naročanje, pri katerem naročnik po Zakonu o javnem naročanju (ZJN-3) naroča blago, storitve ali gradnje, ki imajo v primerjavi z običajnim blagom, storitvami in gradnjami v celotni življenjski dobi manjši vpliv na okolje in zagotavljajo varčevanje z naravnimi viri, materiali in energijo ter imajo enake ali boljše funkcionalnosti.

Bistvena sprememba nove uredbe je, da ta - namesto dosedanjih izrecnih zahtev - določa **cilje**, ki jih bodo za posamezne predmete obveznega zelenega naročanja morali pri vsakokratni oddaji upoštevati naročniki (npr. 10 % živil mora biti ekoloških, 50 % elektrike iz obnovljivih virov, 100 % računalnikov energetsko najbolj učinkovitih). Poleg tega pa bodo naročnikom na voljo priporočila, ki bodo sledila tem ciljem. Na takšen način se naročnikom dopušča, da v postopku oddaje naročila sami poiščejo najboljše sredstva za doseg cilja, bolj vešč naročniki bodo pri tem prosti, tisti malo manj pa bodo lahko neposredno uporabljali priporočila. S tem pa je sistem tudi bolj fleksibilen in ga bo mogoče hitreje in učinkoviteje posodabljati,

saj so še posebej na tem področju javnega naročanja spremembe stalnica.

Po novem bo zeleno javno naročanje obvezno za **več predmetov naročanja**, med drugim tudi za tekstilne izdelke, projektiranje oziroma izvedbo gradnje cest, grelnike vode oziroma prostorov ter hranilnike tople vode, sanitarne armature, opremo za stranišča na splakovanje in opremo za pisoarje, stenske plošče, razsvetljavo v notranjih prostorih, cestno razsvetljavo in prometno signalizacijo, vrtnarske storitve, kmetijske in druge proizvode ter opremo in stroje za vrtnarjenje ter tovorna in delovna vozila za zbiranje odpadkov.

Zeleno javno naročanje električne energije, živil in gostinskih storitev, pisarniškega papirja in higienskih papirnatih izdelkov, elektronske pisarniške opreme, televizorjev, gospodinjstskih aparatov, ki se uporabljajo v neprofesionalne namene (hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije, pralni stroji, pomivalni stroji, sušilni stroji, sesalniki in klimatske naprave), projektiranja oziroma izvedbe gradnje stavb, pohištva, čistil, storitev

čiščenja in pranja perila, cestnih vozil, pnevmatik in električnih sijalk ter svetilk pa je bilo obvezno že po prejšnji uredbi.

Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za okolje in prostor sta skupaj s pristojnimi resorji pripravila nove primere okoljskih zahtev in meril (ki imajo naravo priporočil, usmeritev oziroma priročnika). Na spletni strani Direktorata za javno naročanje so dostopni primeri okoljskih zahtev in meril za vseh 20 predmetov zelenega javnega naročanja, objavljene pa so tudi kontaktne točke, ki naročnikom in gospodarskim subjektom, ki sodelujejo ali so zainteresirani za sodelovanje v postopkih javnega naročanja, zagotavljajo strokovno pomoč glede vprašanj o zelenem javnem naročanju, vezanem na področje dela posameznega resorja oziroma posamezen predmet zelenega javnega naročanja.

Nova ureditev zelenega javnega naročanja je oblikovana ob upoštevanju napredka in praks v Sloveniji. Iz statističnih podatkov izhaja, da je bilo 2015 glede na število 16 % javnih naročil zelenih, 2016 pa je že več kot 30 % postopkov javnih naročil takšnih, ki upoštevajo okoljske kriterije.

Prenovljena prostorsko-gradbena zakonodaja

Državni zbor RS je oktobra 2017 sprejel paket treh zakonov, ki predstavljajo prenovo zakonodaje s področja gradenj in urejanja prostora: Gradbeni zakon, Zakon o urejanju prostora ter Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti. Novi zakoni naj bi med drugim prinesli racionalnejše in krajše postopke, lažje usklajevanje različnih interesov, večjo pravno varnost vlagateljev in bolj učinkovit nadzor. Zakoni se začnejo uporabljati 1. junija 2018. Pri pripravi in sprejemanju zakonodaje smo s pripombami in predlogi sodelovali tudi v Združenju občin Slovenije.

Gradbeni zakon (GZ)

Zakon na novo ureja področje graditve objektov in s tem nadomešča veljavni Zakon o graditvi objektov. Iz zakona se izločajo vsebine veljavnega zakona, ki se nanašajo na regulacijo poklicev in dejavnosti pooblaščenih arhitektov in inženirjev, saj je to področje po novem predmet ločenega zakona, in sicer Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti.

Temeljni cilji zakona so zmanjševanje investicijskega tveganja, večja pravna varnost investicijske namere, integracija postopkov, omogočanje usklajevanja varstvenih in razvojnih interesov, informatizacija postopkov (e-graditev), krepitev odgovornosti udeležencev pri graditvi, odprava administrativnih ovir in legalizacija neproblematičnih objektov.

Veljavnost zakona se širi na večji obseg objektov, med njimi tudi na druge gradbene posege in objekte ne glede na njihovo povezanost s tlemi - torej tudi na gradbene posege, ki niso niti stavbe niti gradbeni inženirski objekti.

Novosti pri gradbenih dovoljenjih

Dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja bo formalno manj obsežna, kot je bila doslej. Postopke naj bi skrajšali s prekvalifikacijo soglasij v **mnenja**, ki po novem ne bodo več samostojni upravni akti. V primeru neusklajenih ali nejasnih mnenj bo ta usklajeval upravni organ za gradbene zadeve, ki bo lahko, če uskladitve ali spremembe mnenj ne bo, na koncu odločil sam. V primeru molka mnenjedajalca bo upravi organ lahko

manjkajočo presojo pridobil s pomočjo organa, ki je pristojen za nadzor nad tem mnenjedajalcem, ali izvedenca, ki ga bo moral plačati mnenjedajalec. Krepi se vloga občin v procesu dovoljevanja z uzakonitvijo **mnenja občine** v postopkih dovoljevanja.

Gradbeno dovoljenje bo mogoče pridobiti po **skrajšanem postopku**, če bo investitor predložil vso dokumentacijo, dokazila in mnenja.

Rok za izdajo odločbe o zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja bo dva meseca od vložitve popolne zahteve, razen če bo nujno usklajevanje z mnenjedajalci ali nadomeščanje mnenja. V tem primeru bo rok za izdajo odločbe tri mesece od vložitve popolne zahteve.

Gradbeno dovoljenje bo prenehalo veljati, če investitor v petih letih od pravnomočnosti dovoljenja ne bo vložil popolne prijave začetka gradnje.

Za objekte z vplivi na okolje se bosta postopek izdaje gradbenega dovoljenja in postopek presoje vplivov na okolje združila, tako da bodo v enem **integralnem postopku** presojali pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja in okoljevarstvenega soglasja.

Gradbenega dovoljenja ne bo treba pridobiti za gradnjo enostavnih in začasnih objektov, vzdrževanje objektov in za odstranitev objekta.

Boljši nadzor

Za izboljšanje nadzora nad gradnjami bo zakon za gradnje, za katere je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, uvedel **obveznost prijave začetka gradnje** in seznanitev inšpekcije. Vlogo gradbene inšpekcije na gradbiščih naj bi okrepili,

in sicer že med začetkom gradnje, predvsem pa v času gradnje.

Nad samo gradnjo bo bdel nadzornik, ki bo moral biti pooblaščen arhitekt ali inženir in bo med drugim spremljal gradnjo na gradbišču, nadzoroval skladnost z dokumentacijo in izvajanje bistvenih zahtev.

Za nadzor nad gradnjo, za katero ni predpisanega gradbenega dovoljenja, v delu, ki se nanaša na skladnost s prostorskimi izvedbenimi akti in drugimi predpisi občine, bodo pristojne **občinske inšpekcije** (izvirna naloga občine). V občinah, ki ne bodo imele vzpostavljene občinske inšpekcije ali skupne občinske uprave, bodo tudi ta nadzor izvajali gradbeni inšpektorji, a najpozneje do 1. januarja 2020.

Uporabno dovoljenje

Po izgradnji objektov, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, bo moral investitor pridobiti uporabno dovoljenje. Pri vseh gradnjah, razen pri zahtevnih objektih in objektih z vplivom na okolje, bo mogoče uporabno dovoljenje pridobiti brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda, bo pa moral investitor med drugim predložiti izjave projektanta, nadzornika in izvajalca, da so dela dokončana skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem in da so izpolnjene bistvene zahteve.

Za zahtevne objekte in tiste z vplivi na okolje bo treba uporabno dovoljenje pridobiti v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi opravljenega tehničnega pregleda.

Večja varnost za vlagatelje tudi s predodločbo

Eden ob ciljev zakona je povečati pravno varnost vlagateljev. To naj bi med drugim zagotovili z **obveznim svetovanjem** upravnih enot investitorju glede upravnih postopkov, zahtev, veljavnih prostorskih aktov in zahtevane dokumentacije.

Investitor bo lahko pri upravni enoti pridobil **predodločbo** glede skladnosti nameravane gradnje s prostorskim aktom in s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ter glede zagovitve minimalne komunalne oskrbe. Investitor na podlagi predodločbe ne bo smel začeti gradnje, bodo pa odločitve in pogoji, o katerih bo v predodločbi odločeno, zavezujoči pri odločanju o izdaji gradbenega dovoljenja.

Legalizacija nenevarnih nedovoljenih gradenj

Za **neskladne objekte**, ki so bili zgrajeni pred uveljavitvijo zakona in pri katerih bodo ugotovili, da so odstopanja od gradbenega dovoljenja glede na določbe zakona dopustne (npr. ne posegajo v druga zemljišča, dimenzije ne odstopajo za več kot 0,3 metra, namembnost objekta ni spremenjena), bo mogoče vložiti **zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja**. Ko bo to dovoljenje dokončno, se bo štel, da objekt ni nelegalen ali neskladen.

Če pa je objekt nelegalen ali neskladen zunaj okvirov dopustnih odstopanj od gradbenega dovoljenja, bo mogoče v petih letih od uveljavitve zakona vložiti **zahtevo za legalizacijo**, ki ji bo treba predložiti dokumentacijo za legalizacijo, ki jo bo izdelal pooblaščen arhitekt ali inženir in bo med drugim morala vključevati posnetek stanja objekta. Vlagatelj bo nato moral plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora ter komunalni prispevek, objekt pa bo legaliziran, če bo skladen z veljavnimi predpisi ali s predpisi, ki so veljali v času začetka gradnje, in so bila pridobljena vsa mnenja. Legalizacija ne bo mogoča za objekte, ki so bili zgrajeni po 30. aprilu 2004 in vplivajo na okolje ali je zanje obvezna presoja sprejemljivosti.

Za objekte, ki so bili zgrajeni brez gradbenega dovoljenja pred 1. januarjem

1998 in so evidentirani v katastru stavb, bo mogoče dobiti **dovoljenje za objekt daljšega obstoja**. Zahtevi bo treba med drugim predložiti potrdilo o daljšem obstoju objekta ter plačnem nadomestilu za degradacijo in uzurpacijo prostora in komunalnem prispevku. Za objekte, ki bodo dobili to dovoljenje, se bo štel, da niso nelegalni ali neskladni in da imajo uporabno dovoljenje, ne bodo pa mogli lastniki od občine zahtevati gradnje morebiti manjkajoče komunalne opreme. Tega dovoljenja ne bo mogoče dobiti, če bo šlo za nevaren objekt, za katerega bo izrečen inšpekcijski ukrep.

Dovoljenje za objekt daljšega obstoja bo veljalo pogojno in ga bo na zahtevo vlade ali občine mogoče razveljaviti brez odškodninske odgovornosti, če bo to potrebno zaradi zavarovanja javnega interesa ob ogroženosti zdravja in življenja ljudi ter delov okolja. Razveljavitev sicer ne bo mogoča, če bo ogroženost mogoče odpraviti z milejšimi sredstvi.

Podlaga za informatizacijo postopkov

Zakon daje podlago za uvedbo elektronskega poslovanja pri postopkih pridobivanja gradbenega dovoljenja. Določbe glede elektronskega poslovanja se začnejo uporabljati 1. januarja 2021. Rešitve za to – kot tudi za uvedbo elektronskega poslovanja pri pripravi prostorskih aktov in evidentiranju nepremičnin – bodo na resornem ministertvu oblikovali v programu projektov e-Prostor.

Plačilo komunalnega prispevka

Plačan komunalni prispevek oz. na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s plačilom komunalnega prispevka je pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2)

Zakon razveljavlja in nadomešča Zakon o prostorskem načrtovanju, Zakon o urejanju prostora (ZUreP-1) ter Zakon o umeščanju prostorskih ureditev v prostor in združuje vsebino urejanja teh zakonov na enem mestu v krovnem zakonu. Urejanje prostora tako obsega državna pravila urejanja prostora, udeležence pri urejanju prostora, prostorsko

načrtovanje na državni in občinski ravni, zemljiško politiko, instrumente spremljanja stanja v prostoru ter zagotavljanje s tem povezanih informacijskih storitev.

Zakon nadgrajuje že vpeljan sistem državnega in občinskega prostorskega načrtovanja in ukrepe zemljiške politike, pri tem pa uvaja tudi nekatere **bistvene novosti**.

Nova struktura prostorskih aktov

Vpeljuje se novo strukturo državnih in občinskih prostorskih aktov, pri čemer razlikuje med prostorskimi strateškimi akti in prostorskimi izvedbenimi akti.

Prostorsko strateško načrtovanje se v širšem pogledu izvaja prek Strategije prostorskega razvoja Slovenije, ki z ZUreP-2 dobiva zakonsko podlago, v ožjem pogledu pa prek priprave regionalnega prostorskega plana in občinskega prostorskega plana. Gre za dva strateška prostorska akta.

Regionalni prostorski plan je pripravljen na ravni razvojne regije na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Obvezna vsebina so ureditve, ki obsegajo območje več občin in so namenjene opravljanju lokalnih gospodarskih javnih služb s področja varstva okolja, razvojna območja za stanovanjsko oskrbo, industrijske cone nad 10 ha uporabne površine, večja nakupovalna središča nad 5000 m² bruto tlorisne površine, območja pomembnejše družbene infrastrukture. Sredstva za izvajanje nalog prostorskega planiranja na regionalni ravni zagotovi 60 % država in 40 % občine. Plan sprejme razvojni svet regije.

Občinski prostorski plan se pripravi na ravni občine in naj bi v osnovi nadomestil strateški del sedanjih občinskih prostorskih načrtov. Sprejem občinskega prostorskega plana ni obvezen (razen za mestne občine), saj so lahko vse njegove vsebine primerno obdelane na ravni regionalnega prostorskega plana. Občinski prostorski plan vsebuje usmeritve za prostorski razvoj občine, usmeritve za razvoj poselitve, za urejanje krajine in lokalne infrastrukture. Pripravlavec je občina, sprejme ga občinski svet.

Občinski prostorski načrt (OPN) postane občinski prostorski izvedbeni akt, ki določa namensko rabo prostora

in prostorske izvedbene pogoje za ume- stitev načrtovanih posegov v prostor. OPN je podlaga za izdajo predodločb in gradbenih dovoljenj.

Z OPN se določijo ureditveno območje naselij, območje za dolgoročni razvoj naselij, druga ureditvena območja, območja, za katera se pripravijo OPPN, usmeritve in pogoji za njihovo pripravo ter dopustno rabo prostora do njihovega sprejetja, območja prenove, namenska raba prostora, prostorski izvedbeni pogoji, pogoji glede gradnje komunal- ne opreme in druge gospodarske javne infrastrukture in obveznosti priključe- vanja nanjo.

Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) je prostorski akt, s katerim se podrobneje načrtuje prostorske ureditve, pripravi pa se za območja, za katera je z OPN predvidena njegova priprava, lahko pa tudi na območjih, kjer z OPN ni predviden, če se za to pokaže potreba ali pobuda po tem, ko je bil sprejet OPN. Lahko ga sprejme več občin skupaj.

Novost, ki jo prinaša zakon, je tudi **Odlok o urejanju podobe naselij in krajine**. Z odlokom lahko občina ureja urbani in siceršnji prostorski razvoj na praviloma že izgrajenih območjih naselij s poudarkom na urejeni podobi, uskla- jeni rabi javnih in zasebnih površin, urejeni podobi krajine (npr. ob javnih površinah, turističnih znamenitostih, družbeni infrastrukturi).

Zakon vpeljuje tudi nov način **načrto- vanja prostorskih ureditev državnega pomena**, ki omogoča fleksibilnost postopka in bodisi zaustavitev načr- tovanja na ravni DPN bodisi izvedbo združenega postopka načrtovanja in dovoljevanja, v katerem se investitorju po principu *vse-na-enem-mestu* izda celovito dovoljenje, ki predstavlja gradbeno dovoljenje, okoljevarstveno soglasje in hkrati prostorski izvedbeni akt.

Novi udeleženci pri urejanju prostora

Zakon opredeljuje udeležence pri urejanju prostora, kar je širši pojem od nosilcev urejanja prostora. Udeleženci so namreč tudi drugi upravni organi in organizacije, strokovna in interesna združenja ter splošna javnost, ki sodelu- je pri nastajanju odločitev na področju urejanja prostora in jih zadevajo te odločitve.

Kot novost se vzpostavlja **Komisija za prostorski razvoj Vlade RS**, ki kot delovno telo poda mnenje glede pre- vlade ene javni koristi nad drugo, skrbi za vsebinsko in postopkovno usklajeno delovanje nosilcev urejanja prostora pri pripravi prostorskih aktov ter poda priporočila, izda mnenje o izhodiščih za pripravo Strategije prostorskega razvoja Slovenije in predlogu strategije, mne- nje o regionalnem prostorskem planu in mnenje o poročilu o prostorskem razvoju Slovenije, v postopku prevlade javne koristi poda mnenje vladi itd.

Ustanavlja se tudi **Prostorski svet** pri Ministrstvu za okolje in prostor (MOP), ki deluje kot strokovno posvetovalno telo MOP ter nudi strokovno podporo delovanju Komisije za prostorski razvoj Vlade RS. Dva kandidata za člana sicer 14-članskega prostorskega sveta predla- gajo skupaj interesna združenja lokalnih skupnosti.

Določa se sodelovanje **občinskega ur- banista v občinskih zadevah urejanja prostora**.

Zakon opredeljuje status nevladnih or- ganizacij, ki delujejo v javnem interesu na področju urejanja prostora in jim daje možnost vlaganja pravnih sredstev zoper prostorske izvedbene akte.

Širi se vloga Ministrstva za okolje in prostor kot nosilca urejanja prostora ne samo za poselitev, ampak tudi za krajino in za skladnost z državnimi pravili urejanja prostora.

Prenova zemljiške politike

Z ukrepi zemljiške politike država in občine izvajajo aktivnosti, ki omogočajo uresničevanje ciljev prostorskega razvoja in usmerjanja razvoja poselitve iz pro- storskih aktov. Zakon vpeljuje nove ukrepe zemljiške politike ter nadgrajuje nekatere obstoječe. Poleg nadgradnje in prenove obstoječih mehanizmov predkupne pravice občine, ki se zdaj razširja tudi na državo, razlastitve in omejitve lastninske pravice, upravne komasacije in ukrepov pri prenovi, zakon uvaja oz. povzema mehanizme za razglašanje grajenega javnega dobra, instrument odreditve vzdrževanja in soglasja za spremembo meje parcel v območju stavbnih zemljišč.

Zakon kot novost opredeljuje možnost občine, da pridobiva zemljišča na

območju za dolgoročno širitev naselja, s čimer lahko izvaja svoje poslanstvo gospodarjenja z zemljišči.

Občina vzpostavi **evidenco stavbnih zemljišč**, in sicer za potrebe prostorske- ga načrtovanja, ugotavljanja dejanskega stanja v prostoru in izvajanja ukrepov zemljiške politike. Evidenca vsebuje podatke o pozidanih in nepozidanih stavbnih zemljiščih. Občine v postopku vzpostavitve evidence nepozidana stavb- na zemljišča razvrstijo v štiri razvojne stopnje. Podatke o gradbenih parcelah stavb v evidenci stavbnih zemljišč vzdržuje ministrstvo, druge podatke o pozidanih zemljiščih in podatke o raz- vojnih stopnjah nepozidanih stavbnih zemljišč pa vzdržujejo občine.

Glede opremljanja zemljišč za gradnjo je **prenovljen sistem plačevanja komu- nalnega prispevka**. Uvaja se možnost **akontacije** komunalnega prispevka za novo komunalno opremo lastniku zemljišča tistega njegovega dela, ki odpade na površino urejenega zazidljive- ga zemljišče. Nova je tudi določba glede vračila komunalnega prispevka za novo komunalno opremo – investitor je plačal komunalni prispevek, pa mu gradbeno dovoljenje preneha veljati, dejansko pa ni začel graditi - vračilo ni možno, plačilo komunalnega prispevka pa se upošteva pri naslednji odmeri ko- munalnega prispevka na predmetnem zemljišču.

Povsem nov je tudi **instrument takse za neizkoriščeno stavbno zemljišče**. Gre za mehanizem aktivacije tistih zemljišč, na katerih kljub preteklim vlaganjem (postopki priprave aktov, komunalno opremljanje) ne prihaja do gradnje, pa za to ni nobenih javnopravnih ovir. Območje, v katerem se plačuje taksa za neizkoriščena stavbna zemljišča, določi občina z odlokom na podlagi ciljev in prioritet prostorskega razvoja občine, trendov prostorskega razvoja ter na podlagi bilance površin.

Gradbena parcela

Zakon vzpostavlja pravila za določanje gradbenih parcel. **Gradbeno parcelo** opisuje kot zemljišče, torej zemeljsko površino, nad ali pod katero obstaja stavba, ter zemeljsko površino, ki je namenjena za njeno redno rabo. Določi se v postopku izdaje gradbenega dovoljenja.

Še nekateri drugi poudarki novega zakona:

- dosledno izpeljuje načelo usklajevanja interesov in sodelovanja med udeleženci pri urejanju prostora;
- vpeljuje instrument prevlade ene javne koristi nad drugo v primeru, ko nastane kolizija javnih interesov in na strokovni ravni ni možno doseči usklajene rešitve;
- omogoča boljše in zgodnejše sodelovanje javnosti v postopkih priprave prostorskih aktov in vzpostavlja možnost sodnega varstva (upravni spor) glede sprejetih prostorskih izvedbenih aktov;

vzpostavlja institut lokacijske preveritve, prek katerega občina prilagodi in določi natančno obliko ter velikost območja stavbnih zemljišč na posamični poselitvi, dopušča individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev, dopušča izvedbo dopolnilnih posegov v prostor ali omogoča začasno rabo prostora;

zakon ne razlikuje več med razpršeno gradnjo in razpršeno poselitvijo; posodablja vlogo elektronskega poslovanja pri pripravi in sprejemu prostorskih aktov prek prostorskega informacijskega sistema.

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID)

Zakon opredeljuje štiri **regulirane poklice**: pooblaščen arhitekt, pooblaščen inženir, pooblaščen krajinski arhitekt in pooblaščen prostorski načrtovalec.

Nazive pooblaščen arhitekt, pooblaščen krajinski arhitekt in pooblaščen prostorski načrtovalec bodo lahko uporabljali le tisti, ki bodo vpisani v ustrezen imenik pri Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije, naziv pooblaščen inženir pa tisti, ki bodo vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev pri Inženirski zbornici Slovenije.

Zakon za vsak poklic opredeljuje poklicne naloge ter pogoje glede izobrazbe, izkušenj in strokovnega izpita, poleg tega med drugim kot novost določa, da se bodo morali pooblaščen arhitekti in inženirji na svojem strokovnem področju stalno poklicno usposablјati, kar bosta opredeljevali in preverjali omenjeni zbornici.

Zakon tudi določa pogoje za opravljanje dejavnosti na področju poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev ter opredeljuje delovanje Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirske zbornice Slovenije.

***

Aktivnosti ZOS pri pripravi in sprejemanju zakonodaje

Pripombe in predloge, ki jih je Združenje občin Slovenije naslovilo na predloge prostorske in gradbene zakonodaje, so bili sad pripomb občin in obravnave na seji pristojnega strokovnega odbora ZOS. V času priprave zakonodajnih predlogov smo v ZOS opozarjali predvsem na nekatera ključna vprašanja, ki so ostala neuskajana, in nanje opozorili tudi poslanke in poslance ter pozvali, da se z ustreznimi amandmaji določbe spremenijo, in sicer gre za čas plačila komunalnega prispevka, prenos inšpekcijskega nadzora nad enostavnimi objekti, ki ne potrebujejo gradbenega dovoljenja, na občine, ukinitve licence za prostorsko načrtovanje za zaposlene na občinah itd.

Nadzor za gradnje, ki ne potrebujejo gradbenega dovoljenja, je bil predviden kot **izvirna pristojnost občin** – to pomeni prenos pristojnosti z države na občine, na kar ne moremo pristati, če hkrati ne bodo zagotovljeni tudi finančni viri za opravljanje nalog in zaposlovanje novega kadra na občinah, smo opozarjali. Nesprejemljivo je kot finančni vir za financiranje občin opredeliti globe in nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo. Namen glob ni financiranje dela inšpektorjev kot tudi namen inšpekcije ni izrekanje glob, ampak vzpostavitev reda in opozarjanje na kršitve.

Opozorili smo na nejasnost določbe, ki določa **pogoje za inšpektorje**. Če bo pogoj izobrazba s področja gradbeništva in arhitekture veljal tudi za občinske inšpektorje, to za občine pomeni zahtevo po novih zaposlitvah, saj obstoječa kadrovska struktura na občinah oz. v skupnih oz. med-občinskih upravah v veliki meri ne zadosti predpisanim pogojem.

Dejstvo, da med pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja ni več določeno plačilo

komunalnega prispevka, je bilo za občine nesprejemljivo. Potrdilo o plačilu mora biti pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja. Obstaja namreč resna bojazn, da bo zamik plačila komunalnega prispevka na kasnejše faze postopka povzročil težave oz. škodo občinam predvsem z vidika izpada sredstev.

Predlog ZAID je določal, da **pooblaščen inženirji** lahko opravljajo svoj posel kot javni uslužbenci v imenu in za račun organa, v katerem so zaposleni, razen pooblaščenih inženirjev s področja geodezije. To pomeni, da pooblaščen inženirji geodezije kot edini ne bodo mogli delovati v imenu in za račun občine. Ker so občine med drugim pristojne skrbeti za lastno gospodarsko javno infrastrukturo in njeno evidentiranje, jim bo tako odvzeta možnost racionalne izvedbe evidentiranja in presoje ekonomičnosti oblike izvajanja lokalne geodetske službe in bodo občine prisiljene iskati zunanje izvajalce tudi za najmanjše zadeve.

Po povpraševanju, ki smo ga v ZOS opravili med občinami junija 2017, opozarjamo, da večina slovenskih občin nima zaposlenih, ki bi izpolnjevali izobrazbene pogoje za **pooblaščenega prostorskega načrtovalca**, so pa na področju prostorskega načrtovanja zaposleni mnogi, ki so s svojimi delovnimi izkušnjami pridobili ustrezne strokovne kompetence. Predlagali smo, da se v predlogu ZAID pripoznajo kompetence teh zaposlenih ter se jim prizna poseben status, po katerem bodo svoje delo lahko opravljali **še naprej**. Po ZUrep-2 mora imeti občina namreč zagotovljeno sodelovanje vsaj enega občinskega urbanista, tega pa opredeljuje kot osebo, ki izpolnjuje pogoje za pooblaščenega prostorskega načrtovalca v skladu z ZAID.

Opozorili smo, da prihaja do nerazumnega razlikovanja glede na veljavni Zakon o graditvi objektov glede pravnega akta, ki ga mora občina sprejeti za določitev **grajenega javnega dobra**, in sicer veljavna ureditev določa, da se ugotovitevna odločba izda na podlagi sklepa, ki ga sprejme občinski svet, predlagana ureditev pa določa sprejem odloka. Prav tako prihaja do neupravičenega razlikovanja med vlado (sklep) in občino (odlok). Predlagali smo, da se ohrani veljavna ureditev.

Spremembe podlag za množično vrednotenje in evidentiranje nepremičnin

V prvih treh mesecih letošnjega leta so začeli veljati trije novi zakoni glede množičnega vrednotenja nepremičnin: novi Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin naj bi odpravil pomanjkljivosti glede zakonske opredelitve sistema vrednotenja in pravne varnosti lastnikov nepremičnin, novela Zakona o evidentiranju nepremičnin naj bi zagotovila bolj kakovostne podatke v javnih evidencah in posledično med drugim bolj kakovostno množično vrednotenje nepremičnin, Zakon o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture pa naj bi odpravil težave pri zemljiščih, ki pripadajo javni železniški in javni cestni infrastrukturi.

Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-1)

Nov Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin je začel veljati 11. januarja 2018, z izjemo IV. poglavja, ki se začne uporabljati 1. avgusta 2019. Zakon ureja pravila, postopke in merila za množično ocenjevanje vrednosti nepremičnin v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: množično vrednotenje) za namene obdavčenja in druge javne namene, določene z zakonom.

Lastniki bodo predvidoma po 1. avgustu 2019 prejeli obvestila o novih vrednostih in lahko začeli uveljavljati posebne okoliščine.

Sistem množičnega vrednotenja so po navedbah Ministrstva za finance prenovili, da bi pred novim splošnim vrednotenjem nepremičnin odpravili pomanjkljivosti v prejšnjem zakonu, na katere je 2013 opozorilo Ustavno sodišče RS.

Nov zakon tako določeneje opredeljuje sistem vrednotenja, tako da bo vrednosti mogoče uporabiti tudi za obdavčenje. Zakon po navedbah ministrstva merila določa v tolikšnem obsegu, da je zadoščeno zahtevam Ustave RS, hkrati pa naj bi bila ta določitev dovolj prožna, da se bo lahko pri vrednotenju sledilo spremembam na nepremičninskem trgu. Cilj je dobiti vrednosti, ki bodo čim boljši približek realnim tržnim vrednostim.

Nov zakon bo tudi omogočil sodelovanje javnosti v postopkih oblikovanja modelov vrednotenja, in sicer prek javnih razgrnitev predlogov modelov

po občinah, poleg tega bo lastnikom zagotovil pravno varnost. Lastniki bodo lahko tako ugovarjali pripisani posplošeni vrednosti nepremičnine, in sicer z dokazovanjem posebnih okoliščin, ki jih siceršnje vrednotenje ne bo zajelo.

Geodetska uprava bo letos spomladi s strokovno javnostjo in tudi z občinami začela usklajevati nove modele vrednotenja. Javna razgrnitev predlogov modelov, pri kateri bo s pripombami lahko sodelovala tudi splošna javnost, pa naj bi bila jeseni.

Po oblikovanju modelov bo sledilo novo generalno vrednotenje nepremičnin, nove posplošene tržne vrednosti naj bi bile na voljo 1. avgusta prihodnje leto.

S tem datumom se bo začel uporabljati tudi del zakona, ki opredeljuje uveljavljanje posebnih okoliščin. Najpogostejše posebne okoliščine bodo predvidene v Pravilniku o izvajanju zakona. Če se bo lastnik strinjal s predvidenim vplivom določene posebne okoliščine na vrednost nepremičnine, bo ta postopek enostaven.

Lahko pa bo lastnik dokazoval tudi drugačen vpliv posebne okoliščine ali kakšno drugo posebno okoliščino, ki v pravilniku ne bo predvidena. V tem primeru bo moral na svoje stroške predložiti tudi posamično cenitev, o tem pa bo presojala strokovna komisija.

Novela Zakona o evidentiranju nepremičnin (ZEN-A)

22. februarja 2018 je začela veljati novela Zakona o evidentiranju nepremičnin, ki naj bi zagotovila bolj

popolne, pravilne in kakovostne podatke v javnih evidencah in posledično med drugim bolj kakovostno množično vrednotenje nepremičnin.

Spremembe noveliranega ZEN so usmerjene k doseganju temeljnega namena zemljiškega katastra, katastra stavb in registra nepremičnin, ki ga določa ZEN, z dodatnimi ukrepi in aktivnostmi pa se zagotavlja sistem evidentiranja in vodenja podatkov v katastrih in registru nepremičnin ter njihova izboljšava v letih 2018–2019 tako, da bodo zagotovljene primerne podlage za kakovostnejše množično vrednotenje nepremičnin.

Pri zemljiškem katastru so določena bolj jasna pravila vodenja in usklajevanja podatkov o dejanski rabi zemljišč, ki se bodo še naprej prevzemala iz evidenc organov, ki urejajo posamezne vrste dejanske rabe (npr. kmetijska, gozdna, pozidana zemljišča) in bodo morali poskrbeti, da so podatki pravilni. Ureja se vzpostavitev skupnega sloja dejanske rabe zemljišč. Uvaja se nova geodetska storitev »lokacijska izboljšava« podatkov zemljiškega katastra. Določbe glede dejanske rabe zemljišč se bodo začele uporabljati 1. junija letos, glede lokacijske izboljšave podatkov pa po devetih mesecih od začetka veljavnosti zakona, torej novembra letos.

Ureditev katastra stavb se nadgradi s postopkom ukrepanja za nevpisane stavbe in za nevpisane spremembe podatkov vpisanih stavb, pravila za vpisovanje podatkov o lastnikih delov stavb so usklajena s pravili za vpisovanje teh podatkov v zemljiško

knjigo. „Delitev“ stavbe na več delov stavbe bo za stanovanjske stavbe, zgrajene po 1. januarju 2003, po novem omejeno; dovoljeno bo le, če je bilo izdano gradbeno dovoljenje za večstanovanjsko stavbo.

Bistveni podatki o stavbah in delih stavb (predvsem spreminjanje površin in dejanskih rab delov stavb) se bodo odslej lahko spreminjali le z elaboratom. Določbe glede priprave elaborata se bodo začele uporabljati po devetih mesecih od začetka veljavnosti zakona.

Pri registru nepremičnin je bolj jasno določeno vodenje podatkov o nepremičninah, med drugim se bo dosledno upoštevalo zakonsko določene pristojnosti organov, ki podatke posredujejo. Bolj jasen je tudi določen način vpisa in spreminjanja podatkov o lastniku nepremičnine.

Po novem bodo lastniki nepremičnin enkrat letno, do konca novembra tekočega leta, prejeli obvestilo, če se bodo podatki v zemljiškem katastru, katastru stavb ali registru nepremičnin spremenili in lastniki o tem ne

bodo obveščeni že z upravno odločbo ali obvestilom. Med drugim bo šlo za spremembe podatkov, ki se vodijo le v registru nepremičnin (npr. letnica obnove stavbe), spremembe podatkov, ki se prevzamejo iz drugih evidenc ter se v zemljiški kataster in register nepremičnin vpišejo na podlagi grafičnega preseka, in za spremembe podatkov zaradi lokacijske izboljšave zemljiškega katastra. Določbe glede obveščanja se bodo začele uporabljati 1. junija letos.

Določila zakona glede uskladitve podatkov v katastru stavb in v registru nepremičnin se bodo začela uporabljati po devetih mesecih od začetka veljavnosti zakona.

Zaradi zagotovitve povezave med mejami parcel in mejami občin se določa postopek začetne uskladitve podatkov mej občin z mejami parcel. Preoblikovane so prekrškovne določbe zakona, za zagotavljanje učinkovitejšega nadzora nad izvajanjem ZEN se določajo širše in jasnejše možnosti ukrepanja geodetskega inšpektorja.

Zakon o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture (ZEDRZ)

Zakon ureja določanje in evidentiranje dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, posredovanje podatkov v zemljiški kataster, namen uporabe podatkov in varstvo pravic lastnikov zemljišč.

Skladno z novim zakonom bodo morali biti podatki o javni železniški in javni cestni infrastrukturi evidentirani v evidenci in v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture. Podatki iz obeh evidenc bodo morali biti lokacijsko in vsebinsko usklajeni.

Zakon določa, da informacijske rešitve za vodenje evidence zagotavlja Direkcija RS za infrastrukturo, in sicer tako, da določi podatkovni model za vodenje evidence ter izmenjevalni format za posredovanje podatkov v evidenco. Ureja tudi varstvo pravic lastnikov zemljišč, ne nanaša pa se na urejanje premoženjsko-pravnih razmerij v povezavi z zemljišči.

Nova ureditev ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti

Nov Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1) je začel veljati 10. marca 2018. Prinaša vsebinsko prenovo doslej veljavnega zakona. Zakon za občine med drugim določa, da mora župan pri ravnanju z občinskim premoženjem za posle, vredne več kot pol milijona evrov, predhodno dobiti soglasje občinskega sveta. V Združenju občin Slovenije smo ves čas priprave novega zakona opozarjali, da mora nova ureditev zmanjšati administrativne ovire.

Zakon ureja ravnanje s stvarnim premoženjem Republike Slovenije (države) in s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti, ureja pa tudi evidence nepremičnega premoženja države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Ravnanje s stvarnim premoženjem pomeni pridobivanje, razpolaganje, upravljanje in nujemanje stvarnega premoženja (premičnin in nepremičnin). Postopki ravnanja s stvarnim

premoženjem so urejeni v Zakonu o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti in Uredbi o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (nova uredba je še v pripravi).

Nov Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti predstavlja vsebinsko prenovo trenutno veljavnega Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, in sicer

na način, da ob varovanju temeljnih načel ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti v kar največji možni meri sledi aktualnemu razvoju in situaciji na trgu stvarnega premoženja ter potrebam države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter njihovim upravljavcem. Ker so pretekle izkušnje pokazale, da je na nekaterih področjih gospodarjenja s stvarnim premoženjem treba različno urediti ravnanje

za državo in samoupravne lokalne skupnosti, zakon takšne razlike ureja ter za posamezne institute določa različne zakonske rešitve.

Zakon je tudi posledica uresničitve nove zasnove centraliziranega ravnanja z nepremičnim premoženjem, po katerem je Ministrstvo za javno upravo postalo upravljavec nepremičnega premoženja iz prvega odstavka 19. člena spremenjenega Zakona o državni upravi (torej poslovnih nepremičnin organov državne uprave - vladne službe, ministrstva in organi v njihovi sestavi), ter prevzelo zaposlene, finančna sredstva ter arhivsko in dokumentarno gradivo, povezano s tem premoženjem.

Nov zakon tako upošteva sistem centraliziranega ravnanja z nepremičnim premoženjem in spremenjene potrebe upravljavcev nepremičnega premoženja države in samoupravnih lokalnih skupnosti pri načrtovanju in ravnanju z nepremičnim premoženjem.

Poglavitni cilji zakona so:

- prilagoditev institutov ravnanja s stvarnim premoženjem države novi ureditvi (npr. letni načrti oz. načrtovanje ravnanja s stvarnim premoženjem države, centralna evidenca nepremičnin, enotni spletni portal, možnost občasne uporabe);
- poenostavitev postopkov ravnanja s stvarnim premoženjem ob sočasni ohranitvi ustreznega nadzora;
- poenostavitev postopkov sprejemanja letnih načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem v lasti države;
- zagotovitev učinkovitejšega in konkurenčnejšega nastopanja na trgu ter ravnanja s stvarnim premoženjem ob sočasni zagotovitvi gospodarnosti ravnanja s tem premoženjem, ki predstavlja javno premoženje ter
- podrobnejša ureditev veljavne zakonodaje, upošteva novo centralizirano obliko ravnanja z nepremičnim premoženjem države.

Zakon tudi določa, da so javni zavodi, javni gospodarski zavodi, agencije in skladi pred sklenitvijo pravnega posla ravnanja s premoženjem, katerega pogodbeno vrednost presega 10.000 evrov, dolžni pridobiti pisno soglasje organa, pristojnega za področje, na katerem delujejo.

V **Združenju občin Slovenije** smo aktivno sodelovali s pripombami ves čas priprave novega zakona. Kot edini predstavniki občin smo na nedoslednosti zakona opozorili tudi v državnozbornem postopku.

Predlagali smo, da se ožjim delom lokalnih skupnosti, ki imajo pravno subjektiviteto,

omogoči sprejemanje lastnih načrtov ravnanja z nepremičnim oz. s premičnim premoženjem, določi pa se jim obveznost pridobitve soglasja lokalne skupnosti (občine) v primeru odsvojitve nepremičnega premoženja. Menili smo, da soglasje občinskega sveta pred javno obravnavo izvedbe postopka za stvarno premoženje, pri katerih izhodiščna, izklicna ali pogodbeno vrednost presega 500.000 evrov, ni potrebno. Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem se namreč potrjuje s strani občinskega sveta hkrati s sprejetjem proračuna občine, razlogi za pridobivanje stvarnega premoženja pa so opredeljeni v načrtu razvojnih programov. Takšna določba bi pomenila ponovno odločanje občinskega sveta o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem. Predlog zakona ne daje možnosti plačevanja kupnine na obroke. Predlagali smo, da se to omogoči, seveda ob zagotovitvi ustreznega zavarovanja. Med primeri sklepanja neposredne pogodbe ni možnosti sklenitve neposredne pogodbe v primeru dvakrat neuspešne dražbe ali javnega zbiranja ponudb, kar je omogočala že obstoječa ureditev. Predlagali smo, da se ta ureditev ohrani. Nasprotovali smo znižanju vrednostnega praga za sklenitev neposredne pogodbe za oddajo nepremičnine v najem glede na obstoječo ureditev, po kateri je mogoče skleniti neposredno najemno pogodbo, če je kje predvideni letni prihodek od oddaje v najem nižji od 10.000 evrov. Predlagali smo, da se uporaba enotnega spletnega portala stvarnega premoženja omogoči tudi občinam.

23. februarja 2018 je bil v Uradnem listu RS objavljen novi ZSPDSLS-1. Zakon, ki je začel veljati 10. marca 2018, v IV. poglavju ureja **načrtovanje ravnanja s stvarnim premoženjem**. Skladno s prehodnimi in končnimi določbami zakona se bo navedeno poglavje začelo uporabljati šele pri pripravi proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti **za leto 2020**. Ker je z uveljavitvijo novega zakona prenehal veljati Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10, 75/12, 47/13 – ZDU-1G, 50/14, 90/14 – ZDU-1I, 14/15 – ZUUJFO in 76/15), je s tem dnevom odpadla pravna podlaga za načrtovanje ravnanja s stvarnim premoženjem za leto 2019. Prav tako manjka pravna podlaga za potrebe razširitve načrtov ravnanja za leto 2018 oz. za primere, ko občina še nima sprejetega proračuna za leto 2018.

V skladu z navedenim in obvestilom Ministrstva za javno upravo z dne 6. 3. 2018 je bilo treba začeti s postopki načrtovanja

ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti za leto 2019 do 10. marca 2018. V nasprotnem primeru načrtov za leto 2019 (glede na trenutno zakonsko dikcijo) ne bo mogoče sprejeti.

Upoštevajoč navodila MJU se je občinam svetovalo, da do navedenega datuma (to je do 10. 3. 2018) formalnost začetka postopka priprave (predlogov) načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem občine za leto 2019 opredelijo s sprejemom posebne odločitve, in sicer v obliki izdanega sklepa župana občine, v katerem se opredeli najmanj:

- pravno podlago za njegovo izdajo (stari zakon, ki ureja stvarno premoženje, ter uredbo),
- navedbo, da občina s tem dnem začenja s postopki priprave (predlogov) načrtov ravnanj s stvarnim premoženjem občine za leto 2019,
- določitev odgovorne osebe za izvedbo oziroma spremljanje ravnanj iz prejšnje točke,
- predviden datum, do katerega naj bi bili zbrani podatki o načrtovanih ravnanjih.

Ne glede na izdan sklep pa je Združenje občin Slovenije tudi sprožilo aktivnosti, ki bi odpravile omenjeno praznino.

V pripravi je tudi **nova Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti**. Do njenega sprejetja se uporablja »stara« uredba, če ni v nasprotju z novim ZSPDSLS-1. Z uredbo se bodo tudi natančneje določili postopki sprejemanja in vsebina načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti in vsebina, pogoji in postopki ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti.

Tudi v pripombah na uredbo smo opozorili na administrativna bremena, ki jih prinaša predlagana ureditev. Med drugim smo opozorili na neustreznost določbe, ki določa obveznost objave načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravne lokalne skupnosti in njihovih dopolnitev na spletni strani občine, po potrebi pa tudi na drug krajevno običajen način. Ne zdi se nam primerno, da bi se načrti ravnanja s stvarnim premoženjem občin objavljali obvezno tudi v uradnih glasilih lokalnih skupnosti, kot predvideva predlog uredbe. Ker gre lahko za obsežnejše dokumente, ki se čez leto tudi velikokrat dopolnjujejo ali spreminjajo, bi objave v uradnih glasilih zelo povečale stroške občinam, to pa pomeni dodatne stroške.

Novela Zakona o zdravstveni dejavnosti

Državni zbor je na septembrski seji 2017 sprejel novelo Zakona o zdravstveni dejavnosti, s katero se opredeljuje način podeljevanja koncesij v zdravstvu, določa konkurenčno prepoved in na novo uvaja nosilca zdravstvene dejavnosti. Prav tako se opredeljuje področje nadzorov v zdravstvu in oglaševanje zdravstvenih storitev.

Zakon o zdravstveni dejavnosti je bil sprejet 1992 in do zdaj ni doživel večjih oziroma pomembnejših sprememb. Skozi leta izvajanja te ureditve se je izkazalo, da so določena področja urejena pomanjkljivo ali pa sploh niso urejena.

Eno izmed takih (neurejenih) področij je področje **dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti**. Do zadnje novele je zakon določal, da lahko zdravstveno dejavnost na podlagi dovoljenja ministrstva, pristojnega za zdravje, opravljajo domače in tuje pravne in fizične osebe, če izpolnjujejo s tem (op. ZZDej pred novelo K) zakonom določene pogoje, v nadaljevanju pa zakon ni določal niti pogojev niti postopka pridobitve dovoljenja. Novela to ureja in uvaja enotne pogoje za izdajo dovoljenj za vse izvajalce zdravstvene dejavnosti, ne glede na njihovo statusno obliko. Uredil pa se je tudi institut »odgovornega nosilca«, ki izvaja konkretno zdravstveno dejavnost, prav tako pa je tudi odgovoren za celoten delovni proces. V nadaljevanju so taksativno naštetih razlogi za odvzem dovoljenja in ureditev vodenja evidence dovoljenj.

Zakon še naprej daje pravno podlago za opravljanje zdravstvene dejavnosti za javno socialno-varstvene zavode in javno vzgojno-izobraževalne zavode, se je pa z novelo to uredilo, saj ta zdaj taksativno določa, kateri socialno-vzgojni in javno-vzgojni zavodi ter koncesionariji na teh področjih lahko izvajajo dejavnost, katere vrste dejavnosti in pogoje, pod katerimi se mora izvajati dejavnost.

Novela prinaša tudi novosti na področju **podeljevanja koncesij**. V Zakonu o zdravstveni dejavnosti pred novelo je bilo področje koncesij zelo ohlapno opredeljeno v štirih členih, posledično so se koncesije dodeljevale netransparentno na podlagi interesa in želja posameznikov, ki bi izvajali javno financirano zdravstveno

dejavnost. Prav tako pa je bil pomanjkljiv nadzor nad izvajanjem koncesij, kar je privedlo do mešanja javne in zasebne dejavnosti ter interesov. Sprejeta novela predvideva, da se koncesija podeli le na podlagi potreb, torej če javni zdravstveni zavod ne zagotavlja izvajanja zdravstvene dejavnosti v zadostnem obsegu. Novela natančno določa tudi pogoje in postopek podeljevanja in odvzema koncesij. Te se podelijo na podlagi javnega razpisa za obdobje 15 let, pri čemer se lahko čas koncesije podaljša še za 15 let. Koncesija bo razpisana le za dopolnitev javne zdravstvene mreže. Po noveli koncesija ne bo predmet dedovanja, prodaje, prenosa ali druge oblike pravnega prometa. Novela predvideva koncesijski akt in koncesijsko pogodbo.

Po novem lahko zaposleni v javnih zdravstvenih zavodih delo pri zasebnikih opravljajo le pod zakonsko določenimi pogoji.

Novela na novo opredeljuje tudi zasebne zdravstvene delavce in zasebno zdravstveno dejavnost ter to, katerih zdravstvenih dejavnosti zasebniki ne smejo opravljati.

Z novelo se v slovenski pravni red prenaša tudi Direktiva 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu, in sicer v delu o določitvi sedeža izvajalca zdravstvene storitve, ko je storitev opravljena v obliki telemedicine. Besedilo zakona ne prepoveduje oglaševanja zdravstvene dejavnosti v celoti, vendar pa ni dovoljeno oglaševanje, ki je zavajajoče, nedostojno in nedovoljeno glede na Zakon o varstvu potrošnikov.

Ureja pa tudi dolga leta nerešeno vprašanje medicinskih sester s srednješolsko izobrazbo, ki opravljajo delo višjih sester.

Prav tako novela na novo ureja področje nadzora (notranji nadzor, strokovni nadzor, upravni nadzor, inšpekcijski nadzor, nadzor s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in sistemski nadzor), tako želi izboljšati kakovost, učinkovitost in zakonitost delovanja zdravstvenega sistema.

Dopolnitev Zakona o dostopu do informacij javnega značaja

Poslanke in poslanci Državnega zbora RS so na januarski seji sprejeli dopolnitev Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-F), ki stranskim udeležencem onemogoča vstop v postopke odločanja o dostopu do podatkov, ki so po zakonu javni.

Dopolnitev zakona so v zakonodajni postopek vložili poslanci koalicije na predlog Društva novinarjev Slovenije, Združenja novinarjev in publicistov, Sindikata novinarjev Slovenije in Transparency International Slovenia. V omenjenih organizacijah so namreč že dlje časa opozarjali, da vključevanje stranskih udeležencev v postopke odločanja o dostopu do informacij javnega značaja podaljšuje postopke in jih draži, kar onemogoča njihovo delo. Ko namreč organ, ki odloča o prošnji za dostop do informacije javnega značaja, v postopek

pritegne tudi stranske udeležence, lahko ti za postopek najamejo odvetnika, stroške zanj pa mora v primeru, da s svojo zahtevo ni uspešen, plačati prosilec.

Novela zakona določa, da je v postopku z zahtevo za dostop do informacije javnega značaja ali ponovno uporabo stranka postopka samo prosilec, če je predmet odločanja dostop do podatkov, za katere je z zakonom določeno, da so javni. Določa tudi, da v teh primerih vsaka stranka nosi svoje stroške postopka. Te določbe pa se ne uporabljajo za postopek, v katerem

organ ugotavlja, ali je javni interes glede razkritja močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb, zaradi katerega so zahtevane informacije določene kot izjema od prostega dostopa.

Zakonodajno-pravna služba DZ je sicer opozorila, da bi bil lahko zakon v nasprotju z Ustavo, saj slednja vsakomur zagotavlja pravno varstvo. Povedala je, da je treba zagotavljati preglednost delovanja javnega sektorja in dostop novinarjem do informacij javnega značaja, a je to treba zagotoviti na način, ki ne bo posegal v pravice drugega.

Novela Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo

17. novembra 2017 je začela veljati novela Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-G), prinaša pa uvedbo obveznega umetniškega deleža v javnih investicijah. Ukrep za lokalne skupnosti velja zgolj kot priporočilo.

Umetniški delež v javnih investicijskih projektih je ukrep, s katerim se izvaja obveznost javnih investorjev, da del sredstev, namenjenih za gradnjo ali obnovo objektov v javni lasti, namenijo za opremo teh objektov ali njihove okolice z umetniškimi deli. Namen izvajanja ukrepa je opremiti in s tem obogatiti javne prostore z umetniškimi deli.

Ukrep umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih izvajajo investitorji, ki so zavezanci za javno naročanje po Zakonu o javnem naročanju, razen organov lokalnih skupnosti in oseb javnega prava, katerih ustanovitelji so

lokalne skupnosti, za katere ukrep velja kot **priporočilo**.

Pri investicijah, pri katerih javno (so) financiranje znaša manj kot 10 milijonov evrov, se za umetniški delež nameni najmanj 1,25 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del, za investicije nad 10 milijonov evrov pa najmanj en odstotek vrednosti naročenih del. Če bi bilo po izračunu za izvedbo ukrepa na voljo manj kot 2.000 evrov, izvedba ukrepa ni obvezna. Pri tem so iz ukrepa med drugim izvzete investicije v javno gospodarsko infrastrukturo.

Glede na prvotni predlog so poslanci z dopolnili natančneje opredelili

namen samega ukrepa, na 70 % pa je bil določen delež, ki se mora nameniti za nakup likovnih umetniških del in izplačilo nagrad avtorjem. Opredeljena je lokacija umestitev umetniških del, na seznam izvajanja ukrepa so dodane intermedijske umetnosti, v novelo pa sta vključena protikorupcijska klavzula, vezana na javni poziv, ter določilo, da je investitor vezan na predloge komisije. Natančneje so med drugim določene tudi globe za posamezne kršitve.

Predlog novele Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo je sicer pripravila in v državnozbornski postopek predložila **skupina poslancev**. Predlog

zakona je predvideval uzakonitev obveznosti vsakokratnega investitorja – to je državnega organa, organa lokalne skupnosti ali druge javnopravne osebe – v obnovo in gradnjo objektov v javni lasti, da manjši del investiranega zneska nameni likovnim umetniškim delom, namenjenim opremiti prostorov. Umetniški delež v investicijskih projektih bi bil lahko porabljen za strošek samih arhitekturnih natečajev za investicijske projekte, za restavratorska dela in za likovno opremo prostorov.

V **Združenju občin Slovenije** smo podali mnenje na predlog zakona.

Namen predlagateljev novele ZUJIK-G smo sicer prepoznali kot dobronameren, vendar so bile predlagane rešitve za občine nesprejemljive. Opozorili smo, da vnašanje dodatnih postopkov v sicer že zahtevne postopke javnega naročanja in izvajanja investicij pomeni le njihovo dodatno obremenjevanje in podaljševanje. Prav tako nismo mogli pristati, da bo ukrep obvezen za vsako investicijo in investicijsko vzdrževanje objektov v javni lasti. Ukrep bi bil kvečjemu sprejemljiv za novogradnje osrednjih državnih objektov, ne pa za vse javne

objekte, sploh pa ne občinske, saj se s tem občinam nalaga nove naloge in s tem nove finančne obveznosti. Nismo se strinjali z navedbo predlagateljev, da sredstev ni treba posebej zagotavljati v proračunu lokalnih skupnosti, saj bodo zagotovljena znotraj izvedenih posameznih javnih razpisov kot del celotne investicije. Občinske investicije se (so) financirajo neposredno iz občinskih proračunov, navedeni ukrep pa pomeni neposredno podražitev investicije.

Nov Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Nov Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT-1) bo začel veljati 1. 1. 2019, nadomestil pa bo prejšnjega iz leta 2003. Cilj zakona je vzpostavitev čim ugodnejšega poslovnega okolja za učinkovit in uspešen razvoj slovenskega turizma, zato viša turistično in uvaja promocijsko takso, prav tako prinaša spremembe na področju turističnih paketov in povezanih potovalnih aranžmajev ter ureja poklic turističnega vodnika.

Zakon, kot temeljni dokument na državni ravni, ohranja **Strategijo razvoja turizma Republike Slovenije**, ne vsebuje pa več zahteve po vsakoletni pripravi turistične politike kot njenega izvedbenega dokumenta. Minister, pristojen za turizem, mora namreč kot eno izmed svojih rednih delovnih nalog, letno sprejeti razvojni načrt, s katerim opredeli kratkoročne cilje, ukrepe in aktivnosti za spodbujanje razvoja turizma.

Zakon določa nosilca izvajanja ukrepov in aktivnosti strategije na državni ravni in tako daje pravno podlago za to, da te naloge še naprej opravlja javna agencija (Slovenska turistična organizacija - STO).

Prav tako daje pravni temelj za **podeljevanje javnih pooblastil** in na novo določa upravne naloge, za katere je lahko podeljeno.

Spremembe pa so tudi na področju pridobitve statusa v javnem interesu, ki se podeljuje zasebnim pravnim osebam. Poenostavljeni so pogoji za pridobitev, opuščena pa je zahteva po predložitvi

dogodkov, ki so povezani s pridobitvijo statusa v javnem interesu, saj jih bo podeljevalo le ministrstvo na nacionalni ravni.

Zakon posebej opredeljuje odgovornost občine, da zagotovi načrtovanje, organiziranje in izvajanje spodbujanja razvoja turizma na ravni turističnega območja in strogo namensko porabo virov (del koncesijskih dajatev za prirejanje posebnih iger na srečo ter turistična taksa).

Ena najpomembnejših rešitev novega zakona pa je **zvišanje turistične takse in uvedba promocijske takse**, s čimer bodo STO in občine dobile dodatna sredstva. Nov zakon višine takse ne določa več na podlagi zmnožka med vrednostjo točke in številom točk, ampak določa le najvišji možni znesek turistične takse, izražen v evrih. Ta znesek bo 2,5 € in bo enak za vse občine. Seveda te možnosti ne bodo izkoristile vse občine, je pa to dobrodošlo pri najbolj turistično zanimivih občinah, ki potrebujejo dodatna finančna sredstva za vlaganja v turistično infrastrukturo.

Z določitvijo višine turistične takse občina prevzema tudi vso odgovornost, saj ima slednje posreden vpliv na cene in konkurenčnost nastanitvenih obratov.

Poleg turistične takse bo uvedena tudi promocijska taksa. Ta bo znašala 25 % zneska turistične takse in bo neposreden prihodek STO. Ob najvišjem znesku turistične takse, 2,50 evra, bo promocijska taksa znašala 0,625 evra, tako da bo gost plačal obe taksi v skupni višini 3,125 evra. Na ministrstvu pričakujejo, da bo STO s tem pridobil dodatnih 4,7 milijona evrov, občine pa dodatnih 6,9 milijona evrov letno.

Do oprostitve plačila turistične in posledično tudi promocijske takse bodo upravičeni otroci do sedmega leta starosti, osebe z zdravniško napotnico v naravnih zdraviliščih, osebe na podlagi predložitve fotokopije odločbe pristojnega organa, iz katere je razvidno, da je pri zavarovancu ugotovljena invalidnost oziroma telesna okvara, ali fotokopije potrdila oziroma izvedenskega mnenja pristojne komisije

o ugotavljanju invalidnosti oziroma telesni okvari, ali na podlagi članske izkaznice invalidske organizacije, otroci in mladostniki na podlagi predložitve fotokopije odločbe, ki zadeva razvrščanje in usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, učenci, dijaki in študenti ter njihovi vodje oziroma mentorji, ki so udeleženci strokovnih ekskurzij in podobnih oblik dela, ki jih na nepridobitni podlagi izvajajo vzgojno-izobraževalne ustanove in so določene z letnim delovnim načrtom v okviru javno veljavnega vzgojno-izobraževalnega ali študijskega programa, osebe, ki so na začasnem delu in prebivajo v nastanitvenem obratu neprekinjeno več kot 30 dni, ter tuji državljani, ki so po mednarodnih pogodbah oproščeni plačila turistične takse.

Po sprejetem dopolnilu bodo turistično takso v polovični višini poleg otrok in mladine med 7. in 18. letom starosti (ne glede na tip nastanitve) plačevale tudi osebe med 18. in 30. letom starosti, ki bodo prenočevale v nastanitvenih obratih, vključenih v mednarodno mrežo mladinskih prenočišč. Občine bodo lahko z lastnimi predpisi glede na svoje cilje določile še dodatne oprostitve plačila turistične takse za posamezne skupine.

Zavezanci za pobiranje davkov (pravne osebe javnega in zasebnega prava, samostojni podjetniki posamezniki, sobodajalci in kmetje) bodo 25. dne v mesecu za pretekli mesec nakazovali pobrano turistično in promocijsko takso na poseben račun občine. Občina bo prejeto promocijsko takso v osmih dneh po prejemu vseh promocijskih taks za pretekli mesec prenakazala na poseben račun STO.

Zakon dopušča tudi možnost določitve turistične takse za prenočevanje v počitniških hiškah oziroma stanovanjih in na plovilih na stalnem privezu v turističnem pristanišču pod zakonsko določenimi pogoji.

Zakon bo na novo določil pogoje za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje **turističnih paketov in povezanih potovalnih aranžmajev**. Turistični paket je kombinacija najmanj dveh potovalnih storitev znotraj istega potovanja, pri čemer ni ključno, ali posamezne storitve v paket združi organizator sam ali na zahtevo in v

skladu z izbiro potnika. Med tem, ko je »povezan potovalni aranžma« takrat, ko sta izbrani vsaj dve potovalni storitvi za namene istega potovanja, in ne gre za turistični paket. Z izjemami glede pridobitve licenc naj bi olajšali organiziranje izletov in tudi turističnih paketov, ki jih pripravljajo šole in društva.

Licence, z izjemo ponudnikov, ki ponujajo izključno povezane potovalne aranžmaje, ostajajo, saj prispevajo k višji ravni kakovosti storitev in povečujejo kredibilnost pri partnerskem sodelovanju doma in v tujini. Vendar pa zakon prinaša občutno poenostavitev pogojev za organizatorje potovanj in turistične agente.

Zakon ureja tudi **poklic turističnega vodnika**, in sicer pogoje, ki jih mora izpolnjevati turistični vodnik, priznavanje poklicnih kvalifikacij za ta poklic in občasno opravljanje tega poklica za tuje državljane. Poklic turističnega spremljevalca ni reguliran.

Aktivnosti Združenja občin Slovenije

Združenje občin Slovenije se zaveda, kako pomemben je turizem za občine, saj v marsikateri občini postaja ena najpomembnejših dejavnosti. Prav zato smo se aktivno vključili v postopek priprave novega Zakona o spodbujanju razvoja turizma. Že 2017 se je večkrat sestal Odbor za turizem ZOS, enkrat tudi z državno sekretarko na Ministrstvu za gospodarstvo, razvoj in turizem Evo Štravs Podlogar, njenimi sodelavci in predsednikom ZOS Robertom Smrdeljem. Že v začetku 2107 smo na pristojno ministrstvo podali pripombe na predlog Zakona o spodbujanju razvoja turizma in med drugim poudarili, da podpiramo turistične takse kot izvirnega prihodka občin, pri čemer smo soglašali s predlogom, da se del takse odvaja STO za namene turistične promocije na nacionalni ravni. Ostro smo nasprotovali predlogu iz 4. odstavka 17. člena zakona, da se STO namenja del takse v fiksnem znesku. Tu smo podali predlog, da se taksa deli procentualno, in sicer da se 20 % pobrane turistične takse nameni STO za turistično promocijo na nacionalnem nivoju, 20 % RDO, v katerega je občina vključena za promocijo na regionalnem nivoju

(če občina ni vključena v noben RDO, gre ta delež na STO), 60 % pa ostane občini za spodbujanje razvoja turizma, promocijske aktivnosti, urejanje okolja in turistične prireditve. Poudarili smo še, da je predvideno odvajanje fiksnega dela takse v višini 0,5 evra nesprejemljivo, ker je to nepošteno do okolij, kjer se turizem šele razvija, saj je v takšnih okoljih znatno povečanje takse nemogoče, prav tako pa so v takih okoljih cene nočitev znatno nižje in zato povečanje takse predstavlja relativno večji delež. Glede same metodologije odvajanja takse na STO in RDO smo predlagali, da se ta odvede enkrat mesečno - glede na realizacijo.

Predlagali smo tudi, da se v zakon vnese možnost uvedbe turistične takse na druge turistične storitve (vstopnine, turistični prevozi, parkirnine ...). Ne zdi se nam prav, da stroški promocije slovenskega turizma obremenjujejo zgolj nočitve gostov. Prav tako smo predlagali, naj zakon predvidi maksimalno takso (2 %), pristojnost občine pa je, da glede na lokalne razmere določi dejansko višino.

Kot nesprejemljivo smo še ocenili, da predlog zakona popolnoma ignorira vlogo RDO, ki so bili pred leti osnovani prav na zahtevo MGRT in da zanje ni predvidena nobena vloga na področju spodbujanja razvoja turizma. Po drugi strani pa se na tem področju daje nerazumno pomembno vlogo turističnim društvom, saj na podlagi 11. člena predloga zakona praktično edina lahko pridobijo sredstva za spodbujanje razvoja turizma. Prav tako se nam je zdela nerazumna zahteva iz 2. odstavka 9. člena, ki določa, da ustanovitelji pravnih oseb, ki delujejo na področju spodbujanja razvoja turizma, ne morejo biti osebe javnega prava.

V zvezi s poklicem turističnega vodiča smo predlagali, da se vzpostavi NPK za turističnega vodnika, saj si ne moremo privoščiti padca kakovosti turistične ponudbe.

Ker nobena od navedenih pripomb ni bila upoštevana, smo aprila na MGRT ponovno poslali dopis z zahtevo za čimprejšnji sestanek. Predvsem smo ponovno opozorili, da zlasti predlagana delitev turistične takse pomeni poseg v izvirne prihodke občin, do katerega pa lahko pride le ob doseženem soglasju.

Zakon o spodbujanju investicij

Zakon o spodbujanju investicij (ZSInv) določa oblike investicijskih spodbud, pogoje, merila in postopek dodeljevanja investicijskih spodbud ter aktivnosti za spodbujanje investicij in internacionalizacije gospodarskih družb. Zakon je začel veljati 15. marca, uporabljati pa se začne 1. julija 2018. V okviru priprave zakona je predloge za spodbujanje investicij podalo tudi Združenje občin Slovenije.

Zakon prinaša tri glavne spremembe:

- izenačuje domače in tuje investitorje,
- določa prioritarno obravnavo za državo strateško pomembnih investicij,
- predvideva podporo tistih investicij, ki bodo trajnostno naravnane.

Zakon določa oblike investicijskih spodbud, pogoje, merila in postopek dodeljevanja investicijskih spodbud ter aktivnosti za spodbujanje investicij in internacionalizacije gospodarskih družb.

Investicije so za nacionalno ekonomijo dejavnik večanja produktivnosti in nosilec tehničnega napredka, s tem je primarna vloga investicij ustvarjanje gospodarske stabilnosti in rasti. Prav tako so investicije za nacionalno ekonomijo eden najpomembnejših dejavnikov pri pospeševanju gospodarskega razvoja. Pomenijo povečanje kapitala, ustvarjajo proizvodnje zmogljivosti ter povečujejo število delovnih mest in možnost mobilizacije delovne sile, ki bi sicer ostala neizkoriščena. S tem prispevajo k razvoju gospodarskih družb in njihovemu prestrukturiranju, saj so investicije dolgoročno predvsem dejavnik večanja produktivnosti, prenosa znanja in nosilec tehničnega napredka, s tem pa povečujejo trgovinsko menjavo in integracije ter spodbujajo konkurenco, skrbijo za skladnejši regionalni razvoj in dodatne davčne prihodke.

Zakon določa **oblike investicijskih spodbud** ter pogoje in postopek njihovega dodeljevanja. Med spodbudami so subvencije, spodbude v obliki kredita, garancije in subvencionirane obrestne mere ter možnost, da občina lahko na podlagi neposredne pogodbe proda nepremičnine gospodarski družbi po cenah, ki so nižje od tržnih.

Zakon določa dva načina postopkov za dodelitev spodbud: na podlagi javnega razpisa in brez javnega razpisa. Pri obeh načinih razdelitve subvencij strokovni pregled popolnih vlog in oceno o izpolnjevanju pogojev opravi komisija, ki jo imenuje direktor agencije. Z vidika občin bi bilo izjemnega pomena, če bi zakonodajalec v teh komisijah predvidel predstavnika reprezentativnih združenj občin. Dejstvo je, da so investicije vedno povezane tudi z lokalno skupnostjo, kjer jih načrtujejo (vpliv na občane, lokalno infrastrukturo itd.).

Kot **strateško investicijo** zakon opredeljuje investicijo v višini 40 milijonov evrov, ki zagotovi 400 novih delovnih mest v predelovalni in storitveni dejavnosti. V razvojno-raziskovalni dejavnosti se kot strateška šteje investicija v višini 20 milijonov evrov z 200 novonastalimi delovnimi mesti.

Za vsako strateško investicijo bo skrbela delovna skupina, na čelu katere bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Delovna skupina bo imela tudi predstavnika Ministrstva za okolje in prostor. Glavni namen te skupine je izpeljava usklajenega in hitrega procesa pridobivanja dovoljenj, kot so okoljevarstveno soglasje, okoljevarstveno dovoljenje, gradbeno dovoljenje. Zakon bo za takšne investicije omogočil tudi **razlastitev**, če bo izkazan javni interes in naj bi določena investicija prispevala k javni koristi zaradi pospeševanja gospodarske rasti, zaposlovanja in skladnega regionalnega razvoja.

Investicije se bodo ocenjevale po merilih, na osnovi katerih se bo odločilo, ali investicija spodbudo sploh dobi in kakšna bo ta. V skladu s pravili o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči se spodbuda lahko giba med 10 in 25 %. Med merili je ključni poudarek na trajnostnem in okoljskem vidiku investicij.

Združenje občin Slovenije je v fazi priprave zakona resornemu ministrstvu posredovalo predloge ukrepov, ki bi po našem mnenju lahko pomenili ustrezne investicijske spodbude. Ti predlogi so bili v določenem delu tudi povzeti.

Med drugim smo poudarili, da kot enega od pomembnih ukrepov za spodbujanje začetnih investicij in novih delovnih mest, povezanih z začetnimi investicijami, vidimo v prenosu stavbnih zemljišč s Sklada kmetijskih zemljišč RS na občine, in v možnosti direktnega nakupa oz. menjave kmetijskih zemljišč. Slednje bi občinam omogočilo lažje doseganje razvojnih in prostorskih ciljev, ki so pogosto vezani tudi na pridobivanje nepremičnin.

Zakon o izobraževanju odraslih

17. februarja 2018 je začel veljati nov Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO-1). Zakon ureja javno službo in vzpostavlja javno mrežo zavodov, ki izvajajo izobraževanje odraslih, ter zagotavlja stabilnejše financiranje javnih zavodov, ki delujejo na tem področju. Izobraževanje odraslih se lahko izvaja na tri načine, in sicer prek programov osnovnih šol za odrasle, kjer se tudi pridobi stopnja izobrazbe, prek javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, kjer se stopnja izobrazbe ne pridobi, in prek neformalnih izobraževalnih programov za odrasle.

Ključni novosti zakona sta opredelitev vsebine javne službe na področju izobraževanja odraslih in vzpostavitve javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih. Zakon tudi odpravlja nekatere nejasnosti v povezavi z izobraževanjem za pridobitev izobrazbe.

Glavni namen zakona je z javno službo na področju izobraževanja odraslih in mrežo izvajalcev javne službe vzpostaviti stabilno in predvidljivo finančno okolje. To bo vplivalo na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje. Izvajanje javne službe v lokalnem okolju je ključnega pomena za to, da se zlasti nižje izobraženim in pripadnikom drugih ciljnih skupin svetuje pri vključevanju v izobraževalne programe za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti, pri vključevanju v postopke ugotavljanja in dokumentiranja znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela ter pri samostojnem učenju. Razmeščanje programa osnovne šole za odrasle je že vzpostavljeno, izvajanje dejavnosti svetovanja, ki je umeščena v javno službo, pa bo na podlagi zakona postalo stabilno in stalno.

Zakon ureja javni interes na področju izobraževanja odraslih in način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Z izobraževanjem po izobraževalnih programih za odrasle po tem zakonu, razen po programu osnovne šole za odrasle, se **ne pridobi** javnoveljavne izobrazbe ne poklicne ali dodatne kvalifikacije. Izobraževanje odraslih po programih poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega, višjega strokovnega in visokošolskega izobraževanja se ureja z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo ta področja. Udeleženske

oziroma udeleženci izobraževanja odraslih po tem zakonu so odrasli, ki se vpišejo oziroma vključijo v izobraževalni program za odrasle oziroma v dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Zakon razvršča **izobraževalne programe** za odrasle v tri skupine, in sicer:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle, po katerem se pridobi javnoveljavno izobrazbo;
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe;
- neformalni izobraževalni programi za odrasle.

Zakon razvršča **dejavnosti** na področju izobraževanja odraslih v skupine:

- svetovalna dejavnost pri:
- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti;
- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe;
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle;
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela;
- samostojnem učenju.
- *raziskovalno-razvojne dejavnosti:*
- raziskave, razvoj programov in metod neformalnega izobraževanja;
- razvoj učnih gradiv;
- razvoj kadrov;
- razvoj presojanja in razvijanja kakovosti;
- razvoj in vzdrževanje informacijskega sistema in druge razvojne dejavnosti.
- druge dejavnosti;
- izmenjava znanja in druge oblike učenja;

- usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih;
- aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih;
- mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, informiranje, promocija in druge naloge.

Javno organizacijo za izobraževanje odraslih ustanovi **samoupravna lokalna skupnost** ali več samoupravnih lokalnih skupnosti. Ustanovi se lahko kot **javni zavod** za izobraževanje odraslih ali se organizira kot **organizacijska enota** drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila lokalna skupnost. Javno organizacijo za izobraževanje odraslih lahko ustanovi tudi država.

Javni interes v izobraževanju odraslih se na podlagi načel zakona določi z nacionalnim programom za izobraževanje odraslih, ki ga sprejme Državni zbor RS. Izvajanje nacionalnega programa se določi z letnim programom izobraževanja odraslih, ki ga pripravijo pristojna ministrstva, sprejme pa Vlada RS. Ohranja se vloga strokovnega sveta za izobraževanje odraslih pri obravnavi navedenih dokumentov. Uresničevanje javnega interesa se izvaja tudi na lokalni ravni. Lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti sprejme **letni program izobraževanja odraslih**.

Zakon uvaja javno službo na področju izobraževanja odraslih in mrežo izvajalcev javne službe. Stabilno in predvidljivo finančno okolje, ki ga bodo imeli izvajalci javne službe pri izobraževanju odraslih, bo imelo vpliv na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje ter na kakovost življenja prebivalcev v lokalnem okolju.

Vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih sta program osnovne šole za odrasle in svetovalna dejavnost pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti;

- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe;
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle;
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer

- za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela;
- samostojnem učenju.

Zaradi razmejitve pristojnosti zakonov se poudarja, da se ocenjevanje in priznavanje znanja za pridobitev ali priznavanje javnoveljavne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije izvajata v skladu z drugimi zakoni, ki urejajo področje izobraževanja.

Ohranja se opravljanje izpitov, ki je v pristojnosti Državnega izpitnega centra in drugih pooblaščenih organizacij na podlagi zakona.

Z zakonom je na novo uvedeno notranje in zunanje presojanje in razvijanje kakovosti, ki se izvajata v izobraževalnih programih za odrasle, in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

Novela Zakona o igrah na srečo

Državni zbor RS je na marčevski seji sprejel novelo Zakona o igrah na srečo (ZIS-F), ki jo je v parlamentarni postopek vložil poslanec Branko Zorman. Novela prinaša sprostitev trga športnih stav, ki jih v Sloveniji sicer prireja Športna loterija. Državni svet RS je na novelo zakona izglasoval veto, tako, da je ta romal nazaj v Državni zbor RS, ki je o njem ponovno odločal na izredni aprilski seji. Poslanke in poslanci so novelo zakona s 35 glasovi za in 26 proti zavrnilo, za njen sprejem pa bi moralo glasovati vsaj 46 poslancev.

Kljub zavrnitvi pogledajmo kaj bi nam novela zakona prinesla. Kot je namen novele obrazložil predlagatelj, je novela Zakona o igrah na srečo namenjena „predvsem slovenskemu športu, slovenskim invalidom, slovenskim humanitarcem, nenazadnje bo od tega imel kar nekaj slovenski proračun“. Namenjena je tudi zaščiti slovenskih igralcev, ki zdaj stavijo pri tujih prirediteljih in tako ne uživajo zaščite, ki jo z nadzorom zagotavljajo slovenski organi. Z vstopom tujih ponudnikov bi namreč tudi ti plačevali koncesijske dajatve.

Z novelo bi se uredila podelitev koncesij za prirejanje stav v Republiki Sloveniji, pri čemer bi se koncesija podelila vsakemu prireditelju, ki bi izpolnil postavljene zakonske in druge predpisane pogoje. Pri tem bi smela stave prirejati kot svojo dejavnost le gospodarska družba, ki ima sedež v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici EU in bi pridobila v Republiki Sloveniji koncesijo za prirejanje stav. Prireditelj bi moral na podlagi zakona izpolnjevati predpisane tehnične, prostorske in kadrovske pogoje ter imeti premoženje, s katerim bi se zagotavljalo izplačevanje dobitkov in izpolnjevanje drugih obveznosti v zvezi s stavami, ki bi jih prirejal. Podrobnejše pogoje bi predpisala Vlada v skladu s praksami podobnih rešitev v EU in upoštevanjem specifičnosti trga v RS.

Pomembni elementi nove ureditve so bili tudi definiranje ustrezno visokega osnovnega kapitala gospodarskih družb,

ki bi zaprosile za koncesijo, ter vstopna nepovratna dajatev v višini 500.000 evrov. Nepovratna dajatev bi se smiselno delila med institucije FŠO in FIHO v istem razmerju kot koncesijska dajatev ne glede na načelo centralizacije davčnih prihodkov v državni proračun.

Novelirana ureditev bi pomenila tudi pozitiven sistemski pritisk na sedanjega koncesionarja, ki bi se lahko, glede na svoj trenutni monopolni položaj, prilagodil morebitni uradni konkurenci. Ne glede na spremembe zakona bi imel obstoječi koncesionar dovolj časa za prilagoditve, ki bi omogočile povečanje konkurenčnosti tega podjetja. Začetni položaj sedanjega koncesionarja, ki ima uveljavljeno storitveno znamko in razvejano mrežo poslovalnic z igralnimi terminali po različnih lokacijah, bi mu omogočal, da se ob ustrezni poslovni politiki prilagodi

in dolgoročno stabilizira svoje poslovanje. Potencialni novi ponudniki bi bili v vsakem primeru prisiljeni v visoke začetne investicije v promocijo, kadre in poslovalnice.

Z novelo zakona bi se povečala raven zaščite potrošnikov. Poleg integracije obstoječih ponudnikov v slovenski davčni in finančni sistem, kar bi znižalo tveganje nepoštenih poslovnih praks, po vzoru urejanja trga tobačnih izdelkov in alkohola, bi se uvedla obvezno navedbo potencialnih nevarnosti pretiranega igranja. Vsak prireditelj bi moral na svoji spletni strani objaviti napis »Igranje iger na srečo oziroma udeležba v stavah je dovoljena le osebam, starejšim od 18 let. Igranje iger na srečo lahko vodi v odvisnost.«, pri čemer mora ta napis obsegati najmanj 5 % velikosti prve strani spletne storitve.

Predlog novega zakona o javno-zasebnem partnerstvu

Vlada RS je konec decembra 2017 potrdila besedilo Predloga novega zakona o javno-zasebnem partnerstvu, zdaj pa čaka na sprejem v Državnem zboru RS. Združenje občin Slovenije je opozorilo na konceptualne nejasnosti določenih rešitev predloga ZJZP-1.

Zakon se od obstoječe ureditve razlikuje predvsem v tem, da ne ureja več pogodbenega in statusnega javno-zasebnega partnerstva, niti ne ureja več javno-naročniškega javno-zasebnega partnerstva. Javno-naročniška razmerja ureja Zakon o javnem naročanju, koncesijska razmerja bo urejal novi Zakon o postopkih za podeljevanje koncesij, JZP na področju infrastrukture pa predlagani zakon.

V predlogu novega ZJZP je uvodoma pojasnjena razmejitev med JZP, koncesijskim razmerjem in javno-naročniškim razmerjem z vidika tveganj, kar bo zlasti v pomoč javnemu partnerju pri odločanju glede oblike sodelovanja z zasebnim sektorjem in uporabe ustreznih predpisov.

Javno-zasebno partnerstvo predstavlja pogodbeno razmerje med javnim in zasebnim partnerjem za izvedbo infrastrukturnega projekta z namenom zagotavljanja pogojev za izvajanje javnih storitev ali storitev v javnem interesu iz pristojnosti javnega partnerja. Zasebni partner v razmerju JZP je gospodarski subjekt, ki sklene pisno pogodbo o JZP, s katero pridobi pravice in obveznosti v zvezi z izvajanjem JZP.

Tveganja med partnerjema so razporejena na način, da vsaka stranka nosi tveganja,

povezana s svojim delom posla, koristi iz razmerja JZP pa se med partnerjema delijo sorazmerno s prevzetimi tveganji.

Trajanje javno-zasebnega partnerstva je omejeno. Določi se tako, da se zasebnemu partnerju v času trajanja razmerja povrnejo vložena sredstva in doseže primeren dobiček, pri čemer pa mora prevzemati poslovna tveganja. Trajanje JZP se lahko podaljša le iz razlogov, navedenih v zakonu, vendar ne za več kot za polovico prvotno določenega trajanja razmerja. Če zasebni partner ne nosi niti dela poslovnega tveganja, razmerja ne moremo šteti za javno-zasebno partnerstvo (v tem primeru gre lahko npr. za javno naročilo).

Javni partner pozove morebitne promotorje k podaji vlog o zainteresiranosti za izvajanje infrastrukturnih projektov, in sicer v treh mesecih po vključitvi infrastrukturnega projekta v načrt razvojnih programov.

Pred pričetkom postopka za izbiro zasebnega partnerja mora javni partner na lastno pobudo ali na podlagi vloge o zainteresiranosti začeti predhodni postopek, katerega namen je ugotoviti, ali na trgu obstaja zasebni interes za izvedbo infrastrukturnega projekta, ali so izpolnjeni vsi pogoji za izvedbo projekta

in sklenitev javno-zasebnega partnerstva in opredelitev temeljnih elementov JZP za določitev vsebine akta o JZP.

Kadar se javni partner odloča za investicijo v infrastrukturni projekt, mora vedno preveriti upravičenost izvedbe infrastrukturnega projekta kot javno-zasebnega partnerstva. V primeru vrednosti nad 5.000.000 evrov (brez DDV) lahko javni partner naročilo gradnje izvede kot javno naročilo samo v primeru, če se glede na ekonomske in druge okoliščine projekta ugotovi, da projekta ni upravičeno izvesti z javno-zasebnim partnerstvom. Obrazložena pisna ugotovitev mora biti sestavni del dokumentacije v zvezi z JZP.

Javni partner s sprejemom akta o javno-zasebnem partnerstvu odloči o izvedbi infrastrukturnega projekta v obliki javno-zasebnega partnerstva, če se s tem uresničuje javni interes. Z aktom o javno-zasebnem partnerstvu se lahko natančneje opredeli postopek izbire zasebnega partnerja, določi imenovanje strokovne komisije, uredijo predvideni načini financiranja infrastrukturnega projekta, model prenosa lastninske pravice ter druga finančna razmerja med javnim in zasebnim partnerjem, predvidi opravljanje gospodarske dejavnosti zasebnega partnerja in uredi druge pomembne elemente razmerja. Zakon določa pravila, ki se uporabljajo za izbiro zasebnega partnerja. Nanašajo se na ugotavljanje sposobnosti kandidatov ter dokazovanje, merila za izbiro, preprečevanje nasprotij interesov.

Postopek izbire zasebnega partnerja se začne z objavo povabila k sodelovanju v postopku izbire zasebnega partnerja na portalu javnih naročil. Določena je obvezna vsebina povabila.

Za sodelovanje v postopku izbire zasebnega partnerja se lahko na podlagi objavljenega povabila prijavi vsak gospodarski subjekt. K prijavi mora priložiti

vse zahtevane informacije. Določen je minimalni rok za prejem prijav za sodelovanje, to je 30 dni od datuma, ko je bilo v objavo poslano povabilo k sodelovanju. Seveda pa je rok lahko daljši, zlasti če gre za obsežen in zahteven projekt.

Po prejemu in pregledu prijav lahko javni partner, če je to primerno glede na infrastrukturni projekt, kandidate, pri katerih ne obstajajo izključitveni razlogi in izpolnjujejo pogoje za sodelovanje, neposredno pozove k predložitvi končnih ponudb, ali pa s temi kandidati izvede dialog. V dialogu, ki lahko poteka v več fazah, javni partner razpravlja s kandidati o vseh vidikih JZP s ciljem, da se opredeli najustrežnejši način za izpolnitev potreb javnega partnerja. Pri tem vsem kandidatom zagotovi enako obravnavo s tem, da informacij ne podaja tako, da bi nekateri kandidati imeli ali pridobili prednost pred drugimi. Če javni partner izvede dialog v več fazah, mora manjšati število rešitev v skladu s pravili in merili, ki jih je napovedal vnaprej, v povabilu k sodelovanju. Ko javni partner najde eno ali več ustreznih rešitev za izpolnitev njegovih potreb, zaključi dialog in o tem obvesti kandidate, ki so sodelovali v zadnjem krogu, ter jih povabi k predložitvi končnih ponudb na podlagi sprejete rešitve ali rešitev. Prejete ponudbe se ocenijo na podlagi meril, ki so bila za razvrstitev ponudb določena v povabilu k sodelovanju.

Po pregledu in ocenjevanju ponudb javni partner (pristojni minister oziroma župan) sprejme odločitev o zaključku postopka, o kateri čim prej obvesti vse kandidate in ponudnike v skladu z določbami zakona, ki ureja upravni postopek. Sprejeta odločitev mora biti obrazložena. Opredeljene so obvezne sestavine, ki jih mora taka odločitev vsebovati. Javni partner lahko svojo odločitev o zaključku postopka spremeni na pobudo neizbranega ponudnika ali pa samoiniciativno pred potekom roka za sprožitev upravnega spora, če se ugotovi, da je bila prvotna odločitev nezakonita oziroma pomanjkljiva.

Z uvedbo možnosti spremembe odločitve javnega partnerja se zagotavlja odpravljanje napak na zgodnji stopnji, na ta način pa tudi racionalizacija postopka izbire zasebnega partnerja. Hkrati se za javnega partnerja znižujejo tudi stroški pravnega varstva. Zoper odločitev o izbiri

zasebnega partnerja je mogoče začeti upravni spor, ki mora potekati po hitrem postopku. Sprožitev upravnega spora pa ne zadrži izvršitve odločitve o zaključku postopka.

Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz razmerja javno-zasebnega partnerstva, nastanejo s trenutkom sklenitve pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu. Razmerje javno-zasebnega partnerstva ne nastane, če je pogodba o javno-zasebnem partnerstvu nična.

Posebej so urejene tudi prekrškovne določbe za odgovorne osebe javnega partnerja in določen je prekrškovni organ.

Za prenos Direktive 2014/23/EU v slovenski pravni red se je proučevalo več možnosti, med katerimi je tudi varianta urejanja materije v samostojnem zakonu, ki ureja postopke za podelitev koncesij za gradnje in koncesij za storitve, hkrati pa se JZP za infrastrukturne projekte uredi v novem ZJZP. Druga varianta pa je bila, da bi se Direktiva 2014/23/EU v slovenski pravni red za koncesije za storitve prenesla v okviru novega Zakona o gospodarskih javnih službah, podelitev koncesij za gradnje pa bi se uredila v novem Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu. Slednja varianta bi zaradi kompleksnosti vprašanj glede gospodarskih javnih služb na področju varovanja okolja in tudi nedorečenosti ureditve oskrbe s pitno vodo po sprejetju ustavnega zakona podaljšala prenos Direktive 2014/23/EU, s katerim se pa že zamuja, zato so se odločili za prvo.

Pripombe ZOS na predlog zakona:

- Javno-zasebno partnerstvo je razmerje, ki ni niti javno naročilo niti koncesija.
- Opozorili smo, da nacionalni zakonodajni poseg ne sme posegati v dvojnost javna naročila / koncesije. Naslovniku zakona mora biti jasno, kdaj uporabijo ta zakon (ZJZP-1), kdaj ZJN-1, kdaj Zakon o postopkih za podeljevanje koncesij. Razmerje med javnim naročilom, koncesijo in JZP je lahko oziroma sme biti samo takšno, da je JZP tisto, kar ni niti javno naročilo in niti koncesija, zato smo predlagali spremembo 2. člena predloga zakona.
- Razmerje med različnimi zakoni, ki urejajo JZP – nujnost ureditve, kateri zakon velja.

V samem zakonu je treba urediti vprašanje, ali je ta zakon do ostalih predhodnih zakonov, ki urejajo ista pravna razmerja (ter bodo ostali v veljavi) tudi po njegovi uveljavitvi, subsidiarne ali primarna narave. Predlagamo dopolnitev 1. člena s tem, da se zakon uporablja za postopke sklepanja in izvajanja javno-zasebnega partnerstva glede tistih vprašanj, ki s posebnim zakonom niso urejena drugače.

- Omejitev JZP na državo in samoupravne lokalne skupnosti, opredelitev javnega interesa.

Izpostavili smo vprašanje, ali se je predlagatelj zavestno odločil, da izven (pravne osebe) Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti javno-zasebnega partnerstva po samem zakonu ne bo (»javni partner« je država ali samoupravna lokalna skupnost). Podobno oziroma s tem povezana dilema odpira ozkost opredelitve pojma »javni interes« kot z zakonom določena splošna javna korist.

- Uporaba zakona tudi za JZP najmanjše vrednosti?

Sprašujemo se, ali se je predlagatelj zavestno odločil, da so vrednostno vsi projekti javno-zasebnega partnerstva (drugače, kot npr. velja za javna naročila, kjer so vrednostne meje med 20.000 evrov in 100.000 evrov) z zakonom urejeni in podvrženimi vsem obveznim ravnanjem (vključno z obveznimi akti, študijami upravičenosti itd.). Predlagamo, da se, enako kot velja za javna naročila, določi vrednostni prag uporabe zakona.

- Nujnost harmonizacije predrazpisne faze z javnim naročanjem in javno-zasebnim partnerstvom.

Nerazumljivo je, zakaj bi manj birokratski postopek (JZP) pogojeval bistveno obsežnejše študije, kot so predpisana za javna naročila.

Opozorili pa smo tudi, da predlagana ureditev lahko povzroči (zlasti) občinam obsežne težave pri iskanju odgovorov na t. i. vloge o zainteresiranosti. Javni partner predhodnega postopka namreč ni dolžan začeti oziroma zavrne vlogo o zainteresiranosti iz taksativno določenih razlogov, med katerimi pa ni odločitve javnega partnerja, da bodo storitve zagotovljene na drug način. Zakon mora zato preprečiti, da lahko promotor izvedbo projekta v obliki JZP iztoži in v tem je treba zakon dopolniti.

Predlog zakona o postopkih za podeljevanje koncesij

Vlada RS je konec decembra 2017 potrdila besedilo Predloga zakona o postopkih za podeljevanje koncesij, zdaj pa čaka na sprejem v Državnem zboru RS. Združenje občin Slovenije je poslankam in poslancem naslovalo mnenje na predlog zakona.

Cilj novega zakona je tudi določiti enotna pravila za postopke za podeljevanje koncesij za gradnje in storitve, ne glede na vrednost, razen za koncesije na področjih, ki so izvzeta iz uporabe Direktive 2014/23/EU.

Ne glede na to, da Direktiva 2014/23/EU, podobno kot na področju javnega naročanja, predvideva širok nabor naročnikov (javne naročnike in naročnike), kar je nedvomno posledica zelo različnih ureditev držav članic, je v Predlogu zakona o postopkih za podeljevanje koncesij določeno, da je **koncedent** lahko zgolj država ali samoupravna lokalna skupnost (4. in 8. točka 2. člena), kot je to že zdaj urejeno v zakonu, ki ureja gospodarske javne službe.

Številni področni zakoni urejajo različne vrste koncesij, pretežno v vsebinskem smislu, nekateri pa, vsaj delno, vsebujejo tudi nekatere postopkovne določbe za podelitev koncesij s svojega področja. Direktiva 2014/23/EU, po drugi strani, določa številne primere, v katerih je uporaba direktive izključena. Glede na to, da se predlog zakona šteje za postopkovni zakon, s katerim se ureja postopek podelitve koncesije, torej način, na katerega država oziroma samoupravna lokalna skupnost odplačno prenese opravljanje nalog iz svoje pristojnosti na gospodarski subjekt, je predvideno, da se ta zakon uporablja za postopke za podelitev koncesij za gradnje in storitve, ne glede na vrednost koncesije, razen za izjeme, ki jih zakon izrecno določa. Pri tem je pomembno, da je pobuda za začetek postopka podelitve koncesije na strani koncedenta, zato ta v teh postopkih nastopa v vlogi naročnika.

V zakonu sta predvidena **dva načina podelitve koncesije**. Praviloma se koncesijo podeli na podlagi predhodno izvedenega konkurenčnega postopka,

izjemoma pa se koncesijo lahko podeli z neposredno sklenitvijo koncesijske pogodbe, če koncesionar izpolnjuje v zakonu predpisane pogoje.

Predvideno je objavljanje obvestil v zvezi s koncesijami na Portalu javnih naročil, nad določeno vrednostjo pa tudi v Uradnem listu Evropske unije.

Trajanje koncesije je omejeno, določa ga koncedent glede na zahtevane gradnje oziroma storitve. Koncesije, daljše od pet let, smejo trajati tako dolgo, da se ne preseže obdobja, v katerem koncesionar upravičeno pričakuje povrnitev vseh naložb (začetnih in naknadnih) ob upoštevanju primernega dobička.

Pred začetkom postopka za izbiro koncesionarja mora koncedent opraviti določena pripravljalna dejanja. Imenovati mora strokovno komisijo ter določiti obseg nalog, ki jih bo morala opraviti, izdelati študijo upravičenosti podelitve koncesije in oceniti vrednost koncesije.

Postopek podelitve koncesije se prične s sprejemom koncesijskega akta v obliki uredbe vlade oziroma odloka predstavniškega organa samoupravne lokalne skupnosti, s katerim se na podlagi študije o upravičenosti podelitve koncesije določi dejavnosti, ki so predmet koncesije, posebno ali izključno pravico, na podlagi katere se izvaja koncesija, način podelitve koncesije, območje izvajanja koncesije, končne uporabnike predmeta koncesij ter razmerja do uporabnikov, začetek in čas trajanja koncesije, prenehanje koncesijskega razmerja, pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar, splošne pogoje za izvajanje koncesije, vire financiranja koncesije, nadzor nad izvajanjem koncesije, organ, ki opravi izbor koncesionarja, organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe, morebitna javna pooblastila koncesionarju in

druge sestavine za določitev in izvajanje koncesije.

Zakon določa pravila, ki se uporabljajo za postopke podeljevanja koncesij, ki se nanašajo na sporočanje, vrste, oblike in način objave obvestil, roke, način ugotavljanja sposobnosti gospodarskih subjektov, ki kandidirajo v postopku za izbiro koncesionarja, način izbire koncesionarja, sprejem odločitve ter obveščanje ponudnikov.

Odločitev o izbiri koncesionarja in podelitvi koncesije se sprejme v obliki **odločbe**, ki ima predpisano vsebino in mora biti poslana vsem ponudnikom. Zakon določa možnost, da koncedent po sprejemu odločitve o podelitvi koncesije to odločitev na lastno pobudo, lahko pa tudi na podlagi zahtevka, ki ga posredujejo neizbrani ponudniki, spremeni v primeru, ko po sprejemu odločitve ugotovi, da je pri preverjanju ponudnikov in ponudb imel ali spregledal določeno dejstvo ali ga napačno razumel ter posledično sprejel napačno odločitev. Z uvedbo **možnosti spremembe koncedentove odločitve** se zagotavlja odpravljanje napak na zgodnji stopnji, na ta način pa tudi racionalizacija postopka podelitve koncesije in zagotavljanje večje pravne varnosti. Hkrati se za koncedenta znižujejo tudi stroški pravnega varstva.

Zakon določa tudi obdobje mirovanja, po izteku katerega lahko koncedent in izbrani koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo, s katero uredita medsebojna razmerja v zvezi z izvajanjem koncesije.

Pravno varstvo se zoper vsako ravnanje koncedenta v postopku podelitve koncesije zagotavlja prek upravnega spora, ki mora potekati hitro, upravno sodišče pa mora o upravnem sporu odločati absolutno prednostno.

Pogodba mora vsebovati vse obvezne sestavine, ki so za posamezno koncesijo

določene v koncesijskem aktu, vsebina pogodbe pa mora biti v okvirih koncesijskega akta. V primeru neskladja med določbami koncesijskega akta in določbami koncesijske pogodbe veljajo določbe koncesijskega akta.

Določajo se pravila glede morebitnega izvajanja koncesije s podizvajalcem glede spremembe koncesijske pogodbe med njeno veljavnostjo ter glede prenehanja koncesijske pogodbe.

Pripombe ZOS na predlog zakona, ki smo jih posredovali v Državni zbor:

- Nedopustnost in neprimernost zoženja obsega koncesij na račun širjenja obsega javnih naročil.

Opozorili smo, da opredelitev koncesije ni ustrežna in v okvir pojma ne zajame vseh oblik razmerij, ki imajo naravo koncesije. Ne zdi se nam primerno, da bi obseg koncesij zožili na račun širjenja obsega javnih naročil, kot je to v predlogu zakona.

Predlagali smo, da se določba zakona dopolni s tem, da šteje za koncesijo tudi razmerje, ki ga pretežno ali izključno poplača koncedent, če je povrnitev naložb in stroškov, ki so gospodarskemu subjektu nastali pri izvedbi gradnje ali opravljanju storitve, odvisna od dejanskega povpraševanja po storitvah ali sredstvih oziroma od njihove dobave. Na ta način bo zakon usklajen tudi z ostalimi deli zakona.

- Omejitev koncesij na državo in samoupravne lokalne skupnosti.

Predlagatelj naj ponovno pretehta, ali se je zavestno odločil, da izven (pravne osebe) Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti koncesij po samem zakonu ne bo. Takšne omejitve pravo EU ne pozna. Drugo omejitev predstavlja nujnost utemeljitve javnega interesa na zakonski podlagi. S tema opredelitvama se koncesije tako subjektivno kot objektivno bistveno omejuje, posebno za lokalne skupnosti glede na koncept ustavno zagotovljene samouprave.

- Razmerje med različnimi zakoni, ki urejajo koncesije – nujnost ureditve, v kateri zakon velja.

V samem zakonu je treba urediti vprašanje, ali je ta zakon do ostalih

predhodnih zakonov in ki urejajo ista pravna razmerja (ter bodo ostali v veljavi) tudi po njegovi uveljavitvi, subsidiarne ali primarne narave.

- Urejanja razmerij z javnimi podjetji po postopku podeljevanja koncesij.

Predlog zakona določa izjeme, kdaj se ne uporablja. Med njimi ni razmerja z javnimi podjetji. V primeru, če bo predlagani zakon v takšnem besedilu sprejet, bo morala občina za prenos izvajanja javne službe na javno podjetje izpeljati celoten postopek podelitve koncesije, z izjemo javnega razpisa, kar pa je v neskladju z ureditvijo regulatornih pristojnosti lokalnih skupnosti nad javnimi podjetji (v ZGJS in ZLS). Postopek podelitve koncesije takšnemu javnemu podjetju bo enak kot podelitev koncesije klasični gospodarski družbi v večinski javni lasti, torej z vsemi obveznimi odloki, študijami upravičenosti itd. Predlagali smo ustrezno dopolnitev zakona na način, da se tudi razmerje med občino in javnim podjetjem izvzame iz nujnosti postopka podelitve koncesije.

- Opustitev izključitve koncesij na vodnem področju (in druge izjeme, ki jih predlog ne ureja).

Kljub ustavnemu zapisu, da zagotavlja oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev država prek samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno, zakonodajalec izključitve t. i. vodnih koncesij ni predvidel. Enako velja za opustitev izključitve številnih drugih izjem, ki so kot takšne predvidene z evropsko direktivo.

- Nejasnost uporabe zakona za negospodarske storitve splošnega pomena.
- Uporaba zakona tudi za koncesije najmanjše vrednosti.

Ne razumemo stališča, da se je predlagatelj zavestno odločil, da so vrednostno vsi (tudi najmanjši) koncesijski projekti z zakonom urejeni in podvrženi vsem obveznim ravnanjem. Predlagamo, da se enako, kot velja za javna naročila, določijo vrednostni prag uporabe zakona.

- Nujnost harmonizacije predrazpisne faze z javnim naročanjem in javno-zasebnim partnerstvom.
- Upravni spor bo zadržal sklenitev koncesijske pogodbe.

Za normalno delovanje sistema predlog zakona vsebuje zelo nevarno določbo, in sicer: »Koncedent do pravnomočnosti

odločitve o izbiri koncesionarja in o podelitvi koncesije ne sme skleniti koncesijske pogodbe.« Ta člen določa obveznost koncedenta, da upošteva obdobje mirovanja, torej da pred potekom roka za vložitev zahtevka za pravno varstvo ne sklene koncesijske pogodbe. Predlagali smo, da se določba popravi tako, da se v normativni tekst besedila zakona smiselno prenese obrazložitev, vsekakor pa črta suspenzivnost postopka do njegove pravnomočnosti.

- Notranje (in-house) koncesije in nedopustna opustitev ureditve horizontalnega sodelovanja.

Predlagatelj se je odločil smiselno slediti pogojem za in-house koncesije, kot so zapisane v direktivi, pri čemer nometnično ureditev še ni na nivoju, da bi zakon lahko bil v takšnem besedilu sprejet. Ob tem opozarjamo, da horizontalno sodelovanje med javnimi organi v predlogu zakona ni predvideno. Predlagali smo, da se poglavje s tem dopolni.

- Nedopustnost absolutnosti prepovedi prenosa koncesije.

Predlog zakona prepoveduje prenos koncesije na tretje osebe, pri čemer je takšna prepoved v neskladju tako z Direktivo 2014/23/EU kot notranjem neskladju predloga zakona. Iz tega razloga smo predlagali ustrezno dopolnitev predloga zakona.

- Oblike prenehanja koncesijskega razmerja.

Predlagatelj se je na enoten način lotil urejanja različnih (tako upravnopravnih kot pogodbeno-pravnih) oblik prenehanja. S tem je opustil v praksi in sodnih odločbah oblikovane in v praksi uveljavljene oblike prenehanja (razdretje koncesijske pogodbe, odkup koncesije ...). Predlagali smo, da te oblike z uveljavitvijo zakona ne prenehajo.

- Če se je predlagatelj odločil za rešitev, da je treba v zakonodajo na ta način vnašati odpovedne razloge, predlagamo, da se to naredi sistematično (bistvena sprememba, obstoj izločitvenih pogojev itd.), in ne sporadično. Menimo, da bi bilo treba v primeru neizpolnjevanja izločilnih pogojev predvideti nujno odpoved (v smislu pravil obligacijskega prava: odstop od koncesijske pogodbe).

OMOGOČANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI RANLJIVIH SKUPIN IZZIVI OBČINE IN DRŽAVE

mag. Roman Renner, Geodetski inštitut Slovenije

Če bi nas posadili na invalidski voziček in rekli, prosim pridi iz Ljubljane v Kranj samostojno, ali bi nam uspelo? Če bi stanovali v Škofji Loki in bi bili slepi, pa bi hodili v službo v Ljubljano, ali bi vam uspelo priti iz enega kraja v drugega samostojno?

Štiri temeljna vprašanja invalidov lahko strnemo v štiri sklope:

- Kako pridem do vas?
- Kje lahko parkiram?
- Kje je dostopno javno stranišče?
- Kje je dostopna restavracija, da lahko popijem kavo in kaj pojem?

Varna mobilnost je vsakdanja aktivnost ljudi, ki se spopadajo z različnimi oviranostmi. To so naši prijatelji, invalidi, naši znanci, naši otroci, ki gredo v šolo, naši starejši, ki se težko gibljejo. Ranljive skupine ljudi so odvisne od razumevanja okolja in njihove podpore, ureditve pločnikov in cest, prilagojenih javnih prevozov, dostopov do javnih zgradb in do restavracij, do parkirišč, do javnih stranišč. Lahko bi rekli, da so to njihove osnovne potrebe in pravice. Prav tako smo kot družba dolžni zagotavljati dostopnost na spletu in spletne informacije za varno mobilnost ranljivih skupin.

Kako pa je to rešeno v vašem naselju ali mestu?

V Sloveniji živi okoli 170.000 invalidov ali 8,5% celotne populacije. Pri osebah z različnimi oviranostmi pomislimo na več skupin: na slepe in slabovidne osebe, gibalno ovirane osebe, gluhe in naglušne ter druge. Če dodamo populacijo starejših in družine z otroci (gibanje z vozički) vidimo, da omogočanje mobilnosti ni samoumevno, ampak je slednje predpogoj za opravljanje aktivnosti oseb z različnimi oviranostmi v mikro in makro prostoru. Navsezadnje bomo tovrstne storitve prej ali slej potrebovali mi vsi, ki se bomo kot

generacija starejših soočali z različnimi funkcionalnimi oviranostmi.

Cilj projekta, ki ga izvaja Geodetski inštitut Slovenije, je ozavestiti različne potrebe prebivalcev (občanov) ter s posredovanjem znanja in predstavitvami dobrih praks omogočiti dvig kakovosti življenja ranljivih skupin. Operativno reševanje problematike se vedno izvaja v okolju občine, kjer živijo gibalno ovirani, slepi in slabovidni, starejši, otroci in druge skupine ranljivih oseb. Z zasnovo primernih in trajnostnih rešitev lahko omogočimo varno mobilnost in dostopnost za vse prebivalce občine.

Problematika mobilnosti in dostopnosti je ena od ključnih vsebin pri razvoju »pametnih mest« (smart cities) ter dostopnosti do storitev za vse prebivalce v urbanih okoljih. Nove tehnologije (pametni telefoni, senzorji in aplikacije, uporaba umetne inteligence, idr.) ter nova paradigma dostopnosti do podatkov (open data, big data) predstavljajo potencial za razvoj novih pripomočkov in storitev za varno mobilnost vseh skupin prebivalstva.

EU zakonodaja podpira vključevanje in nediskriminacijo invalidov v krovnem aktu: "Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020". Strategija se osredotoča na odstranitev ovir. EK je določila osem glavnih področij za ukrepanje: dostopnost, sodelovanje, enakost, zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje, socialna zaščita, zdravje in zunanji ukrepi. „Dostopnost“ je opredeljena kot zagotavljanje invalidom, da imajo, enako kot drugi, dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacijskih in komunikacijskih tehnologij in

sistemov (IKT) ter drugih objektov in storitev. Na vseh teh področjih še vedno obstajajo velike ovire. Slovenije je sprejela podoben akt, in sicer "Akcijski program za invalide 2014–2021", kjer je ena glavnih prioriteta omogočanje dostopnosti invalidom na vseh področjih življenja.

Za razvoj kvalitetnih rešitev, je najprej potrebno podrobno poznavanje potreb uporabnika. Vsaka ciljna skupina ima svoje potrebe in zahteve. Z vidika uporabnika (npr. slepe ali gibalno ovirane osebe) je potrebno predhodno načrtovanje poti za doseg cilja. Govorimo torej o treh procesih: lokaciji osebe v prostoru, postopku navigacije in o mobilnosti. Ključni problem pri navigaciji so kakovostni podatki in poznavanje strokovnih in optimalnih tehnoloških rešitev. Kot glavni vir podatkov za podporo mobilnosti uporabljamo državne in občinske »topografske« podatkovne baze, ki jih običajno nadgradimo s tematskimi podatki za navigacijo (dodatni terenski in pisarniški zajem). Tako pripravljene podatkovne baze lahko uporabimo za različne izdelke in servise, npr. varne poti za gibalno ovirane.

Predpogoj za doseg cilja je aktiven in redno vzdrževan sloj podatkov za mobilnost oseb z različnimi oviranostmi. Sistem mora zagotavljati standardiziran, metodološko definiran in usklajen model priprave podatkov in ustreznih metapodatkov, kot tudi podrobno opredeljene postopke vzdrževanja. Najuspešnejša pot je razvoj sistema skozi rešitve dobrih praks posameznih občin. Na primerih dobrih praks je mogoče pokazati operativne rešitve trajnostnega obnašanja s pomočjo

inovativnih tehnologij (npr. iBeacon, GPS, 3D tisk, GIS, idr.) in prostorskih podatkov.

Za lažjo predstavitev o resnični dostopnosti v praksi v Ljubljani smo posneli kratek film. V tem filmu smo želeli preveriti zgoraj postavljena vprašanja

(v uvodu članka). Za ta namen smo Urško (invalidko na električnem vozičku) in Luja (slepo osebo) poslali iz začetne lokacije v Ljubljani (Jamova 2) do Kranja ter preizkusili dostopnost v izbranem urbanem okolju. Prav tako smo testirali različne prevoze.

Nekatere ugotovitve iz terena so opisane v nadaljevanju.

Več – dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=ZUejyELTPzI>

Gibalno ovirani

Ustrezna širina pločnikov in uvozi in izvozi med različnimi višinskimi nivoji

Če pločniki niso dovolj široki na celotni poti, gibalno ovirana oseba z vozičkom ne more nadaljevati poti. Prav tako so pomembni izvozi in uvozi na pločnik (klančine), saj običajno že nekaj centimetrov preskoka za električni voziček invalida predstavlja nepremostljivo oviro.

Klančine in dvigala

Na poti v mestu so pomembne klančine in dvigala, ki premoščajo večje višinske razlike in omogočajo gibalno ovirani osebi, da pride varno na željeno lokacijo. Posebno potrebne so te premostitve v javnih institucijah, na postajah in na različnih poteh v mestu.

Slepe osebe

Prečkanje ceste ali križišča

Več pasov kot jih je za prečkati in bolj kot je frekventen promet, težja naloga je za slepega. Poznati morajo tudi geometrijo križišča. Zvočni semaforji so slepemu v veliko pomoč, saj samostojno prečkanje ceste brez zvočnega semaforja ni mogoče oz. je ekstremno nevarno. Kljub temu pa mora slepi locirati svoj položaj, najti zvočni semafor (škaflo z gumbom) ter se usmeriti proti drugemu zvočnemu semaforju, ki je lociran na drugi strani ceste.

Kolesarske steze in kolesarji

Največja skrb in bojazen slepega je, da ga povozijo kolesar. Kolesar je neslišen, pločnik in kolesarska steza pa sta običajno skupaj. Velikokrat kolesarji vozijo nepravilno in švigajo mimo pešcev. Ker jih slepi ne vidi, je srečanje z njimi lahko zelo nevarno. Dr. Luj Šprohar (slepa oseba na sliki,

Primer 1: Urška se je ustavila na koncu pločnika. Ker ni klančine in je preskok za električni voziček previsok, se mora vrniti nazaj.

Primer 2: Urška se je ustavila ob dvigalu. Dvigalo na železniški postaji v Ljubljani ni delovalo. Njeno potovanje se je tu končalo, saj ni mogla priti na izbrani peron.

ki se giblje največkrat samostojno v Ljubljani) ima razvito posebno tehniko za prečkanje kolesarske steze.

Napačno parkirana vozila in motorji

Napačno parkirana vozila na pločnikih, pešconah ali postajah onemogočajo

slepi osebi, da se giblje po varni poti. Mnogokrat mora slepi zato stopiti na cesto, kjer je zanj nevarno in tvega nesrečo. Prav tako so nevarni motorji in skuterji, v katere se slepa oseba zaleti in jih lahko prevrne. V tistem trenutku je možnost poškodbe velika.

Primer 3: Luj prečka cesto, kjer ni zvočnega semaforja (glavna avtobusna postaja Ljubljana). Počaka na mimoidočo osebo in prosi za pomoč (čakal je skoraj 10 minut ob 11. uri dopoldne)

Primer 4: Luj prečka cesto, kjer sta kolesarska steza in pločnik drug poleg drugega. Slepi želi na avtobusno postajo, da pride do svojega doma.

Primer 3: Luj želi na železniški postaji priti do perona. Na njegovi pešpoti je parkiran motor.

Zaključek

Predlog aktivnosti, ki jih je primerno storiti v občini za doseg operativnih rezultatov trajne mobilnosti ranljivih skupin:

- izdelati digitalne in tiskane karte dostopnosti za urbana območja in sicer za različne ranljive skupine (tematski podatki za prevoznost in dostopnost poti, javnih zgradb, idr.), za uporabo varne mobilnosti na spletu in mobilnih telefonih;
- izdelati seznam in prikaz nevarnih in neprehodnih lokacij v občini za posamezne ranljive skupine (slednje nato lahko postopno odpravljamo, v skladu z možnostmi proračunskih sredstev);
- pripraviti načrte »varnih« šolskih poti, za podporo varne mobilnosti šolajoče se mladine, skladno s Smernicami šolskih poti;
- postopno vlagati v infrastrukturo občine v varne in dostopne poti za invalide ter parkirišča, javna stranišča, idr.;
- prilagoditi spletne strani javnih inštitucij za dostop do informacij in premagovanje informacijske izključenosti ranljivih skupin;
- aktivirati razvoj trajnostnih rešitev multimodalne mobilnosti za ranljive skupine (npr. prilagoditev prevozov za ranljive skupine).

SPOMINSKA CERKEV V JAVORCI MED VELIKANI EVROPSKE DEDIŠČINE

Spominska cerkev Sv. duha v Javorci pri Tolminu je eno od devetih spomeniških območij EU, ki jih je Evropska komisija ob koncu lanskega leta razglasila za prejemnike znaka evropske dediščine (ZED), najvišjega evropskega priznanja za skupno dediščino.

Z Julijskimi Alpami obkroženo cerkev v Javorci so leta 1916, torej med boji na soški fronti, v čast in spomin na padle tovariše zgradili avstro-ogrski vojaki. Pod vodstvom madžarskega poročnika Geze Jablonszkyja so za udejanjenje načrtov dunajskega arhitekta in takratnega nadporočnika Remigiusa Geylinga potrebovali pičlih 184 dni. Cerkvi dajejo poseben pečat secesijsko obdelan notranji prostor in v hrastove plošče vžgana ime na 2565 padlih avstro-ogrskih vojakov, pokopanih na avstro-ogrskem vojaškem pokopališču na Ločah pri Tolminu.

Javorca je bila svojevrsten primer sodelovanja posameznikov s skupnim ciljem udejanjanja humanega odnosa med ljudmi v času, ko je bila duhovna tolažba izjemno pomembna. Tako med vojno kot pozneje je bila in je še danes prostor združevanja posameznikov različnih nacionalnih, kulturnih in jezikovnih okolij in veroizpovedi. Za ta izjemen spomenik so v njegovi več kot 100-letni zgodovini skrbele in ga obnavljale kar štiri različne države, saj so v njem prepoznale vrednoto, skupno vsem – mir. Simbolna vrednost cerkvice v Javorci se je ohranila vse do današnjih dni, ko jo obiskujejo sorodniki graditeljev in padlih vojakov ter ljubitelji narave in zgodovine, 2017 jo je obiskalo več kot 7.000 ljudi. Kljub neposredni bližini ključnih položajev soške fronte je Javorca v vojni ostala nepoškodovana, slabše pa jo je odnesla v velikonočnem potresu 1998. V okviru popotresne obnove so jo z združenimi močmi obnovili Državna tehnična pisarna, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Občina Tolmin, ki tudi sicer skrbi za vzdrževanje spomenika. V preteklih dveh letih so bili izvedeni restavriranje stropa v ladji cerkve, obnova zakristije, lani jeseni rekonstrukcija zvonika in sanacija strešne kritine, finančna sredstva za vsa ta dela pa je prispevala Občina Tolmin.

Izbor spomeniških območij za podelitev ZED sicer poteka v dveh fazah. Predizbor opravijo države EU, ki lahko izberejo največ dve spomeniški območji vsaki dve leti. Spominska cerkev v Javorci je bila lani edina, ki jo je naša država podprla za nominacijo. Evropska žirija 13 neodvisnih strokovnjakov nato izbere največ eno spomeniško območje na državo, na podlagi njenih priporočil pa Evropska komisija nazadnje imenuje spomeniška območja, ki prejmejo ZED. Kot je ob zadnji razglasitvi prejemnikov dejal župan občine Tolmin **Uroš Brežan**, nikoli ni bilo dvoma, da nosi zgodba cerkvice Sv. duha v Javorci evropsko in univerzalno sporočilo: *»Poklanja se namreč spominu vojakov številnih narodnosti in verstev, ki so se borili na strani Avstro-Ogrske, s svojim sporočilom pa seže tudi na drugo, italijansko stran fronte, saj so jo v tridesetih letih prejšnjega stoletja prvi obnovili prav Italijani in nanjo dopisali "Ultra cineres hostium ira non superest" ali slovensko "Naj sovraštvo ne seže prek pepela umrlih".«* Odločitev Evropske komisije je – tako Brežan – na eni strani nagrada za opravljeno zahtevno delo, obenem pa tudi spodbuda in motivacija

ZNAK EVROPSKE DEDIŠČINE

za nadaljnje aktivnosti. Vanje bodo še naprej najtesneje vpete Občina Tolmin kot lastnica tega kulturnega spomenika, Javni zavod za turizem Dolina Soče kot upravljavec spomenika in Tolminski muzej kot skrbnik za strokovno prezentacijo. Spomeniško območje Javorce je kraj evropskega spomina in nadaljnje načrtovane aktivnosti v tem smislu poudarjajo pomen skupnih korenin, skupne preteklosti in skupnih vrednot narodov Evrope s ciljem ohranjati kolektivni spomin o solidarnosti in ustvarjalni volji v časih težkih preizkušenj. *»Brezčasno sporočilo miru ter zavedanje, da ta v današnjem času ni nekaj samoumevnega, je pomembno*

uvrstiti v proces izobraževanja mladih. Z lokalnimi šolami in tolminskim muzejem zato občina načrtuje aktivnosti za sistematično vključenost Javorce v učne programe z vodenimi ogledi po spomeniškem območju in izkustvenimi delavnicami. S pristopom doživljajske pedagogike bodo namreč mladi bolje razumeli pomen in vrednote Javorce. Z namenom poudariti evropski pomen in vodilne vrednote, ki jih izraža Javorca, t. j. mir, človeško dostojanstvo in enakopravnost skozi spoštovanje različnih kultur, veroizpovedi in narodnosti, bo na spomeniškem območju vsako leto izveden dogodek, namenjen pripadnikom različnih narodov, povezanih z dogodki v Javorci,« načrte povzema odgovorni za družbene dejavnosti na Občini Tolmin mag. **Matjaž Kos**.

100. obletnico cerkvice je pospremila razstava Tolminskega muzeja *Spominska cerkev Sv. Duha v Javorci – sto let bazilike miru*. V njej avtorica, sicer tudi direktorica muzeja, mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, predstavlja bogato gradivo in številne nove virov, ki dodatno osvetljujejo okoliščine snovanja, načrtovanja in izgradnje cerkve. Gre za do takrat še neznano zapuščino arhitekta Geylinga, ki sta jo avtorici posredovala njegova vnuka, Fortunat Černilogarjeva pa je za razstavo lani prejela tudi Valvasorjevo nagrado Slovenskega muzejskega društva. Iz tolminskega muzeja se je razstava konec leta 2016 preselila v Vojnozgodovinski muzej na Dunaju, nato gostovala v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, letošnjo zimo je bila na ogled v Mestni hiši mesta Beljak, pobratenega z Občino Tolmin, v nadaljevanju leta pa bo gostovala še na Hrvaškem in nato na Češkem.

Spominsko cerkev Sv. duha v Javorci je Vlada RS že leta 1999 razglasila za kulturni spomenik državnega pomena. ZED je namenjen spomeniškim območjem z za Evropo pomembno simbolno vrednostjo, ki poudarjajo skupno evropsko zgodovino in nastajanje Evropske unije ter evropske vrednote in človekove pravice, na katerih temelji evropsko povezovanje. Z ZED se trenutno poleg spominske cerkve v Javorci ponaša še 37 drugih lokacij in dogodkov na evropskih tleh, v Sloveniji od leta 2015 še partizanska bolnica Franja. Prejemniki so podvrženi preverjanju komisije, ki odloča, ali lahko ZED obdržijo.

Špela Kranjc,
Občina Tolmin

V ŠKOFJI LOKI UREDILI NOV TRG POD GRADOM IN TEMATSKO OTROŠKO IGRIŠČE "ZAMORC"

Mestno jedro Škofje Loke je s projektom celovite prenove Trga pod gradom in tematskim otroškim igriščem "Zamorc" dobilo osrednji reprezentančni mestni prireditveni in privlačen urbani prostor (medgeneracijskega) srečevanja in druženja.

Njegovo novo podobo, urbani značaj in vsebino simbolno sporoča tudi novo poimenovanje, ki je poprej anonim trg – ki je služil kot parkirišče – na novo opredelilo tudi z novim imenom. Cilj projekta prenove je bila prav celovita (urbanistična in funkcionalna) preureditev nekdanjega trga - parkirišča z amfiteatralno navezavo na grajski hrib, vključno z vgradnjo celotne javne infrastrukture (vodovod, fekalna in meteorna kanalizacija, javna razsvetljava, energetika in telekomunikacije), ureditvijo novega tematskega otroškega igrišča "Zamorc" in dela pobočja grajskega hriba, ki v zimskem času služi kot manjše mestno smučišče.

V okviru projekta so bile urejene tudi navezave na območja trga z drugimi javnimi površinami ter sosednjimi objekti (proti Mestnemu trgu in Grabnu, na območje Upravne enote, grajskega hriba, Martinove hiše ...).

Mesto in meščani smo tako – skoraj na mestu nekdanjih Poljanskih vrat – dobili povsem nov Trg pod gradom. Trg z novo podobo, novim značajem in vsebino. Trg pod gradom je reprezentančni trg, vstopna točka v mestno središče in na Loški grad, razgledna ploščad z izjemnim pogledom na Loški grad in osrednji mestni prireditveni prostor.

Namesto parkirišča smo dobili odprt javni prostor, namenjen srečevanju, igri ter sproščenemu druženju Ločanov in obiskovalcev od vsepovsod. Mestni avditorij in srečevališče.

Nov trg v mestu po prenovi služi kot osrednji prireditveni prostor in avditorij za različne družabne, kulturne in športno-rekreativne prireditve v vseh obdobjih leta. V zimskem delu leta je na pobočju grajskega hriba urejeno mestno smučišče namenjeno predvsem mladim smučarjem. Tam je že tradicionalno tudi otvoritvena slovesnost

pokala Loka in mednarodnega tekmovanja v smučanju po starem.

Novi trg je poln simbolne vsebine: v tlaku so označena nekdanja Poljanska vrata, skozi katera so se v mesto stoletja stekali življenjski in gospodarski tokovi. Na trgu se nahaja tudi talna označba s simbolom Škofjeloškega pasijona in številko 10, ki predstavlja 10. postajo Romualdove interaktivne tematske pasijonske poti.

Na robu trga je svoje pravo mesto našel vodnjak, ki bo tako kmalu postal vir žive vode, ob mestnem obzidju pa smo zasadili sadiko modre kavčine - potomko najstarejše zlahtne vinske trte na svetu z mariborskega Lenta.

S celovito obnovo območja južnih mestnih vrat smo pridobili tudi atraktivno otroško tematsko igrišče "Zamorc". Pravljичno igrišče, prostor sproščene otroške igre, ki nas z enkratnim ambientom popelje v domišljjske svetove škofjeloških zgodb in legend. V čarobni svet naše loške zgodovine: v zgodbo o škofu, medvedu in pogumnem zamorcu. V edinstven pravljичni svet, ki je povsem naš – loški in hkrati čisto od vseh – od vsepovsod!

Igrišče "Zamorc" je umeščeno v zeleno naravo, na rob starodavnega mesta pod grajskim hribom.

Nov mestni Trg pod gradom in otroško tematsko igrišče "Zamorc" tako sestavlja ta nerazdružljivo celoto. Na novo oživljata ta del mestnega središča in postajata kraj srečevanja in medgeneracijskega druženja.

Projekt prenove je potekal skladno z leta 2013 sprejetim javnim natečajem »Ureditev odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke ter ureditev obrežja obeh Sor«. Projekt prenove trga tako predstavlja uspešno nadaljevanje celovite obnove mestnega središča Škofje Loke, ki smo ga začeli s celovito prenovo Cankarjevega trga in Blaževе ulice leta 2014.

Celovita prenova širšega območja novega Trga pod gradom in otroškega tematskega igrišča je predstavljal gradbeno in finančno najzahtevnejšo javno investicijo 2017. Skupni investicijski stroški projekta znašajo 929.478 €. Občini Škofja Loka je po Zakonu o financiranju občin zanj uspelo pridobiti 146.793 € nepovratnih sredstev in še 249.675 € izjemno ugodnih povratnih kreditnih sredstev.

Dela na projektu so tekla od decembra 2016 in se zaključila konec julija 2017.

Jernej Tavčar,

PR služba Občine Škofja Loka

OD IDEJE DO NJENE URESNIČITVE - NA KMETIJI TETE LENE

»Zakaj pa ne,« smo si rekli, »delati in nekaj ustvariti moraš, ko si mlad.«

Naša prva misel na turizem se je začela pred osmimi leti. Takrat je bil prostorski plan šele v začetni fazi in vedeli smo, da še dolgo ne bomo mogli graditi. Tako so se želje po gradnji dveh brunaric v gozdu kar hitro razblinile. Nekaj let smo sanjali in opazovali nastanitvene objekte in si seveda po tihem želeli, da nam pa enkrat le uspe na tej poti.

Obisk pri teti Leni

Leta so minevala in vmes je iz apartmajskega naselja v Ribnici na Pohorju prišla pobuda lastnikov, da bi bilo dobro, če bi bila v vasi nekje kmetija, kamor bi si gostje lahko šli pogledat živali in okolico. Ugodili smo njihovi prošnji. Priglasili smo dejavnost, sešila sem si krilo ter predpasnik, si naredila klobuk in se z obiskovalci podala v čisto druge vode, kot je moj poklic.

Svoje izkušnje, ki jih pridno pridobivam od svojih izkušenih žensk v hiši, prenašam na ljudi, ki me obiščejo. Sezonsko izvajamo tudi različne delavnice, kjer zelo rada pokažem in povem, kar vem in znam. Pri nas noben recept ni skrivnost, saj težimo k temu, da se tradicija ohranja in prenaša na kasnejše rodove.

Zakaj prav teta Lena

Na naši kmetiji, ki je bila del Kebrovega »grunta«, je nekoč med senikom in novo zgrajeno hišo stala stara lesena hiša, v kateri so živele tri ženske z imeni Verona, Zofija, Helena. Klicali so jih Zofa, Ferona in Lena. Bile so tete dedka (Miha) mojega moža. Prav teta Lena je dočakala zavidljivih 100 let. Menila sem, da mora zgodba tete Lene oživeti.

Štiri generacije

Na naši kmetiji živimo štiri generacije. Midva in najina hčerka Ana Vita, babica Mojca in njena mama Frančiška, ki bo letos septembra, če bo Bog dal, dopolnila 100 let. Za usklajevanje mnenj treh generacij potrebujemo le malo časa, saj se za vsako stvar na hitro posvetujemo in s skupnimi močmi naredimo. Veseli smo vsake besede, predloga in posveta. Če sedaj pogledam nazaj, vam lahko povem, da sem se veliko naučila in še veliko se moram. Hvaležna sem za vsako izkušnjo in nauk, ki sem ga dobila od naše babice Mojce in mame Frančke. Vam pa polagam na srce, da ne jemljite za slabo, če vam starejši kaj povedo ali predlagajo, upoštevajte jih, zapišite si in skušajte prenašati te bogate izkušnje na mlajše. Samo tako se bo lahko ohranjalo staro, še tako dragoceno znanje.

Vesela sem, ko me otroci na vasi pokličejo »teta Lena«

Kot veste, je moje ime Urška. Tri leta, odkar se ukvarjamo z dejavnostjo, je »teta Lena« moj vzdevek, ki ga s ponosom in velikim veseljem nosim. Ker k nam prihajajo tudi otroci iz vrtcev in šol iz vasi in okoliških krajev, se nemalokrat zgodi, da me kateri od otrok pocuka za oblacilo in reče: »Teta Lena, jaz sem pa že bil pri tebi!« Prijetno se počutim, saj je to del mene in mojega popoldanskega dela, ki ga z vso vnemo opravljam poleg svoje službe.

Naša dejavnost in obiskovalci

Naše aktivnosti in programi na naši kmetiji se oblikujejo zelo različno. Lahko bi rekli celo »unikatno«. Z gosti se ukvarjamo individualno, saj jim veliko pomeni, da jim namenimo svoj čas in pozornost.

Od zgodnje pomladi do pozne jeseni nas obiščejo izletniki iz različnih društev. Z vodiči pogosto skupaj zasujemo program in tako kot domačinka svetujem in promoviram še ostale znamenitosti v naši občini. Prav tako v spomladanskem času prihajajo na obisk k teti Leni otroci iz vrtcev in šol. Z njimi nabiramo zelišča, se poučimo o njih, sprehodimo se

skozi različne življenjske prostore ter nahranimo ovčke.

Posebna skupina so tuji obiskovalci, ki med letom prihajajo iz apartmajskega naselja iz centra vasi. To so predvsem tujci, ki so jim naša narava, tišina, mir, zelena trava všeč, in tisti, ki so zelo željni mojih informacij. Zame je to še posebej vznemirljiva izkušnja, saj se lahko dokažem še v tujem jeziku.

Uresničene sanje - apartma tete Lene

Zmeraj smo zagovarjali rek: »Če si nekaj zelo želiš, se ti to tudi uresniči.«

Po nekaj letih naših želja smo se lotili obnove našega senika. Ko smo se pred dobrima dveh letoma zagrizli v dokumentacijo, ki je bila potrebna, smo mislili, da temu nikoli ne bo konca. Kljub vztrajnosti je bilo potrebno dve leti iskanja rešitev, kako sploh narediti dokumentacijo za tovrstno stavbo, pridobivanja mnenj, soglasij, projektne dokumentacije, obiskov različnih ustanov... Letos v začetku aprila pa smo naš apartma »postavili na noge«. Z velikim veseljem in še večjo potrditvijo ugotavljamo: »Uspelo nam je!«

Prostor smo uredili z vso srčnostjo in s skupnimi močmi. Lenin apartma bomo oddajali gostom, ki želijo nekaj posebnega, gostom, ki želijo pobegniti daleč od mestnega vrveža, ki želijo »slišati mir«, ptice, se bosu sprehoditi po rosnih travah, meditirati in se gibati v naravi ter se poskusiti v kmečkih opravilih. Konec koncev, zakaj ne bi našega raja delili še s kom. Želimo, da se gostje pri nas počutijo domače, prijetno in da začutijo vaško - kmečki utrip. Zahvala je namenjena vsem, ki se v njej najдете.

Želeli smo si, ustvarili in uspelo nam je. Za naslednjo sezono imamo nove ideje, ki jih bomo prav tako poskušali uresničiti. Upamo, da nam bo število obiskovalcev še v prihodnje tako naraščalo kot doslej, da bomo lahko rekli: »To je bila prava odločitev in prava ideja.«

Vljudno vabljeni!

Kmetija tete Lene

Urška Šantl Urh

V OBČINI HRPELJE-KOZINA JE ZAŽIVEL DNEVNI CENTER RUJ

5. decembra 2017 je bila svečana otvoritev Dnevnega centra Ruj, enega izmed pilotnih izvedb inovativne oblike dolgotrajne oskrbe starejših, v okviru EU projekta čezmejnega sodelovanja STAR - Starost brez meja, sofinanciranega v okviru programa Interreg Slovenija-Hrvaška. Glede na neugodno starostno strukturo je dnevni center za občino velika pridobitev.

Dnevni center
Ruj

Kot vodilni partner v projektu sodelujemo še z Obalnim domom upokojencev Koper, Inštitutom Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, Domom za starejše Kantrida Reka in Primorsko-goransko županijo. Skupni cilj projekta je okrepitev partnerstva za razvoj novih oblik in nadgradnja obstoječih modelov in programov de-institucionalizacije dolgotrajne oskrbe in povečanje vključenosti in opolnomočenja starejših oseb ter njihovega čim daljšega samostojnega življenja v domačem okolju.

Poslanstvo dnevnega centra, s katerim upravlja partner Obalni dom upokojencev Koper, predstavlja krepitev moči in pomoč starejšim od 65 let pri ohranjanju samostojnosti, da lahko čim dlje ostanejo v svojem domačem okolju, pomoč pri vzdrževanju socialnih stikov in ohranjanju vpetosti v družbeno dogajanje, preprečevanje osamitve ter razbremenitev svojcev, ki skrbijo za ostarelega družinskega člana. Tri zaposlene v dnevnem centru starejšim zagotavljajo dnevno prebivanje, socialno in zdravstveno oskrbo, organizirano prehrano, aktivnosti za vzdrževanje telesne kondicije, delavnice za trening spomina, ustvarjalne delavnice, razvedrilne aktivnosti in kulturne prireditve. Poleg tega se bodo izvajali tudi pomoč in podpora svojcem starejših ter sodelovanje z lokalno skupnostjo ter medgeneracijsko sodelovanje v okviru različnih delavnic in prireditev. Obiskovanje dnevnega centra je do konca septembra 2018 za uporabnike brezplačno, dnevno ga

obiskuje dvanajst uporabnikov, prostora pa je še za tri.

V okviru projekta STAR je občanom občine Hrpelje-Kozina na voljo tudi varovanje na daljavo s pomočjo telekomunikacijske tehnologije. Ta storitev omogoča starejšim, da še naprej brez skrbi živijo v svojem domačem okolju, saj jim je klic na pomoč prek uporabe alarmne naprave na voljo v vsakem trenutku, in to 24 ur dnevno.

Kristina Furlan,
občinska uprava

Interreg
SLOVENIJA - HRVAŠKA
SLOVENIJA - HRVATSKA
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Evropska unija | Evropski fond za regionalni razvoj

Redne seje Predsedstva ZOS

Predsedstvo ZOS o pogajanjih z Vlado RS in predlogu novele ZFO

Člani Predsedstva ZOS so se konec avgusta sestali na **tretji redni seji in razpravljali o pogajanjih z Vlado RS in pripravi izhodišč ZOS za nadaljnja pogajanja ter o Predlogu novele Zakona o financiranju občin (ZFO-1C).**

Ministrstvo za finance je v začetku avgusta predstavilo vladni predlog za financiranje občin 2018 in 2019, in sicer povprečnino v višini 546 oz. 550 evrov, investicijski transfer v višini 3 % primerne porabe, delno odpravo omejitve ukrepa glede presežka nad primerno porabo.

ZOS je vztrajal, da se povprečnina začne prilagajati zakonu, ki je za leto 2018 647 evrov, kar je za okoli sto evrov več od izhodiščnega vladnega predloga. Dejstvo je namreč, da občine iz leta v leto realno dobijo manj sredstev, saj se njihovi stroški večajo, to luknjo pa morajo krpiti iz drugih prihodkov občin, ki bi jih sicer namenili za vzdrževanje cest, vrtcev, šol in druge infrastrukture, kjer zato nastaja škoda. Pri izračunu povprečnine je treba upoštevati tudi dodatne stroške pri plačah zaradi odprave plačnih anomalij in odprave varčevalnih ukrepov. Kakšni bodo ti stroški, še ni jasno. Predsedstvo ZOS je zato ocenilo, da je vladni predlog podcenjujoč in če Vlada ne bo zagotovila resnejšega pristopa, se nima smisla pogovarjati.

Predsedstvo ZOS je izrazilo nezadovoljstvo tudi s spremembami pravilnika, ki opredeljuje stroške občin za izračun povprečnine. Pravilnik bistveno klesti osnovo za izračun višine povprečnine, in sicer za okoli 40 evrov. Spremembe pravilnika terja odločba Ustavnega sodišča, strinjati se je, da je del sprememb smiseln, precej pa je takih stvari, s katerimi se s črtanjem iz pravilnika občinam sporoča, da jim jih ni treba opravljati.

Prav tako pa so se člani Predsedstva ZOS seznanili tudi s predlogom novele Zakona o financiranju občin, ki ga je Vlada RS potrdila konec junija in ga poslala v sprejem Državnemu zboru. Nesprejemljivo je, da je Vlada RS potrdila predlog spremembe enega temeljnih zakonov o sistemu lokalne samouprave in ga poslala v parlamentarni postopek, ne da bi ga vsaj v neki meri uskladila z združenji občin.

Predsedstvo ZOS odločalo o sklenitvi dogovora o povprečnini

Predsedstvo Združenja občin Slovenije se je 21. septembra 2017 v Ljubljani sestalo na svoji četrti redni seji 2017 in se opredelilo do vladnega predloga financiranja občin v prihodnjih dveh letih. Razpravljali so tudi o problematiki poročanja in prenosa zemljišč na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Po dveh sestankih predstavnikov finančnega ministrstva in združenji občin so se pred tretjim, predvidoma končnim sestankom, sestali člani predsedstva ZOS in odločali o vladnem predlogu financiranja občin 2018 in 2019. Vladni predlog, ki ga je MF posredoval pisno, predvideva povprečnino 548 evrov za 2018 oz. 556 evrov za 2019. 2018 bi občine, ki prejemajo presežek nad primerno porabo, tega prejele v 75 %, 2019 pa celotnega. Predviden je investicijski transfer v višini 3 % primerne porabe ter 2 % povratnega transferja.

V Združenju občin Slovenije smo sicer pozdravili dvig povprečnine, vendar menimo, da ta ne bo pokrnil vseh dodatnih stroškov občin, ki jih prinašajo dodatne obveznosti iz naslova plačnega dogovora za odpravo anomalij ter sproščanja varčevalnih ukrepov, kot tudi ne iz naslova novih obveznosti, ki se prenašajo na občine. Vlado smo pozvali, da občinam nameni višino povprečnine, skladno z ZFO-1, kompromisna rešitev

pa bi bila vsaj 54 % dohodnine, kot občinam po ZFO-1 tudi pripada.

Za nesprejemljivega smo ocenili tudi vladni predlog glede višine sredstev za sofinanciranje investicij. Ob tem, ko Vlada na eni strani vrača boljše razvitim občinam presežek nad primerno porabo, pa ohranja višino investicijskega transfera, torej sredstev, ki pripadajo razvojno šibkejšim občinam. To je za ZOS nesprejemljivo. Zahtevali smo njegovo zakonsko višino oz. vsaj njegovo postopno uveljavitev, sorazmerno z vračanjem presežka nad primerno porabo. Glede na to, da so posamezni instrumenti financiranja občin pomembni za različne občine, smo zahtevali, da je njihovo vračanje na zakonsko raven vzajemno.

Člani predsedstva ZOS so razpravljali tudi o problematiki poročanja in prenosa zemljišč na Sklad kmetijskih zemljišč

in gozdov RS. ZOS je pozval sklad k skupnemu sestanku s prizadetimi občinami in k iskanju ustreznih rešitev.

Predsedstvo ZOS na zadnji seji 2017 tudi o problematiki poslovanja zdravstvenih domov

15. decembra je bila na sedežu Združenja občin Slovenije 5. redna seja Predsedstva Združenja občin Slovenije, na kateri so člani med drugim razpravljali o pereči problematiki, povezani z izdajanjem odlokov NUSZ in poslovanjem zdravstvenih

domov; slednje predvsem v luči nespreminjanja cen zdravstvenih storitev ob hkratnem dvigu stroškov dela. Prav tako so se dotaknili nedavno sprejete Uredbe o plačah direktorjev, ki bo prinesla občinam dodatne finančne obremenitve.

Prav tako se je članom Predsedstva ZOS na seji pridružil predstavnik ZOS v Svetu Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS Dejan Zavec.

Dopisni seji Predsedstva ZOS

Predsedstvo ZOS na dveh dopisnih sejah o predstavniku ZOS v Fundaciji za šport

Predsedstvo ZOS je na dveh dopisnih sejah odločalo o predstavniku ZOS v Svetu Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS. Na prvi, ki je bila konec septembra 2017,

smo prejeli 13 kandidatur, od tega je bilo šest neustreznih. Člani Predsedstva so tako lahko glas oddali enemu od osmih kandidatov. Največ glasov sta prejela mag. Drago Balent in Dejan Zavec.

Na drugi, ki je bila v začetku novembra 2017, je Predsedstvo ZOS ponovno odločalo med navedenima kandidatom. Največ glasov je prejel Dejan Zavec.

Izobraževanja

UREJANJE PROBLEMATIKE KATEGORIZIRANIH OBČINSKIH CEST, KI POTEKAJO PREKO ZASEBNIH ZEMLJIŠČ V TEORIJI IN PRAKSI

Združenje občin Slovenije je 19. 9. 2017 izvedlo seminar na temo urejanja problematike kategoriziranih občinskih cest, ki tečejo preko zasebnih zemljišč v teoriji in praksi. Tema seminarja je, glede na zelo dobro udeležbo in odziv, še kako problematična.

Uvodoma je zbrane pozdravil gostitelj, župan občine Trebnje, Alojzij Kastelic. Na kratko je predstavil občino in izpostavil, da se tudi sami spopadajo z odmero cest in poudaril, da so se tega lotili resno in da se rezultati že kažejo.

Predstavnika Ministrstva za infrastrukturo Bogdan Pezdirc je predstavil urejanje problematike kategoriziranih občinskih cest, ki tečejo po zemljiščih v zasebni lasti, skozi zgodovino do danes – zakonodajno ureditev, ustavnopravno prakso in posledice. Podal je poudarke o občinskih cestah kot stvarnem premoženju občin, dotaknil se je tudi ureditve občinskih cest v uradnih nepremičninskih evidencah (zemljiška knjiga, zemljiški kataster, zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture, banke cestnih podatkov).

Prav tako so udeleženci izvedeli več o pravnem urejanju obstoječih občinskih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih: kako urejati stvarno pravna razmerja z lastniki zemljišč, kako določati meje obstoječih občinskih cest, postopkih za določitev in evidentiranje meje obstoječih občinskih cest.

V drugem delu je predstavnik Geodetske družbe, d. o. o., Florjan Zorenč predstavil odmero občinskih cest v praksi, kjer je udeležence podrobno seznanil z vsemi fazami, s katerimi se srečujejo ali se bodo srečevali pri postopkih odmere cest - od naročila odmere do izdelave elaborata. Samo predavanje je bilo podkrepljeno s konkretnimi primeri iz prakse.

V tretjem delu predavanja pa je dobro prakso pri zemljiško-knjižnem urejanju cest v občini Trebnje predstavila Vanda Zadnik. Predstavitev je bila izredno zanimiva, saj je bil udeležencem predstavljen način, kako rešiti določene težave, ki se pojavijo na občini pri urejanju, kako občina pristopa do strank in kako, glede na vse predstavljene statistike, dosega izjemne rezultate in je posledično ena izmed občin, ki ima že urejenih ogromno zadev.

Ob koncu so udeleženci odprli še debato in vprašanja, ki so jih zastavljali predavateljem. Prisotni so bili tudi predstavniki GURS in Ministrstva za okolje in prostor, ki so udeležencem odgovorili na številna vprašanja, marsikaj pa je ostalo tudi odprtega in bo treba reševati z individualnimi pristopi.

OSVEŽITVENI SEMINAR O ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU

Glede na ugotovljene potrebe, da zaposleni na občinah, ki že imajo opravljene strokovne izpite iz upravnega postopka, potrebujejo osvežitev svojega znanja, je Združenje občin Slovenije 23. oktobra 2017 ponovno organiziralo Osvežitveni seminar o Zakonu o splošnem upravnem postopku.

Osvežitvenega seminarja so se lahko udeležile vse uradne osebe, zaposlene v organih lokalnih skupnosti in nosilcih javnih pooblastil, kadar v upravnih zadevah, neposredno uporabljajoč predpise, odločajo o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, pravnih oseb in drugih strank, ali izvajalci javnih služb, ki odločajo o pravicah ali obveznostih uporabnikov njihovih storitev.

Predavateljica Katja Stražiščar, ki je med drugim tudi predavateljica in članica komisije za strokovni izpit iz upravnega postopka pri MJU, je udeležencem na zelo praktičen način predstavila institute upravnega postopka, odgovorila na številne dileme in predstavila aktualno sodno prakso in s tem novosti v ureditvi temeljnih načel in institutov splošnega upravnega postopka.

Na seminarju so bile predstavljene naslednje vsebine: temeljna načela upravnega postopka, pristojnosti za odločanje, jezik v postopku, stranka in njeno zastopanje, občejanje organov in strank, vročanje spisov v upravnem postopku, roki in naroki, vzdrževanje reda, stroški upravnega postopka, začetek upravnega postopka in zahtevki strank, postopek do izdaje odločbe, odločba in sklep, pritožba, izredna pravna sredstva, izvršba, nadzor nad izvajanjem zakona ter izvajanje zakona.

VODENJE LJUDI V OBČINAH

Združenje občin Slovenije je 7. novembra 2017 organiziralo seminar Vodenje ljudi v občinah, ki ga je izvedel mag. Lovro Lončar.

Na seminarju so se udeleženci podrobno seznanili in ponovili, kakšna je vloga in naloga vodij, seznanili so se z načini vodenja ter kakšno je učinkovito in prijazno vodenje. Izpostavili so tudi problematiko vodenja in predelali potencialne načine razreševanja vodstvenih dilem. Predavatelj je udeležence seznanil tudi s pravnimi okviri vodenja, z načini komunikacije pri vodenju in napakami, ki se pojavljajo. Skozi celotno predavanje so udeleženci aktivno sodelovali z vprašanji in lastnimi primeri, ki so jih predelali z različnih vidikov in skušali najti najboljše rešitve za morebitne probleme.

SOFINANCIRANJE OZIROMA FINANCIRANJE DRUŠTEV

9. novembra 2017 smo zainteresiranim občinskim uslužbencem, ki so pri svojem delu povezani z društvi, predstavnikom društev, njihovim računovodjem ter finančnim svetovalcem, pripravili seminar o sofinanciranju oziroma financiranju društev s strani občin.

Seminarja se je udeležilo preko 80 udeležencev, kar kaže da je tematika še kako aktualna. Za mnoga društva so glavni vir financiranja finančna sredstva iz javnih virov. Tukaj nastopijo občine, ki kot sofinancer oziroma financer društev, ki se prek razpisov ali na kakšen drug način prijavljajo za dodelitev sredstev lokalnih skupnosti. Občine izvajajo različne prakse sofinanciranja, vse občine pa vodi eno, in sicer področni predpisi, ki natančneje določajo sofinanciranje društev in drugih nepridobitnih organizacij.

Na seminarju je Majda Gominšek udeležencem podrobno predstavila zakonske podlage za delovanje društev (Zakon o društvih

in opredelitev pridobitne in nepridobitne dejavnosti glede na akt o ustanovitvi društva v primerjavi z računovodskim in davčnim vidikom). Posebno pozornost je namenila financiranju društev iz javnih sredstev z opozorili, na kaj morajo biti občine pri tem pozorne - od razpisa do kriterijev za delitev sredstev. V nadaljevanju je bilo govora tudi o nadzoru občin za dana javna sredstva, kakšne so pristojnosti, ali se preverja celotno poslovanje ali samo tisto, ki je financirano iz javnih sredstev. Z udeleženci so predelali tudi poglavje o poročanju o namenski porabi sredstev.

V zadnjem delu predavanja so bili udeleženci seznanjeni tudi z aktualnimi novostmi 2018, za konec pa so udeleženci postavili kar nekaj vprašanj in primerov, ki so jih lahko predebatirali z ostalimi udeleženci.

PREDSTAVITEV REVIZIJ FINANCIRANJE PRIMERNE PORABE OBČIN V LETIH 2014/2015 IN UČINKOVITOST UREJENOSTI POSTOPKA PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA OBČIN

14. novembra 2017 smo na ZOS skupaj z Računskim sodiščem Republike Slovenije pripravili predstavitev ugotovitev revizije z zahtevanimi popravljivimi ukrepi in priporočili »Financiranje primerne porabe občin v letih 2014–2015«, ter predstavitev ocene izvedenih popravljivih ukrepov iz porevizijskega poročila, ki jih je predstavil vrhovni državni revizor mag. Aleksej Šinigoj, in revizije »Učinkovitost urejenosti postopka prostorskega načrtovanja občin« s predstavitvijo ocene izvedenih popravljivih ukrepov iz porevizijskega poročila, ki jo je izvedel vrhovni državni revizor dr. Miroslav Kranjc.

Udeleženci so imeli možnost zastavljanja vprašanj, ki so jo tudi izkoristili, z obema vrhovnima državnima revizorjema pa so razjasnili kar nekaj zadev, ki so jih zanimale.

RAZLASTITVE OBČINSKIH JAVNIH CEST

V četrtek, 23. novembra 2017, smo za občine pripravili seminar Razlastitve občinskih javnih cest, ki ga je za ZOS izvedel Boris Vinski, MOP. Razlastitev je poseg v lastninsko pravico in pomeni odvzem lastninske pravice v javno korist proti odškodnini ali nadomestilu v naravi.

Na seminarju je bil več kot 90. udeležencem predstavljen institut razlastitve, ki v praksi še vedno povzroča veliko težav in nejasnosti.

Uvodoma je predavatelj udeležencem predstavil pravne podlage, ki se jih uporablja v primerih razlastitev, v nadaljevanju pa so šli skozi fazo pogajanja, uvedbo razlastitvenega postopka, kaj mora vsebovati zahteva za razlastitev. Govora je bilo o odškodninah in nadomestnih nepremičninah. Posebna pozornost je bila namenjena razlastitvam po Zakonu o cestah (ZCes-1).

V drugem delu predavanja, ki je bil namenjen razpravi in debati, pa so udeleženci aktivno sodelovali z vprašanji in razpravami o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

MOTIVACIJSKA DELAVNICA: ORGANIZACIJA DELOVNEGA ČASA IN SESTANKOV (Kje izgublamo produktiven čas?)

Združenje občin Slovenije je 5. decembra 2017 organiziralo motivacijsko delavnico Organizacija delovnega časa in sestankov (Kje izgublamo produktiven čas?), ki jo je izvedla mag. Sandra Avsec.

Na seminarju je predavateljica udeležence seznanila s smiselno zastavljeno organizacijo dela, ki omogoča učinkovitejše, hitrejše in predvsem manj stresno opravljanje dela, kar prinese rezultate v zelo kratkem času.

Dobra organizacija zaposlenim poleg nemotenega dela omogoča tudi lažje usklajevanje med službenimi obveznostmi, družino in individualnim časom ter zmanjšuje oziroma preprečuje nastanek stresnih impulzov, kar je eden najpogostejših vzrokov absentizma v vseh oblikah in izgorelosti.

Udeleženci delavnice so se seznanili, kako najbolj učinkovito organizirati lastno delo in delovne naloge, kako prepoznamo faze izgorelosti, kako organizirati in voditi sestanke. Za vodje je bilo govora tudi o reševanju konfliktnih, težavnih situacij, o sodelovanju in komunikaciji s podrejenimi. Delavnico so sooblikovali udeleženci s konkretnimi vprašanji in primeri, ki so jih skupno predebatirali in skušali najti ustrezne rešitve.

pripravili seminar glede spremembe Uredbe o plačah direktorjev, kadrovskih načrtih in enotni metodologiji.

Seminar je pripravila Edita Dobaj, ki je udeležencem predstavila novo Uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju, spremembe in posebnosti v povezavi s plačami po novem. Z udeleženci so predelali tudi kriterije za uvrščanje delovnih mest direktorjev v plačne razrede po dejavnostih, nato pa so z udeleženci predelali še praktične primere uvrstitve v plačni razred, npr. delovno mesto direktorja občinske uprave in delovno mesto direktorja javnega zavoda s področja športa, Ljudske univerze in ostale primere, o katerih so spraševali udeleženci. V nadaljevanju je tekla beseda o kadrovskih načrtih, sprejemu, načinu priprave in o metodologiji spremljanja njihovega izvajanja. Predelali so tudi povezave med občinami in javnimi zavodi, katerih ustanovitelj je občina.

TEORETIČNO IN PRAKTIČNO O IZVRŠBI

9. januarja 2018 smo na Združenju občin Slovenije izvedli seminar na temo priprav na zaključni račun za leto 2017, kjer so se udeleženci seznanili z vsemi fazami priprave na izdelavo zaključnega računa, in z novostmi, ki jih lahko pričakujejo 2018.

Predavateljica Majda Gominšek je udeležencem predstavila jasen pregled zakonskih podlag, ki so pomembne za sestavo zaključnega računa. V nadaljevanju je z udeleženci predelala vse faze oziroma dele zaključnega računa; splošni del z obrazložitvami, posebni del z obrazložitvami, račun finančnih terjatev in naložb. Pri računu financiranja so udeleženci predelali vsa poročila, ki jih morajo občine pripraviti. V nadaljevanju so

PLAČE DIREKTORJEV PO NOVEM, KADROVSKI NAČRT IN ENOTNA METODOLOGIJA

Decembra lani smo zainteresiranim občinskim uslužbencem, direktorjem OU, računovodjem ter finančnim svetovalcem

se dotaknili tudi poročila z obrazložitvami iz bilance stanja, podatkov o stanju sredstev na računih, stanja sredstev na računih neposrednih uporabnikov, terjatev iz naslova dolgoročnih posojil ipd. Na seminarju so pregledali tudi obrazložitev realizacije načrta razvojnih programov in izkaze zaključnega računa proračuna, predstavljene so bile tudi posebne tabelarne priloge s

prerazporeditvami. V drugem delu so se udeleženci seznanili še z novostmi 2018.

NOVOSTI UREDBE O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV

Januarja smo izvedli tudi seminar glede novosti Uredbe o varstvu osebnih podatkov. Letos se bo začela uporabljati Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR), zato smo udeležencem na

seminarju ponudili seznanitev s spremembami in predstavitev ključnih korakov, ki jih morajo občine v praksi storiti že zdaj.

Na seminarju je v prvem delu predavateljica, informacijska pooblaščenka Mojca Prelesnik, udeležencem predstavila Splošno uredbu o varstvu osebnih podatkov in dodala poudarke na glavnih spremembah s sedanjo veljavno zakonsko ureditvijo. Poudarila je tudi, katere so ključne nove določbe (kaj vse je osebni podatek in področja uporabe nove uredbe, pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov, kaj in kdaj je treba izvesti presojo vplivov na zasebnost, kdaj in zakaj imenovati pooblaščenca osebo za varstvo podatkov, anonimizacijo in psevdonimizacijo podatkov, dolžnost obveščanja o varnostnih incidentih). V drugem delu je predavateljica Renata Zatler s podjetja Dataofficer, d. o. o., udeležencem podala še praktično vpeljavo uredbe. Poudarek udeležencem je bilo vprašanje »Ali smo skladni z ZVOP-1?«, v nadaljevanju pa je bilo na praktičnih primerih prikazano, kakšen zalogaj nas čaka pri spremembah, kakšne napake se pogosto pojavljajo v praksi, o pravnih podlagah, rokih hramb in o notranjih aktih.

NOVOSTI UREDBE DOKUMENTARNEGA IN ARHIVSKEGA GRADIVA

V četrtek, 18. januarja 2018, je bil organiziran seminar Katere novosti prinaša Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva. Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva – UVDAG je nadomestila Uredbo o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 86/06).

4. avgusta 2017 je bila v Uradnem listu RS objavljena Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, ki se je začela uporabljati 1. 1. 2018 in prinaša številne novosti. Predavateljici doc. dr. Tatjana Hajtnik in mag. Nada Čibej iz Pokrajinskega arhiva Koper sta udeležencem podrobno predstavili novo uredbo.

V vsebinskem smislu uredba posega v sistem varstva dokumentarnega in predvsem arhivskega gradiva na način, da sledi uveljavljenim procesom pri izvajanju arhivske javne službe.

Predstavljene so bile na novo opredeljene zadeve, kot so: register ustvarjalcev arhivskega gradiva, vsebina registra ter način vpisa ustvarjalcev v register; pretvorba na mikrofilm; dejavnost komisije pri uničenju dokumentarnega gradiva;

zunanj izvajalci storitev za arhivsko gradivo v fizični obliki; postopki pridobivanja podatkov iz arhivskega gradiva za uradne postopke ter naloge in način delovanja sveta direktorjev in arhivskega sveta.

V drugem delu predavanj je bila podrobneje predstavljena UVDAG 2017 in elektronsko arhiviranje s posameznimi poudarki na spremembah.

PLAČE V LETU 2018

Združenje občin Slovenije in IDEALIS, Inštitut za plače in delovna razmerja, smo 26. januarja 2018 izvedli seminar Plače v letu 2018. Predavateljica mag. Edita Dobaj je udeležencem seminarja predstavila ureditev plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja za leto 2018 za javne uslužbence, in sicer:

- prenehanje veljavnosti interventnih ukrepov,
- redna delovna uspešnost in povečan obseg dela,
- plačna lestvica,
- napredovanje v višji plačni razred in v višji naziv,
- kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbence v 2018,
- Uredba o plačah direktorjev,
- nadomestilo plače za čas odsotnosti zaradi bolezni ali nesreče izven dela,
- regres za prehrano,
- odpravnina ob upokojitvi,
- sklepanja avtorskih in podjemnih pogodb,
- sklepanje pogodb o izobraževanju,
- prenehanje pogodb o zaposlitvi – upokojevanje.

Za leto 2018 vlada in reprezentativni sindikati javnega sektorja niso sklenili posebnega dogovora, vendar pa še veljajo nekatere določbe ZUPPJS17, prav tako pa je treba pri urejanju pravic javnih uslužbencev upoštevati veljavne predpise in kolektivne pogodbe.

Od 1. septembra 2016 se ponovno uporablja plačna lestvica iz Priloge 1 ZSPJS (plačna lestvica, kot jo določa Priloga 1 Zakona za uravnoteženje javnih financ). Javni uslužbenci do 31. 12. 2018 niso upravičeni do dela plače iz naslova redne delovne uspešnosti. Še vedno je omejeno izplačevanje delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela. Javni uslužbenci, ki v letu 2018 izpolnijo pogoje za napredovanje v višji plačni razred, naziv in višji naziv, napredujejo v višji plačni razred, naziv in višji naziv, vendar pridobijo pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom, pridobljenim nazivom ali višjim nazivom s 1. 12. 2018. ZUPPJS17 določb glede omejitve letnega dopusta za leto 2018 ne vsebuje, prav tako ne določbe glede sklepanja avtorskih in podjemnih pogodb ter omejitev sklepanja pogodb o izobraževanju. Višina regresa za prehrano med delom za obdobje januar-junij 2018 znaša 3,79 evra na dan. Ukrepa glede prenehanja pogodbe o zaposlitvi javnemu uslužbencu, ki bo v letu 2018 izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, v letu 2018 ni. To pomeni, da lahko nadaljuje z delom, a za to ni potreben ne dogovor in ne soglasje delodajalca.

Predavateljica je poseben poudarek dala izvajanju ureditve o ocenjevanjih in napredovanjih javnih uslužbencev ter novi

Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju tako direktorjev občinskih uprav kot direktorjev javnih zavodov, ustanovljenih s strani občin. Podajanje vsebin je bilo podkrepljeno s praktičnimi primeri, opozorili na najpogostejše napake in odgovori na vprašanja udeležencev.

VSE O KORIŠČENJU SREDSTEV PO ZFO-1 2018

V petek, 23. 2. 2018, smo na Združenju občin Slovenije pripravili seminar o koriščenju sredstev po ZFO-1 za leto 2018. Vse o koriščenju sredstev so predstavili strokovnjaki z Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Na seminarju so uslužbenci MGRT udeležence seznanili z vsemi najpomembnejšimi zadevami, na katere morajo biti pozorni pri oddajanju ali spremembah projektov za leto 2018. Podatke o investicijskih projektih iz četrtega odstavka 23.

člena ZFO-1 so morale občine do 28. 2. 2018 oddati oziroma predložiti ministrstvu prek spletne aplikacije.

Na seminarju sta uslužbenca Rudolf Rome in Zoran Grubišič, hkrati s pregledom dela z aplikacijo, opozarjala na pomembne dele, kjer je treba biti pazljiv pri vnašanju novih projektov oziroma spremembah že vnesenih projektov. Posebej sta poudarila, da naj bodo občine pazljive pri vnašanju podatkov pod postavkami 106, 203, 204, naj bodo točni in ažurirani, ker gredo naprej. Veliko je bilo tudi vprašanj udeležencev, ki so na seminarju prejeli tudi konkretne odgovore.

Občine lahko prijavijo enoletne, dvoletne ali večletne projekte. V nadaljevanju so bili predstavljeni tudi dovoljeni upravičeni stroški, kdaj se ti upoštevajo, kako lahko občine koristijo delež sredstev za sofinanciranje investicij, ki morajo biti posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev in seveda vključene v NRP občine, če pa gre za investicije posebnega pomena, pa morajo biti vključene tudi v NRP državnega proračuna. Udeleženci so predelali tudi oddajanje zahtevkov, kjer so bili izpostavljeni tudi roki za oddajo zahtevkov za izplačilo na podlagi sklenjenih pogodb, ki je letos 5. 11. 2018. Pri tem morajo občine zahtevke za plačilo obvezno posredovati v obliki e-računov, ločeno za povratna in nepovratna sredstva.

Vse informacije, ki jih v povezavi s pripravo in oddajo podatkov morda še imate, lahko pošljete na navedena elektronska naslova: zoran.grubisic2@gov.si ali rudolf.rome@gov.si.

NA KATERE DAVČNE NOVOSTI V 2018 JE TREBA BITI ŠE POSEBEJ POZOREN

Združenje občin Slovenije je 6. marca 2018 organiziralo seminar na temo davčnih novosti v letu 2018. Predavanje je izvedla Majda Gominšek, ekonomistka z bogatimi izkušnjami na finančno računovodskem področju.

Leto 2018 je prineslo spremembe na področju davčne zakonodaje. Novosti vplivajo na obračun plač, obračun DDV, refundacijo bolniških odsotnosti, povračilo stroškov itd. predavateljica je udeležencem med drugim odgovorila na naslednja vprašanja oz. predstavila naslednje teme:

Kaj so prinesla davčne novosti na področju ZDoh-2, ZDavP-2, ZDDPO-2, ZDavPR, ZDDV, ZDTON, ZID, ZUTD?

Na kaj je treba biti pozoren pri obračunu plač in honorarjev v letu 2018?

Posledice ne-oddajanja rek obrazcev na FURS.

Katere so ključne spremembe davčne uredbe o višini povračil stroškov?

Vpliv na spremenjen način obračuna prispevka za zdravstveno zavarovanje pri honorarnih delavcih - 55a. člen ZZVZZ.

Novosti zakona o inšpekciji dela in zakona o urejanju trga dela: večje pristojnosti delovnega inšpektorata pri navideznih občasnih in začasnih delih zunanjih sodelavcih - kontroliranje elementov delovnega razmerja in od 1. 1. 2018 dalje tudi drugačne posledice v primeru ugotovitve nepravilnosti.

Katere so posebnosti glede davčnega odtegljaja pri izplačilu dividend?

Poroštva za davčne obveznosti (148. člen ZDavP-2).

Problematika davčnih olajšav za r&cr, mnenje FURS-a 2017 (ugotovljene nepravilnosti pri uveljavljanju olajšave za r&cr).

NOMOTEHNIKA, TEORETIČNO IN PRAKTIČNO

Združenje občin Slovenije je 27. marca 2018 organiziralo izobraževanje Nomotehnika, teoretično in praktično. Slušateljcem je svoje znanje podala Katja Božič, Služba Vlade RS za zakonodajo.

Seminar je bil izveden v dveh delih. V prvem delu je predavateljica predstavila pomen nomotehnike v pravu, nomotehnične smernice, strukturo predpisov in nekatere nomotehnične posebnosti.

V okviru strukture predpisov je bilo predstavljeno: notranji deli predpisa, citiranje objav predpisov (opozorjeno na manjkajoče pravne podlage, napačno citiranje predpisov v pravni podlagi, podkrepljeno s primeri), naslov predpisa, normativni del (manjše in večje strukturne enote predpisa), prehodne in končne določbe z opozorili na napake v končnih določbah.

V okviru nomotehničnih predpisov je bilo predstavljeno sklicevanje znotraj predpisa oz. na druge predpise, noveliranje – dva strukturna dela novele (naslov, 1. člen, jedro, končne določbe), pisanje datumov, pisanje števil, naštevanje v predpisih, popravki predpisov, jezikovno izražanje in najpogostejše zagate.

Drugi del seminarja je potekal v obliki delavnice, ko so slušatelji skupaj s predavateljico na konkretnih primerih ugotavljali nepravilnosti oziroma pravilne nomotehnične pristope.

Predavateljica je opozorila na knjigo Nomotehnične smernice, ki je koristen pripomoček za delo. V pripravi je tretja izdaja. Prav tako je koristen (in brezplačen) pripomoček tudi Pravnoinformacijski sistem Republike Slovenije (PIS).

NAMENSKA RABA PROSTORA, SISTEMSKO VREDNOTENJE NEPREMIČNIN IN NUSZ 2018/2019

28. marca 2018 je v Austria Trend Hotelu potekal izjemno dobro obiskan posvet z aktualno tematiko namenske rabe prostora, sistemskim vrednotenjem nepremičnin in NUSZ 2018/2019.

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča bo še najmanj v prehodnem obdobju 2018 in 2019 pomemben finančni vir za občinski proračun. V nekaterih občinah se je kakovost priprave in izvajanja NUSZ iz leta v leto izboljševala. V letu 2018/19 bo izvedeno 2. sistemsko množično vrednotenje nepremičnin ter zagotovljeni podatki zanj. V pripravi so strokovna gradiva za prenovo sistema davka na nepremičnine. Za leto 2018 je pomembna vloga in obveznosti občin pri obeh navedenih procesih.

V prvem delu posveta je bilo govora o pristojnosti in obveznosti vseh občin za dostavo podatkov podrobnejše namenske rabe prostora v REN do zakonskega roka 30. junija 2018 in kazni za odgovorne na občinah, če tega ne bodo storile. Predavatelji so udeležencem posveta pojasnili kako je z odpravo napak in pomanjkljivosti podatkov v REN zlasti o stavbah in delih stavb.

Predavatelji pa so tudi predstavili ostale pristojnosti in obveznosti občin ter posameznih lastnikov nepremičnin po ZMVNI ter program 2. sistemskega vrednotenja nepremičnin 2018/19 s poudarkom vključevanja občin v postopek vrednotenja.

Drugi del pa je bil med drugim namenjen odpravi nezakonitosti, napak in pomanjkljivosti v podatkih o zavezancah za plačilo NUSZ, razpravi o nesorazmerjih v višini NUSZ ter kako občine in FURS lahko uspejo v pritožbi ali tožbi posameznih zavezancev za plačilo NUSZ. Prav tako pa je bil del posveta namenjen izvajanju postopkov naknadnega nadzora zakonitosti nad odloki o NUSZ.

ELEKTRONSKO JAVNO NAROČANJE V POSTOPKIH ODDAJE JAVNIH NAROČIL

Na seminarju, ki je 30. marca 2018 potekal v dvorani Državnega sveta RS, so si slušatelji ogledali zahteve glede elektronskega poslovanja, uporabo izjem, elektronske dražbe ter možnosti elektronskega odpiranja konkurence na podlagi okvirnih sporazumov.

Prvi april 2018 namreč za področje javnega naročanja predstavlja prelomnico, saj ZJN-3 s tem datumom uvaja obveznost elektronskega poslovanja v javnih naročilih, kar predvsem pomeni, da morajo naročniki zagotoviti, da bodo ponudbe, razen v primeru izjem, vedno sprejemali elektronsko. Navedeno velja tudi za dodatna pojasnila in dopolnitve ponudb, razen v izjemnih primerih, ko je pisna oddaja ponudb še vedno mogoča.

V prvem delu seminarja je predavatelj predstavil sistem elektronskega javnega naročanja preden je v veljavo stopil ZJN-3 in sedaj, ko ta velja. Elektronsko javno naročanje je namreč teoretično možno že od leta 2000, s sprejemom *Zakona o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu* (ZEPEP), določbe o javnem naročanju pa je, sicer nenatančno, vseboval že ZJN-1 in ZJN-2, ki je zahteval kvalificirana digitalna potrdila. V ZJN-3 je prvič določeno prehodno obdobje, po katerem morajo naročniki za sporočanje in komunikacijo, zlasti pa oddajo ponudb, uporabiti izključno elektronska sredstva.

Udeležencem seminarja je bilo predstavljeno kako na ustrezen način implementirati elektronsko poslovanje in podan praktičen prikaz informacijskega sistema za elektronsko oddajo ponudb.

V drugem delu seminarja so bile slušateljem predstavljene možnosti uporabe elektronskih dražb in kdaj je smiselno oz. dovoljeno uporabljati elektronske dražbe v postopkih javnega naročanja.

Udeležencem seminarja je bil podan prikaz izvedbe različnih tipov elektronskih dražb in možnosti uporabe e-oddaje ponudb pri odpiranju konkurence v okvirnih sporazumih.

NOVOSTI, KI JIH PRINAŠA GRADBENI ZAKON

30. januarja 2018 je v dvorani Državnega sveta potekal seminar, na katerem so bile udeležencem predstavljene novosti Gradbenega zakona, ki je bil 2. novembra 2017 objavljen v Uradnem listu RS objavljen Gradbeni zakon, uporabljati pa se bo začel s 1. junijem 2018. Do takrat se bo treba podrobno seznaniti z novostmi in biti natančen pri prehodnih določbah zakona.

Udeležencem seminarja je bil podrobneje predstavljen spremenjen koncept v postopkih načrtovanja in graditve objektov ter primerjava med trenutno veljavno zakonodajo in novo ureditvijo pa Gradbenem zakonu - vrste posegov v prostor, izdaja gradbenih dovoljenj, upravni postopki, nadzor gradnje, inšpekcijski postopki, kazenske določbe, nadzor skladnosti, pristojnost občin, implementacija evropskih direktiv v novo zakonodajo.

Konceptualne spremembe zakonodaje bodo močno vplivale tudi na vse obveznosti in pravice udeležencev pri načrtovanju, graditvi, nadzoru in vzdrževanju objektov. Vse to bo potrebno sedaj upoštevati tudi v vseh pogodbah v zvezi z gradnjo (projektantska, gradbena, pogodba z nadzornikom gradnje in druge).

Udeležencem seminarja je bilo podrobno razloženo katere so bistvene razlike med sedanjim ZGO in Gradbenim zakonom ter kako bodo le-te vplivale na upravne postopke, na pravice in obveznosti med udeleženci gradnje (sklepanje vseh vrst pogodb v zvezi z gradnjo).

Prav tako pa so slušatelji pridobili tudi vse pomembne informacije v zvezi z vrstami gradbenih dovoljenj in postopkovnimi določili zakona, v zvezi z izdajo teh dovoljenj.

33. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope

mag. Bernardka Krnc, Breda Pečan, Matic Matjašič, Tine Šteger in Pascale Emily Jurenc

V času od 18. do 20. oktobra 2017 je bilo v Strasbourgu 33. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope. Zasedanja sta se udeležili članici slovenske delegacije, mag. Bernardka Krnc, županja občine Šmarješke Toplice in Breda Pečan, članica Občinskega sveta Občine Izola, ter mladinski delegat iz Slovenije Matic Matjašič.

Kongres je zaradi vrste predlogov in zahtev delegacij razširil dnevni red zasedanja s točko *Situacija v Kataloniji*. V slovenski delegaciji smo se odločili, da bomo predstavili svoj pogled in stališča do dogajanj v Španiji. Vodja delegacije mag. Bernardka Krnc in članica delegacije Breda Pečan sta pripravili besedilo izjave, v kateri sta izrazili ogorčenje nad nasilnim in popolnoma nesprejemljivim ravnanjem španske policije v dneh pred referendumom in na dan referenduma, izpostavili dejstvo, da ima vsak narod v skladu z mednarodnim pravom naravno pravico do samoodločbe ter poudarili pomen spoštovanja mednarodnega prava.

Zanimivo je, da je velika večina drugih razpravljalcev sicer obsodila policijsko nasilje ob referendumu, vendar je bilo to tudi več ali manj vse. Razen slovenske delegacije ni nihče niti v sanjah pomislil, da so Združeni narodi že v prejšnjem stoletju razglasili pravico narodov do notranje in zunanje samoodločbe kot sestavino mednarodnega prava. Razen redkih izjem so razpravljalci zahtevali, da Katalonci delujejo v okvirih španske ustave in v skladu z načeli pravne države. So pa praktično vsi razpravljalci tako od španske vlade kot od katalonskega vodstva zahtevali, da se takoj lotijo pogajanj o rešitvi svojega skupnega problema. Breda Pečan, članica delegacije, je v zaključku svojega nagovora dejala: *“Odgovorna in demokratična vlada katerekoli države v Evropi in na svetu je dolžna upoštevati mednarodno pravo in odločitve mednarodnih organizacij, še posebej odločitve Organizacije združenih narodov. Zato pozivamo špansko vlado, da pozove predstavnike Katalonije na pogovore, pogajanja in iskanje skupne poti iz situacije, v katero so oboji pripeljali svojo domovino.”*

Na zasedanju so svoje poglede s člani Kongresa delili tudi mladinski delegati. Matic Matjašič, sicer predsednik Mladinskega sveta v Mestni občini Maribor, je aktivno sodeloval pri razpravi o Evropskem tednu demokracije. Izpostavil je ključni dokument, Evropsko listino o vključevanju mladih v lokalno in

regionalno življenje, ter njeno pomanjkljivo poznavanje in implementacijo v lokalnih skupnostih. Zato se je odločil, da bo nadaljeval s projektom promocije priporočil Kongresa za participacijo mladih na lokalni ravni med občinami v Sloveniji. Hkrati je poudaril vlogo lokalnih mladinskih svetov kot temeljev za participacijo mladih v vsaki lokalni skupnosti, ki jih je treba še dodatno podpirati. Svoj govor je zaključil z besedami: *“Demokracija in demokratične vrednote niso nekaj, s čimer se rodimo. Demokracije se moramo naučiti. In ključno je, da se teh vrednot učimo od mladih let in od lokalne ravni naprej!”*

Ob koncu drugega dne zasedanja je slovenska delegacija v Palači Evrope v Strasbourgu pripravila predstavitev Slovenije in prostovoljnega gasilstva. Članek o predstavitvi si lahko preberete v nadaljevanju.

Predstavitev Slovenije in prostovoljnega gasilstva na Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope

Slovenska delegacija je na Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope v sodelovanju s Stalnim predstavništvom Republike Slovenije pri Svetu Evrope, Skupnostjo občin Slovenije, Združenjem občin Slovenije in Gasilsko zvezo Slovenije 19. oktobra 2017 pripravila predstavitev Slovenije in prostovoljnega gasilstva v Palači Evrope v Strasbourgu.

Ves čas zasedanja se je Slovenija na Svetu Evrope predstavljala s predstavitevno stojnico, na kateri je Slovenijo predstavljala ekipa iz Razvojnega centra Novo mesto in TIC VisitDolenjska. Velika večina od več kot 600 delegatov iz 47 držav je slovensko stojnico označila za najbolj atraktivno, informativno in v vseh pogledih tudi okusno.

Predstavitvi je prisostvovala tudi stalna predstavnica Eva Tomič, ki je v svojem nagovoru

poudarila pomen prostovoljnega gasilstva v Sloveniji kot najbolj množične oblike prostovoljstva med Slovenci, ki priskočijo na pomoč ob vseh naravnih nesrečah. Veliko pohvalo je izrekla gasilec na področju dela z mladimi vse od vstopa v šolo ter njihovo prizadevanje pri vzgoji in ohranjanju vrednot, kjer je pomoč sočloveku na prvem mestu.

Vodja slovenske delegacije na Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti in županja občine Šmarješke Toplice mag. Bernardka Krnc in podpredsednik Gasilske zveze Slovenije Jože Derling sta v svojem govoru izpostavila pomen prostovoljnega gasilstva za Slovenijo. Slovenija je znana po številnih prostovoljnih gasilskih društvih, ki jih je v Sloveniji 1345, vanje pa je vključenih kar 163.952 gasilk in gasilcev oziroma 7,94 % prebivalstva, kar nas uvršča na prvo mesto v Evropi. V Strasbourgu so se z gasilsko vajo predstavili letošnji olimpijski prvaki iz PGD Šmartno na Pohorju, njihovo vajo pa so s pesmijo pospremili člani in članice mešanega pevskega zbora PGD Zbure občine Šmarješke Toplice.

Nad predstavitvijo je bila vidno navdušena predsednica Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Gudrun Mosler Törnstrom, saj je po njenem mnenju predstavitev izražala dejanski utrip življenja in dogajanja v lokalnih skupnostih. Zelo ponosna je bila tudi na to, da so ji predstavniki Gasilske zveze Slovenije izročili kipec Sv. Florjana, zavetnika gasilcev, ki bo Svet Evrope varoval ne le pred požari, temveč pred vsemi naravnimi nesrečami. Drugi kipec Sv. Florjana, ki bo varoval prostore misije, so gasilci izročili stalni predstavnici Evi Tomič.

34. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope

27. in v sredo, 28. marca je v Strasbourgu potekalo 34. zasedanje Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope. Zasedanja so se udeležili člani slovenske delegacije, mag. Bernardka Krnc, županja

Občine Šmarješke Toplice, Breda Pečan, članica Občinskega sveta Občine Izola, dr. Vladimir Prebilič, župan Občine Kočevje ter mladinska delegatka iz Slovenije **Pascale Emily Jurenc.**

Osrednja tema zasedanja je bila spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na lokalni in regionalni ravni. Kongres je obravnaval poročila opazovalnih misij iz Makedonije in Gruzije, poročila o izvajanju Evropske listine o lokalni samoupravi iz San Marina, Lihtenštajna, Monaka in Andore. Poročilo o izvajanju Evropske listine o lokalni samoupravi v Republiki Sloveniji bo opazovalska skupina predstavila na 35. zasedanju Kongresa v novembru 2018.

Pomembno pozornost so delegati namenili krčenju sredstev Sveta Evrope za delovanje Kongresa lokalnih iz regionalnih oblasti za več kot 10% v primerjavi s prejšnjim letom, kar resno ogroža številne programe Kongresa za ohranjanje in krepitev demokracije ter človekovih pravic na lokalni in regionalni ravni v državah članicah Sveta Evrope.

Kongres lokalnih in regionalnih oblasti vzpodbuja vključevanje mladih v odločevalske procese na lokalni in regionalni ravni, hkrati pa redno vključuje mlade v svoje delovanje. Na 34. zasedanju Kongresa so tako sodelovali tudi mladinski delegati iz štiridesetih držav članic Sveta Evrope. Ti so se vseskozi vključevali v razprave in skozi intervencije podajali svoja stališča o obravnavanih resolucijah.

Pascale Emily Jurenc, mladinska delegatka iz Slovenije, se je aktivno vključila v razpravo ob sprejemanju resolucije o promociji človekovih pravic na lokalni in regionalni ravni, pri čemer je izpostavila dva ključna elementa. Izobraževanje, za katerega meni, da je pogoj za razvoj strpnih, medsebojno spoštljivih ter kritično razmišljujočih posameznikov. Kot drugi element pa spoštovanje, pri čemer je pomembno, da ta ne ostaja zgolj pojem in črka na papirju temveč mora postati pogoj, če želimo ustvarjati zdravo družbo, ki jo tvorijo etični, spoštljivi in ustvarjalni posamezniki. Prav ti elementi pa so tudi vodilo za izpeljavo projekta z naslovom »Odgovornost do svobode govora«,

ki ga v okviru funkcije mladinskega delegata namerava izpeljati v prihajajočih mesecih.

Zasedanja Odbora regij

Od oktobra 2017 do marca 2018 so bila štiri plenarna zasedanja, zasedanje oktobra 2017 pa so spremljale tudi dejavnosti že tradicionalnih *Open days*.

125. PLENARNO ZASEDANJE ODBORA REGIJ IN 15. EVROPSKI TEDEN REGIJ IN MEST

Zasedanje je bilo 10. in 11. oktobra 2017, prav tako pa tudi že 15. evropski teden mest in regij. Predsednik OR je v okviru razprave o prihodnosti Evrope predstavil stališče mest in regij o stanju v EU kot prispevek k oblikovanju prednostnih usmeritev. V govoru je obravnaval prihodnje izzive za lokalne in regionalne oblasti na področjih, kot so migracije, zaposlovanje in rast, podnebne razmere ter socialna in teritorialna kohezija.

Mesec dni pred pogovori OZN o podnebnih spremembah v Bonnu je komisar Arias Cañete na plenarnem zasedanju OR predstavil prednostne naloge EU za čimprejšnje izvajanje Pariškega sporazuma.

Predsednik Lambertz in evropska komisarka za digitalno gospodarstvo in družbo Mariya Gabriel sta 12. oktobra predsedovala

ustanovitveni seji skupne širokopasovne platforme Evropske komisije in OR. Z njo bo vzpostavljen redni dialog med strokovnjaki in predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti, kar bo prispevalo k uvedbi hitrejših, boljših in vzdržnih širokopasovnih povezav visoke hitrosti v vseh regijah EU.

Na plenarnem zasedanju so bila sprejeta naslednja mnenja:

- Evropska politika za potresno prekvalifikacijo stavb in infrastrukture,
- Pregled izvajanja okoljske politike,
- Prihodnost IPE-Promet,
- Evropska strategija za kooperativne inteligentne prometne sisteme,
- Reforma sistema lastnih sredstev EU v naslednjem večletnem finančnem okviru po letu 2020,
- Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU,
- Vesoljska strategija za Evropo,
- Zaščita otrok pri migracijah,

- Evropski steber socialnih pravic in dokument za razmislek o socialni razsežnosti Evrope,
- Oblikovanje evropskega podatkovnega gospodarstva,
- Storitveni sveženj: storitveno gospodarstvo, ki deluje v prid Evropejcem,
- Povečanje teritorialne odpornosti: večje možnosti regij in mest za soočanje z globalizacijo.

Evropski teden regij in mest

Otvoritveni del plenarnega zasedanja je bil hkrati uvod v 15. evropski teden regij in mest, ki je v Bruselj pritegnil več kot 5000 predstavnikov lokalnih oblasti in strokovnjakov za regionalno politiko EU. Na 130 delavnicah so imeli izvrstno priložnost za izmenjavo pogledov in izkušenj v zvezi s tremi osrednjimi temami: odporne regije in mesta, regije in mesta kot pobudniki sprememb in izmenjava znanja za doseganje rezultatov.

Ob otvoritvi evropskega tedna regij in mest je bilo hkrati uradno ustanovljeno zavezništvo za kohezijo - zavezništvo vseh, ki so prepričani, da mora kohezijska politika ostati steber prihodnosti EU.

126. PLENARNO ZASEDANJE ODBORA REGIJ

Na zadnjem plenarnem zasedanju Odbora regij 30. novembra in 1. decembra 2017 sta bila glavna govornika evropski komisar za gospodarske in finančne zadeve, obdavčenje in carino Pierre Moscovici in evropska komisarka za konkurenco Margrethe Vestager.

Dva tedna pred predvidenimi pogovori nacionalnih voditeljev EU o napredku v pogajanjih o izstopu Združenega kraljestva iz EU so lokalni in regionalni voditelji iz vse Evrope razpravljali o morebitnih socialnih, ekonomskih in političnih posledicah brexita za svoja mesta in regije.

Poglobitev ekonomske in monetarne unije do leta 2025 ter njene regionalne in lokalne posledice so bile tema razprave z evropskim komisarjem za ekonomske in finančne zadeve, obdavčenje in carino Pierrom Moscovicijem.

Mesta in regije so močno zavezane visokim stopnjam preprečevanja nastajanja odpadkov, ponovne uporabe izdelkov in recikliranja ter priznavajo vlogo energijske predelave pri prehodu na bolj trajnostno krožno gospodarstvo. Za ravnanje z odpadki so po vsej Evropi odgovorne lokalne oblasti. EU pozivajo, naj upošteva njihova priporočila iz mnenja O vlogi pridobivanja energije iz odpadkov v krožnem gospodarstvu.

Na plenarnem zasedanju so bila sprejeta še naslednja mnenja:

- Izvajanje makroregionalnih strategij,
- Zakonodajni akti, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom,
- Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2017,
- Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev,
- Posodobitev šolskega izobraževanja na vseh stopnjah,
- Lokalne in regionalne perspektive za spodbujanje inovacij v javnem sektorju z digitalnimi rešitvami,
- Akcijski načrt za pomorsko strategijo na atlantskem območju – Doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti,
- Deinstitutionalizacija sistemov oskrbe na lokalni in regionalni ravni,
- Ponovna oživitve podeželja s pobudo za pametne vasi,

- Oblikovanje evropskega stanovanjskega programa.

127. PLENARNO ZASEDANJE EVROPSKEGA ODBORA REGIJ

31. januarja in 1. februarja je bilo v Bruslju 127. plenarno zasedanje Odbora regij. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki slovenske delegacije v Odboru regij. Vodja slovenske delegacije župan občine Slovenska Bistrica Ivan Žagar je predstavil mnenje Evropa v gibanju: spodbujanje nemotene mobilnosti, ki se posveča zmanjšanju okoljskega vpliva prevoza s pomočjo cestnin, ki naj bi bolje zrcalile dejanske stroške prevoza in pomagale omejiti njegove negativne posledice, med drugim onesnaženje in zastoje.

Skupščina lokalnih in regionalnih politikov EU je izrazila prepričanje, da mora EU-27 povečati svoj prispevek v prihodnji proračun EU in tako obvarovati regionalne naložbe. Hkrati je zagrozila, da bo vložila tožbo pri Sodišču EU, če bo EU poskusila sredstva, namenjena regijam in mestom, uporabiti za pomoč nacionalnim oblastem pri financiranju strukturnih reform.

Na plenarnem zasedanju so bile med drugim obravnavane naslednje teme:

- lokalne in regionalne rešitve, kjer je to mogoče in nujno,
- evropska komisija krši načelo subsidiarnosti,
- kohezijska politika,
- izkoriščanje celotnega potenciala najbolj oddaljenih regij,
- Evropa v gibanju.

Lokalne in regionalne rešitve, kjer je to mogoče in nujno

V razpravi s člani OR, ki je zajela veliko tem in vključevala razgreto izmenjavo mnenj o neodvisnosti Katalonije, je prvi podpredsednik Evropske komisije Frans Timmermans poudaril, da bi morala komisija v svojih predlogih za reforme EU, vključno z možnostjo „storiti manj, a učinkoviteje“, okrepiti načelo subsidiarnosti. Da bi ugotovila, na kateri ravni bi lahko dosegli najboljše rezultate, je komisija vzpostavila projektno skupino, katere cilj je najti možnosti za boljše vključevanje regionalnih in lokalnih oblasti v oblikovanje politik EU. Trije od šestih politikov v projektni skupini so člani OR.

Evropska komisija krši načelo subsidiarnosti

OR je v resoluciji, ki jo je sprejel s podporo vseh političnih skupin, napovedal, da se bo obrnil na Sodišče EU, če bodo sprejeti predlogi

Evropske komisije, po katerih bi države članice dobile možnost, da koheziji namenjena sredstva EU uporabijo za strukturne reforme. Po mnenju OR so načrti komisije v nasprotju z načeli subsidiarnosti, upravljanja na več ravneh, sofinanciranja in skupnega upravljanja.

Kohezijska politika

OR je maja 2017 sprejel stališče o prihodnosti kohezijske politike, zdaj pa je predstavil svoja stališča o štirih vprašanih, povezanih s kohezijsko politiko, vključno s prihodnostjo financ EU. V priporočilih je OR izrazil prepričanje, da bi morale države članice po izstopu Združenega kraljestva iz EU povečati svoj prispevek v proračun EU, kohezijska in kmetijska politika pa bi morali ostati glavni prejemniki sredstev EU.

OR je posvaril tudi pred marginalizacijo lokalnih in regionalnih oblasti. V mnenju, ki ga je pripravil Oldřich Vlasák, je navedel pomanjkljivosti predlogov skupine na visoki ravni za poenostavitev za upravičence do strukturnih sredstev EU, hkrati pa podprl njen poziv za večje vključevanje lokalne in regionalne ravni. Vprašanje, kako povečati učinek kohezijskih sredstev, je OR obravnaval v poročilu o celovitih teritorialnih naložbah, ki ga je predstavil Petr Osvald.

Izkoriščanje celotnega potenciala najbolj oddaljenih regij

OR je sprejel mnenje, ki ga je pripravil predsednik avtonomne skupnosti Kanarski otoki Fernando Clavijo, v katerem se je zavzel za prenovljeno strategijo spodbujanja zaposlovanja, gospodarskega razvoja, socialne kohezije in enakih možnosti v najbolj oddaljenih regijah. OR je podprl naložbe v sektorje, kot so obnovljivi viri energije in modro gospodarstvo, ter predlagal, da bi bile najbolj oddaljene regije EU lahko laboratoriji za preskušanje inovativnih rešitev.

Evropa v gibanju

Člani OR so obravnavali lokalne in regionalne posledice dveh zakonodajnih predlogov svežnja Evropske komisije o Evropi v gibanju. OR je obravnaval vprašanja konkurence v prometnem sektorju in obravnavo voznikov v povezavi z direktivo o napotitvi delavcev, ki določa pogoje za delovanje podjetij in njihovih delavcev izven matične države.

V poročilu Ivana Žagarja, župana Slovenske Bistrice, je OR podprl tudi predloge komisije za zmanjšanje formalnosti, povezanih s sistemi cestninjenja na evropskih cestah, in

za uskladitev informacij javnega prevoza. Ivan Žagar, poročevalec za mnenje Evropa v gibanju: spodbujanje nemotene mobilnosti, se je posvetil zmanjšanju okoljskega vpliva prevoza s pomočjo cestnin, ki naj bi bolj zrcalile dejanske stroške prevoza in pomagale omejiti njegove negativne posledice, med drugim onesnaženje in zastoje. Opozoril je: »Promet je edini sektor, kjer emisije CO₂ še vedno presegajo ravni iz leta 1990, in se v številnih državah članicah še vedno povečujejo. Samo cestni promet prispeva približno petino skupnih emisij toplogrednih plinov v EU. Zaračunavanje cestnin uporabnikom in onesnaževalcem ima nedvomno ključno vlogo pri razogljičenju. Vendar pa je pri tem nujna previdnost. Če cestninjenje ne bo ustrezno in se bo denimo promet preusmeril z avtocestnih omrežij na magistralne ceste, bo najbolj prizadeto lokalno prebivalstvo.«

Poročevalec je izrazil odobravanje prehodu na zaračunavanje cestnin glede na prevoženo razdaljo, saj je pravičnejše kot pavšalno zaračunavanje uporabe cest, vendar je opozoril, da cestninjenje ne sme ogroziti socialne in teritorialne kohezije in mora upoštevati razlike med regijami z vidika gostote prometa ter razdalje med poslovnimi središči in večjimi naselji. Poudaril je še, da bi morale države članice vsaj 15 % prihodkov od cestnin znova vložiti v lokalno in regionalno infrastrukturo. To bo zlasti koristno v redko poseljenih in odročnih regijah, da se zagotovi trajnost teh sistemov in boljša povezava z vseevropskim omrežjem, kar bo omogočilo večjo teritorialno kohezijo.

OR je pozval Evropsko komisijo, naj razmisli o vzpostavitvi programa izmenjav za obdobje 2018–2020 Erasmus za izvoljene lokalne in regionalne predstavnike, ki bi lokalnim in regionalnim politikom omogočil izobraževanje o politikah EU. Mnenje o tem je pripravil François

Decoster, ki je bil eden od 100 udeležencev pilotnega projekta v obdobju 2012–2013. Poslanica Evropskega parlamenta Mercedes Bresso je poudarila svojo podporo tej pobudi.

128. PLENARNO ZASEDANJE ODBORA REGIJ

Zasedanje, ki je potekalo 22. in 23. marca 2018 v Bruslju, se je pričelo z razpravo o napredku v okviru evropske agende o migracijah ter vključevanju migrantov v mestih in regijah. Člani so podrobneje obravnavali možno širitev EU na države Zahodnega Balkana. V tej razpravi je sodeloval Johannes Hahn, komisar EU za evropsko sosedsko politiko in širitvena pogajanja.

Komisar Dimitris Avramopoulos je s člani OR razpravljal o stanju glede izvajanja evropske agende o migracijah, pri čemer se je osredotočil na vključevanje migrantov v skupnosti in na trg dela. Razpravi o težnjah na področju migracij, begunskih izkušnjah in prizadevanjih za vključevanje novih prišlekov v Evropo so se pridružile Laura Thompson, namestnica generalnega direktorja Mednarodne organizacije za migracije, Anila Noor, begunka in članica Evropskega svetovalnega odbora za migracije ter Elisabeth Bartke, predstavnica Združenja nemških gospodarskih zbornic.

Prizadevanja Evropske unije v podporo mestom in regijam pri sprejemanju in skrbi za begunce ter njihovem upravljanju ostajajo nezadostna, ugotavlja mnenje, ki ga je pripravil Dimitrios Kalogeropoulos (EL/EPP). Zlasti opozarja na hud pritisk na otoke in se zavzema za to, da se preuči „možnost, da se odgovornost za obravnavo prošenj za azil z nacionalne ravni prenese na raven EU“. OR je leta 2015 sprejel mnenje Evropska agenda o migracijah. Od tedaj je sprejel priporočila za reformo skupnega

evropskega azilnega sistema, zakonite migracije in vključevanje priseljencev.

Evropski komisar Johannes Hahn je razpravljal o napredku, ki so ga države Zahodnega Balkana naredile na poti do članstva v EU, in o pomenu reforme lokalnega in regionalnega upravljanja. To so tudi glavne teme mnenja, ki ga je pripravil Franz Schausberger. Osnutek mnenja ocenjuje, da je pripravljenost lokalnih in javnih uprav „nujno potrebna“ za uspešno vključevanje. Hkrati svari pred premikom „k bolj avtokratskim režimom in centralizmu“ ter izraža prepričanje, da „mora biti Unija močnejša in stabilnejša“ zaradi širitve na države Zahodnega Balkana.

Lokalni voditelji iz EU so o svojem stališču glede večletnega proračuna EU po letu 2020 razpravljali s soporočevalcem Evropskega parlamenta Janom Olbrychtom. OR si prizadeva vplivati na obliko prihodnje kohezijske politike EU, zato v mnenju poročevalca Mieczysława Struka, poudarja „stroške nekohezije“. OR se osredotoča tudi na povečanje učinka Evropskega socialnega sklada – glavnega instrumenta EU v podporo zaposlovanja, izobraževanja in politik socialnega vključevanja – in to s predlogi v mnenju, ki ga je pripravila Catuscia Marini. Kako podpreti strukturne reforme v okviru bližnje reforme euroobmočja, pa je izziv, ki ga obravnava mnenje poročevalke Olge Zrihen.

Na plenarnem zasedanju so bila sprejeta tudi naslednja mnenja:

- Evropska državljanska pobuda,
- Evropska industrijska strategija,
- Trgovinski sveženj,
- Predlog za ustanovitev evropskega obrambnega sklada,
- Spodbujanje širokopasovnih povezav v Evropi.

Na delovnem obisku v Sloveniji evropski poslanci iz odbora za regionalni razvoj

V začetku meseca aprila se je na tri-dnevnem delovnem obisku v Sloveniji mudila delegacija odbora za regionalni razvoj v Evropskem parlamentu. S predstavniki Vlade RS, Državnega zbora RS, Državnega sveta RS, lokalne samouprave in druge zainteresirane javnosti so se pogovarjali o izzivih regionalne politike, s poudarkom na kohezijski politiki v novi finančni perspektivi.

Osemčlansko delegacijo je na obisku v Sloveniji vodil Nizozemec Lambert van Nistelrooij, v njej pa so sodelovali slovenski evropski poslanci Franc Bogovič še slovenski evropski poslanec Milan Zver ter poslanca Ivan Jakovčič in Ivana Maletić s Hrvaške, poslanec Fernando Ruas s Portugalske, poslanica Julie Ward iz Združenega kraljestva ter poslanica Maria Gabriela Zoana iz Romunije.

Delegacija evropskih poslancev s področja regionalne politike je delovni obisk začela v ljubljanski Mestni hiši, kjer je ljubljanski župan Zoran Jankovič predstavil projekt Ljubljana - Evropska zelena prestolnica 2016. Ogledali so si tudi Regionalni center za ravnanje z odpadki na Ljubljanskem barju, največji kohezijski projekt s področja okolja v državi. Prvi dan delovnega obiska pa

so zaključili s srečanjem s predstavniki slovenskih združenj občin.

Drugi dan delovnega obiska je delegacija je bil v znamenju sestankov, in sicer na službi vlade za regionalni razvoj in srečanjem z ministrico za razvoj, ki opravlja tekoče posle, Alenko Smerkol, nato pa še v državnem zboru s podpredsednikom DZ RS Matjažem Nemcem in člani odborov za gospodarstvo ter za zadeve EU.

Delegacijo so na delovnem kosilu na Gradu Rajhenburg gostili župani Posavja in predstavili nekatere uspešno izvedene projekte, sofinancirane iz skladov EU. Zvečer se jim bo v vasi Olimje v občini Podčetrtek pridružil tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki opravlja tekoče posle, Zdravko Počivalšek.

Zadnji dan delovnega obiska je v Slovenski Bistrici potekal posvet o prihodnosti kohezijske politike v EU in Sloveniji – **»Izzivi kohezijske politike v novi finančni perspektivi«**. Na posvetu so poleg članov delegacije Evropskega parlamenta sodelovali tudi predstavniki Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije, slovenski člani Odbora regij, Razvojnega sveta kohezijske regije Zahodna Slovenija, Razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija in predstavniki Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Po mnenju evropskega poslanca Franca Bogoviča je, 'kohezijska politika tista, ki na najbolj praktičen način poudari in pokaže, kaj pomeni načelo solidarnosti v EU.' Opomnil je, da je bila finančna perspektiva 2007-2013 zelo uspešna, pri zdajšnji (2014-2020) pa je bilo kar 40% sredstev namenjenih za pametno specializacijo, pri čemer bi potrebovali več sredstev za vzpostavitev infrastrukture. Poudaril je, da je 'pomembno, da investiramo strateško po vsej državi in tako dvignemo kakovost življenja vsem državljanom.' K temu je dodal, da je treba danes razmišljati, kaj si bomo izpogajali v Bruslju v prihodnjih dveh letih.

Vodja delegacije Odbora Evropskega parlamenta za regionalni razvoj v Sloveniji ter koordinator poslanske skupine EPP za regionalno politiko, Lambert van Nistelrooij, je poudaril, da 'kohezijska politika ne bo ogrožena zaradi izstopa Velike Britanije.' Verjame, da obstajajo možnosti za izboljšanje, kohezijska politika pa mora ostati temelj EU.

Andrej Engelman, namestnik direktorja Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, je povedal, 'da morajo nepovratna sredstva ostati ključ evropske kohezijske politike.' Pri investiranju je treba slediti resoluciji Evropskega parlamenta, ki narekuje, naj bodo sredstva iz proračuna EU namenjena za investicije, ki prinašajo evropsko dodano vrednost. Če je bila Slovenija v prejšnji finančni perspektivi upravičena do štirih milijard evrov, v sedanji do okoli treh (v razmerju 60 odstotkov vzhodna, 40 pa zahodna kohezijska regija), pa za zdaj ostaja neznanka, koliko sploh lahko pričakuje v obdobju med letoma 2021 in 2027. **Žal** zdaj kaže, da bi lahko znesek, ki predstavlja ključni razvojni vzvod za Slovenijo, padel celo pod dve milijardi. Tako še ni jasno, koliko si lahko obetata vzhodna in zahodna regija, ki bi glede na doseženi razvoj lahko tudi izpadla, medtem ko bi vzhodna glede na razvojni zaostanek še lahko računala na denar.

Dr. Ivan Žagar, župan občine Slovenska Bistrica in predsednik Regionalnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija, je mnenja, da je 'treba vselej upoštevati potrebe, ki izhajajo iz posameznega

okolja, saj je vsako okolje drugačno. V tem smislu je potrebna tudi večja fleksibilnost. Za vzhodno kohezijsko regijo so, poleg vlaganj v inovacije in razvoj, ključna vlaganja v infrastrukturo, saj so na tem področju velike razlike med regijami. Dodal je, da upa, da letošnje volitve, ob že dosedanjih zamudah projektov, ne prinašajo novih zastojev. Prav tako pričakuje dialog države in partnerski odnos z regijami. Poudaril je, da dodatne razvojne težave povzročajo dejstvo, da Slovenija nima pokrajin, kar so zdaj prepoznali tudi tisti, ki pokrajin prej niso zagovarjali.

Lilijana Madjar, ki je predsednica Regionalnega sveta kohezijske regije Zahodna Slovenija, je izpostavila, da je zaradi velikega števila občin v Sloveniji, nujno potrebno sodelovanje na regionalnem nivoju in da je v interesu vseh močna kohezijska politika, ki naj vključuje vse regije, tudi razvitejše, da se zagotovi enakomeren razvoj.

V institucijah Evropske unije trenutno poteka razprava ob začetku postopkov za sprejem nove finančne perspektive EU za obdobje 2021-2027, v katero je aktivno vključen tudi Evropski parlament. Odhod Velike Britanije in sprejemanje novih obveznosti na področju varnosti, obrambe in varovanja zunanjih mej, bodo imeli posledice tudi za finančno politiko, kar se bo prav tako odrazilo v reformi prihodnje kohezijske politike. Vsi sodelujoči so se strinjali, da je pomembno, da kohezijska politika ostane temelj EU.

Izdajatelj glasila je Združenje občin Slovenije. Glasilo prejemajo brezplačno slovenske občine in posamezni državni organi. Glasilo izhaja v nakladi 1000 izvodov.

odgovorna urednica:

Polona Drofenik

lektoriranje:

Mateja Faletič

grafična priprava in tisk:

ART32 d.o.o., Špes, grafični studio

uredništvo glasila:

Združenje občin Slovenije

naslov uredništva:

Glas občin, Dunajska cesta 156, 1000 Ljubljana

